NATIONAL LIBRARY
JAN 8 1974

B103/A/46/3

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY

Published weekly by the

Latvija Amerika Publishing Limited.

Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9. Editor-in-Chief KRISS SIDARS. Phone 465-7902. United States Editorial Offices: New York, Editor V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466; Chicago — Editor I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 10630; California — Editor KARLIS KALEJS, 3822 Markridge, La Crescenta, Ca. 91214

1. NR. SESTDIENA, 1974. GADA 5. JANVĀRIS, 24. GADS

SATURDAY, JANUARY 5, 1974.

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 50 centi

KO MUMS DOS JAUNAIS GADS? J. Ligera fotostudija

Jauna apsūdziba par spaidu darbu nometnēm

Padomju rakstnieks Nobela prēmijas ieguvējs Aleksandrs Solžeņicins savā pēdējā grāmatā Gulaga archipelags, ko pavasarī iespiedīs ārzemēs, uzrakstījis smagu apsūdzību par padomju vergu darbu nometnēm, kas līdzīgi daudzām jūras salām izkaisītas visā Padomju savienībā un atgādina milzu archipelagu, ko pārzina GULAGs, vergu darbu nometņu galvenā administrācija. Pats autors šajās nometnēs pavadījis 11 gadus no savas dzīves un solās nākt klajā ar pilnīgi autentiskiem materiāliem. 260.000 vārdu plašo manuskriptu paredz publicēt grāmatā šāgada aprīlī Ņujorkā. Grāmatas krievu valodas izdevums jau publicēts decembŗa beigās Parīzē kādas krievu valodas grāmatu izdevniecības apgādā, kas jau iespiedis agrākās Solžeņicina grāmatas — Pirmais aplis, Vēža klīnika un 1914. gada augusts.

Solžeņicina jaunākās grāmatas Gulaga archipelags manuskripts pa slepeniem un neatklātiem ceļiem nokļuvis brīvajā pasaulē. Tās mašīnraksta kopiju, kas jau slepeni apgrozījusies Pad. savienībā, pagājušā gada augustā apķīlājusi padomju slepenā policija (KGB), pēc tam autors izšķīries grāmatu publicēt ārzemēs, paskaidrojot: „Es atturējos publicēt šo grāmatu gadiem tāpēc vien, ka mana atbildība pret dzīvajiem bija daudz svarīgāka nekā mirušajiem. Tagad, kad valsts slepenā drošības pārvalde manas grāmatas manuskripta kopiju apķīlājusi, man cits nekas neatlika kā tūliņ sākt to publicēt."

Rakstot par čekas pārvaldītajām ieslodzīto nometnēm, Solžeņicins jautā: „Kāpēc Vācija spēja tiesāt savus kaŗa noziedzniekus pēc kaŗa beigām, bet šāda izdevība nebija Pad. savienībā. Rietumvācija 1966. gadā notiesāja par kaŗa noziegumiem 86.000 nacistu. Pēc proporcionālas aplēses šāds skaits atbilstu ceturtdaļmiljona sodāmo manā zemē. Padomju terrora upuŗu ir daudz vairāk nekā nacistu upuŗu!"

Grāmatā Gulaga archipelags aprakstīts padomju slepenās policijas (čekas) terrors un apspiešanas no 1918 līdz 1965. gadam, masu apcietināšanas, pratināšanas, spīdzināšanas, viltotas tiesas sēdes, vergu darbi, deportācijas, iepriekš izlemtie nāves sodi un lēnai nāvei nolemtie vergu darbu narbu nometnēs ieslodzītie. Grāmata beidzas gadā, kad Ņikita Chruščovs iesāka destaļinizācijas kampaņu un kad atklātībā varēja parādīties Solžeņicina romāns Viena diena Ivana Deņisoviča dzīvē. Viens no galvenajiem Chruščova gāšanas iemesliem bijis viņa iesāktā destaļinizācijas kustība visā Pad. savienībā.

Aleksandrs Solžeņicins pašlaik kļuvis par krievu nemiernieku varoni Pad. savienībā un savās grāmatās un publiskajos paskaidrojumos ir viens no visizteiktākajiem padomju varas kritiķiem.

PAAUGSTINĀTAS VECUMA PENSIJAS

Kanadas veselības un labklājības ministrs Marks Lalonde paziņojis, ka sākot ar 1. janvāri vecuma pamatpensija paaugstināta no 105,30 dol. uz 108,14 dol., sakarā ar dzīves dārdzības celšanos. Papildpensija vieniniekiem paaugstināta no 73,86 dol. uz 75,85 dol., kas kopā ar pamatpensiju dod 183.99 dol. mēnesī, bet precētam pārim būs papildpensija 67,37 dol. līdzšinējās 65,60 dol. vietā, kopā ar pamatpensiju — 351,02 dol.

VIRLAIDS 2. PASAULES RAKSTNIEKU KONGRESĀ

Igauņu rakstnieks Arveds Virlaids, grāmatas Kapi bez krustiem angļu valodā autors, piedalījās otrā pasaules rakstnieku kongresā Taipē, Taivanā. Viņš bija vienīgais no Kanadas, kas saņēma nacionālās Ķīnas rakstnieku apvienības ielūgumu, arī goda viesis pie publisko attieksmju direktora un kongresa viceprezidenta. Blakus igauņu trimdas dzejnieku un rakstnieku pārstāvēšanai Virlaids bija arī neoficiāls internacionālo dzejnieku, novelistu un esejistu pārstāvis eksilā. Kongresā piedalījās 43 valstis. C. Sc.

Pasaules notikumi gadu mijā

— ASV izpatījuma laboratorijas Skylab trīs astronauti — Džeralds Kars, Viljams Pogue un Edvards Gibsons, kas gadu mijā pavadīja jau 46. dienu izplatījumā, Jaungada naktī šķērsoja laika zonas ikkatras 93 minūtes. Izplatījuma kuģim orbitējot rietumu un austrumu virzienā, 1974. gadā pirmoreiz pārlidojot ASV, misijas kontrolpunkts Hustonā novēlēja austronautiem laimīgu jauno gadu.

— ASV prezidents Niksons ar savas ģimenes piederīgajiem 1974. gadu klusi sagaidīja savā mājā Sanklementā, Kalifornijā, skatoties krāsu televīziju.

— Pēc Gallupa institūta aptaujas ASV ārlietu ministrs Kisingers ierindojies pirmā vietā kā visapbrīnotākais amerikānis, kamēr prezidents Niksons apbrīnoto amerikāņu gadskārtas pārskatā palicis trešā vietā, kaut gan pēdējos četrus gadus vienmēr atradies saraksta priekšgalā. Otru vietu ieguvis evaņģelists Bilijs Grēms.

— Pad. savienības komūnistu partijas vadītājs Brežņevs solījies, ka jaunajā gadā Pad. savienība pirmā vietā stādīs mieru un draudzību tautu starpā. Jaungada vēstījumā Brežņevs atzīmēja Pad. savienības diplomātiskos panākumus 1973. gadā un deklarēja: „Mēs turpināsim atbalstīt cēlo mieŗa un draudzības lietu starp tautām ar visu savu pārliecību kā vissteidzamāko un vitālāko modernā laikmeta nepieciešamību." Sveicinot padomju iedzīvotājus Brežņevs sacīja, ka ievērojamas sekmes sasniegtas saimnieciskā un kultūras progresa laukā un ka sasniegts jauns dzīves standarta līmenis.

— Pad. savienības komūnistu partijas laikraksts Pravda savā ievadrakstā pareģoja, ka kapitālistiskai pasaulei jaunais gads būs „nelaimīgs un nožēlojams". 1974. gads sola daudz nopietnu pārbaudījumu rietumu pilsētās, kuŗās jau tagad sastopams nenovēršams masu bezdarba pieaugums. „Rietumos turpinās dzīves dārdzības pieaugums jau tagad," komentēja Pravda. Rakstā vēl piebilsts, ka komūnistu valstu iedzīvotāji var lūkoties uz 1974. gadu „ar stingru ticību nākotnei".

— Atzīmējot Vatikāna sponzorēto gadskārtējo pasaules Miera dienu, pāvests Pauls aicināja ikvienu palīdzēt nodrošināt mieru, lai kaŗa traģēdija apklustu uz viesiem laikiem pasaulē. „Mums jāpierāda ar savu dzīvi patiess miers un taisnība," teica pāvests.

— Indijas ministru prezidente Indira Gandija izteicās, ka Indijai vieglāk sadarboties ar Pad. savienību nekā ar ASV, „jo pēdējās pārstāv privāti uzņēmumi". Indiešiem jāizvēloties jauns dzīves stils un jāpacelot masas no nožēlojamās nabadzības. „Pārāk ilgi mēs esam sekojuši Rietumiem," piebildusi Indira Gandija.

— Kanadas indiāņu izcelsmes astrologs un gaišreģis pareģojis, ka 1974. gadā „nebūs jauns kaŗš Vidējos austrumos . . . un ja es maldos un kaŗš tomēr izceltos starp Izraēlu un arabu valstīm, tad nākamā kaŗā Izraēla ieņems Kairo 90 dienās". Prezidents Niksons palikšot amatā arī turpmāk. Anglijā nākošajās vēlēšanās uzvarēšot strādnieku partija ar Haroldu Vilsonu. Anglija 1974. gadā palikšot Eiropas koptirgū. Jaunais gads būšot labvēlīgs Pad. savienībai un Ķīnai, kuŗas vadītājs Mao paliks labā veselībā. Princesei Annai 1974. gadā piedzimšot meitiņa, bet Kanadas ministru prezidenta ģimenē šogad zīdainis nebūšot; ģimenes pieaugums ar meiteni būšot 1975. gadā. Dienvidafrikā jaunais gads nesīšot nemierus un asins izliešanu, bet Skandinavijas valstīs palielināšoties labklājība un spēks. Pareģis Toronto pilsētas galvam paredz lielas nepatikšanas jaunajā gadā, bet viņam neesot jāatmet cerības, tad viss beigšoties labi.

— Toronto policijas priekšnieks Haralds Ādamsons pareģoja, ka 1974. gadā Toronto palielināsies noziegumu skaits. Pagājušā 1973. gadā Toronto notikušas 44 slepkavības, kas ir visaugstākais skaits Toronto noziegumu vēsturē, bet salīdzinot ar 750 slepkavībām viena gada laikā Detroitā, tas liekas visai mazs skaitlis. Toronto policijas spēkos atrodas 4200 aktīvu policistu, 340 vairāk nekā gadu iepriekš, un 1100 kriminālierēdņu. Policijas 1974. gada budžets pārsniegs 77 milj. dol., ko pagājušā gadā samaksājuši nodokļu maksātāji par savu drošību. Policijas galvenās rūpes 1974. gadā būs par piedauzīgiem vardarbības uzbrukumiem un izvarošanām, kas palielinājušās, tāpat par citiem noziegumiem un cīņa pret narkotisko līdzekļu lietošanu, kas turpina pieaugt. Pagājušā gadā ievērojamā mērā apkaŗota pornografija, bet šogad piegriezīs lielāku vērību aizdomīgajiem „ķermeņa laitītāju" pasākumiem, no kuŗiem 13 jau saukti pie atbildības.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1974. G. 5. JANVĀRIS, 1. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors Krišs SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4M 2E9; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe. 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50, tekstā $5.00, pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

Sludinājumi nododami pa tālr. 466-1514.

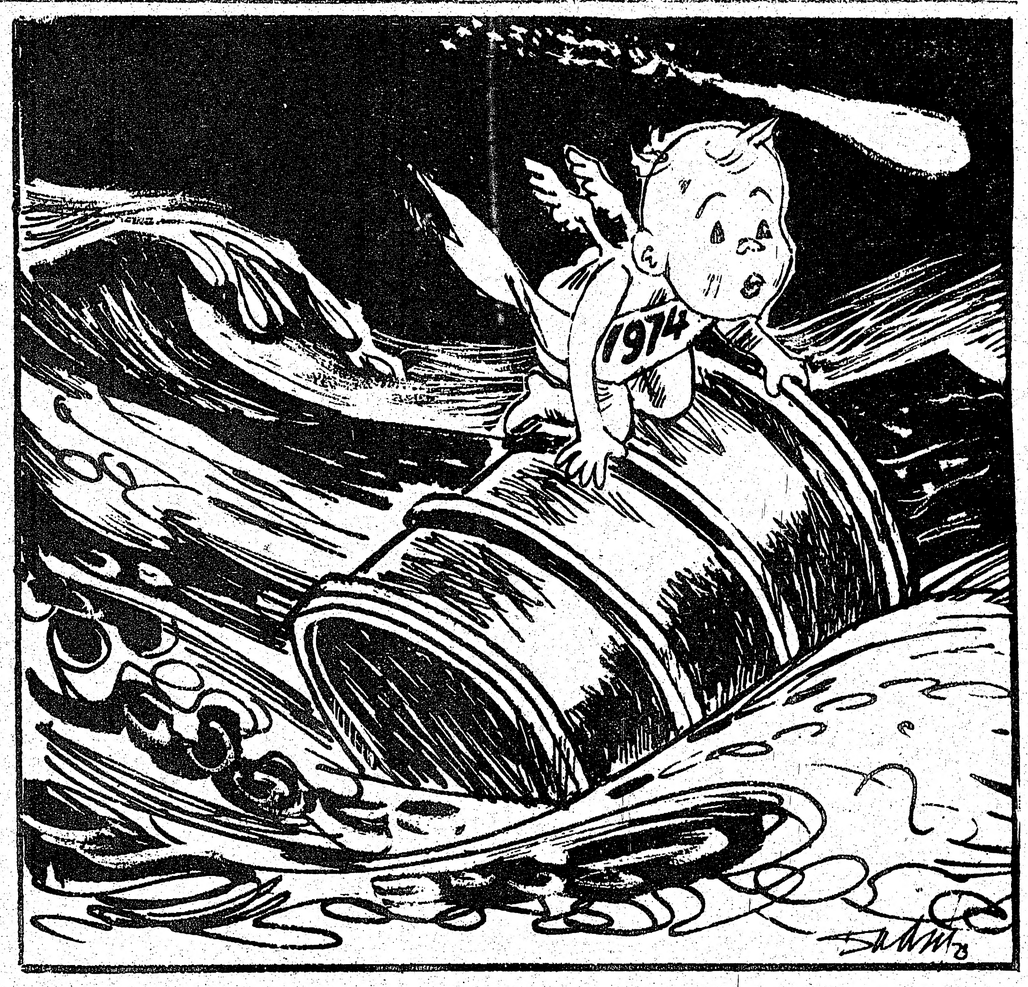

JAUNAIS GADS PASAULES SABANGOTAJOS ŪDEŅOS... Dadža zīmējums

Aleksandrs Vilks

Mūžīgā uguns

Tā nav Brāļu kapos plīvojošā liesma, kas tur sāka degt, kad pirmā kaujā kritušie strēlnieki apgūlās šai svētajā vietā. Vai šī uguns deg vēl šodien, mēs nezinām. Un ja deg, tad tās simboliskais mirdzums vairs neietver tikai par neatkarīgu Latviju kritušo karotāju dvēseles, bet arī tos, kas cīnījušies pret brīvu Latviju, jo Brāļu kapu svētā zeme šodien sajaukta ar mūsu niknākā ienaidnieka augumiem.

Tādēļ mūžīgā uguns šodien rodama citā vietā. Tā ir mūsu sirds un dvēsele. Abas tās joprojām kaist un liesmo — ar brīvības un dzīvības alkām savai tēvzemei — tai tēvzemei, kas mūs iecerēs ir brīva no ienaidnieka, kas zeļ un ceļas savā spēkā, mūsu ilgu un vēlmju balstīta un stiprināta.

Tā ir tā pati tēvzeme, kuŗas trīs simboliskās zvaigznes savās sirdīs nesa mūsu strēlnieki viņās tālās dienās, kad tie, slēgušies ciešās rindās, izgāja kaujas laukos, lai mērotos spēkiem ar iebrucēju.

Mums nav vairs nedz jāatkārto, nedz jāmeklē viņu cīņu un varonības lielums — tas mirdz no kapu zīmēm, vēstures lapām un leģendās tvertiem aprakstiem.

Šķiet, nekad vēl tautā nebija uzrausies tāds sajūsmas vilnis kā tolaik, kad veidojās latviešu strēlnieku pulki. Zeme kūsāja sajūtā, it kā tai pāri joņotu neslēpjamu spēku sabangots pavasaris. Pa lauku ceļiem steidzās braucēji uz visām debess pusēm, aizvedot brīvprātīgus vīrus un jaunekļus uz pulcēšanās vietām. No krievu vienībām ārā rāvās latvju vīri, lai piebiedrotos strēlnieku pulku kodoliem, ap kuŗiem ātri izauga latviešu cīnītāju vienības. Prieka bija vairāk par atvadu asarām. Kāda varena izdevība — cīnīties par savu zemi! Cīnīties un pierādīt, ka arī latviešu karavīrs izprot mērķa lielumu un aptver nopietnību tā priekšā.

Kādēļ gan viņi tik drīz kļuva par varoņiem un sīkstiem cīnītājiem uz savas zemes?

Tēvzemes mīlestība ar mūžīgās uguns vārdu bija galvenais dzenulis viņu dvēselēs. To vēl spēcīgāku padarīja visas tautas atbalsts saviem karavīriem. Aiz viņiem slējās spēks, kas lauzās laukā no pašas tautas dvēseļu dziļēm. Tas paudās tai raibajā silto cimdu pārī, kas ziemas salā atrada ceļu uz frontes ierakumiem. Tas uzrausās uz kaujas lauku vestā vēstulē. Tas izstaroja no mīļu roku darināta dāvanu sainīša. Tas dunēja no dzejnieku saviem strēlniekiem veltītām vārsmām. Visur, it visur, kā karstas un spožas ugunis plaiksnījās prieks un pateicība, apbrīna un atbalsts.

Kopš šīm ugunīgām dienām laiks aiznesis daudz gadu mūžībā, it kā draudot ar aizmirstības tumsu. Varbūt tikai blāvāks kļuvis šis spožums, taču izgaisis tas nav.

Kad ziema sāk vērpties ap Jaungadu un ūdeņi un meži notrīs lauska spērienos, šie nemirstīgie pulki atkal atsoļo pie mums. Kā dzīvi tie izkāpj no ierakumiem un kapenēm, gaisos izsliedami savus karogus. Ik ieraksts tajos pauž mūžīgās uguns liecinājumu.

Ja vēsturnieku vērtējumi un analizes mūsu cīnītājus sašķiro it kā divi nometnēs, tad tā pamatos liekamas radikālās pārmaiņas tā laika notikumos, kuŗiem nespēja izbēgt arī latviešu karotājs. Taču neviens, kam kaut cik zināmas mūsu pirmo cīnītāju gaitas, nespēs noliekt šo vienību varonību un vienreizējo varēšanu, kāda paudās visos latviešu strēlniekos, cīnoties uz pašu zemes, pašu tautas vidē un apstākļos. Tam apliecinājumu vēl šodien varam saskatīt arī no vēl dzīvo latviešu strēlnieku rakstiem un vērtējumiem, kas paši vēl nemaz nebija dzimuši, kad risinājās un noslēdzās strēlnieku cīņas par savas zemes aizsargāšanu. Laika apstākļus, noskaņojumus un visu notikumu risināšanos var rakstūrot paši šo notikumu līdzdalībnieki.

Šodien viņu ir palicis gluži maz, un neatturami tuvojas brīdis, kad arī pēdējie lielo cīņu un notikumu aculiecinieki iekāps veļu laivās . . . Bet vēl dzīvi būdami viņi ir nodrošināti materiāli par tematiem, kas svarīgi pašreizējā PBLA nacionālpolitiskā darbā. Tas, kas saņemams no NF, ne vienmēr vajadzīgs vai izmantojams. Fonds galvenokārt domā par grāmatu izdošanu. Tas turpina informācijas darbu savā veidā. PBLA, protams, var ņemt no publicētā to, kas ir izmantojams, neievērojot to, kas tai ir nevajadzīgs, un kritizēt to, kas ir nepareizs.

Šeit nav nekādas runas, ka PBLA vēlētos ierobežot vai noteikt LNF Skandinavijā darbību. Turpretim LNF ir pret PBLA informācijas biroja novietojumu Stokholmā. Fondam nebūtu nekas pret PBLA informācijas biroju, ja tas būtu attālāk no Stokholmas, piemēram, ārpus Zviedrijas.

I. Spilners
ALA valdes priekšsēdis

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

JAUNAS „NESKAIDRĪBAS"

T. Sīļa lasītāja vēstule „Neskaidra domu izmaiņa" Latvija Amerikā 8. dec. nr. radījusi jaunas „neskaidrības" par Latviešu nacionālo fondu Skandinavijā un Pasaules brīvo latviešu apvienību. Ceru, ka turpmākais „apskaidros" situāciju.

PBLA veido brīvās pasaules zemju un kontinentu organizācijas. Ievēlētie pārstāvji veido valdi, kas nosaka darbības vadlīnijas mūsu dažādo kopīgo darbu veikšanai. Tos veic PBLA valdes locekļi, ģenerālsekretārs, centrālo organizāciju biroji vai atsevišķos gadījumos pieaicinātas organizācijas un darbinieki ar speciālām zināšanām un pieredzi.

Informācija par Latviju, no Latvijas un uz Latviju ir ļoti svarīgas PBLA darba sastāvdaļas. Atsevišķiem PBLA projektiem un pasākumiem ir vajadzīga specifiska informācija. Bez tam ir jāveic noteikti informātīvas dabas uzdevumi. Dabiski, šādu darbību var veikt vislabāk Eiropā, tādēļ šie uzdevumi ietelpināti Eiropas latviešu centrālās organizācijās, LAK EC atbildībā, kuŗai jāatrod darba darītāji.

LAK EC un PBLA valdes locekļi pēc Amerikas latviešu apvienības apciemojuma Stokholmā jau vairākus gadus veltīgi mēģinājuši sasniegt sadarbību ar LNF Skandinavijā, lai veiktu specifiskus informācijas uzdevumus un darbus, kas vajadzīgi PBLA noteikto mērķu sasniegšanai. Šeit nav jautājums nodot PBLA izmantošanai kaut kādu vispusīgu informāciju, kas nepārtraukti izriet no dažādiem publiskiem ziņu avotiem. PBLA ir vajadzīgas sakārtotas, apstrādātas, izanalizētas, sistēmatizētas un izvērtētas ziņas un informācija par aktuāliem un politiski svarīgiem tematiem attieksmē pret mūsu tautu Latvijā. Šī informācija ir vajadzīga pašreizējam un tuvākās nākotnes PBLA darbam. Visbiežāk informācijai ir jābūt specifiskai, un darbs veicams noteiktā terminā. Bez tam ir vajadzīgi dažādi darba pakalpojumi PBLA akciju un pasākumu īstenošanai.

Mana pieredze un atzinumi no citu PBLA valdes locekļu pieredzes un sarakstes rāda, ka LNF Skandinavijā rīcībā nav sistēmatiski krāti un saņemšanas brīdī saņēmēja skats gan vērsts uz fotografu, nevis devēju . . . Neizskatās labi.

ALA biedrs Ročestrā

VIENPUSĪBA

L.A. 49 nr. J. Radziņš no Detroitas cildina prezidentu Niksonu, it kā viņš būtu vienīgais no visiem ASV prezidentiem, kas iestājies par ASV labklājību. Vai J. Radziņš domā, ka Niksona sirsnīgā draudzība komūnistu vadonim Brežņevam, ko viņš atklāti parādīja televīzijā, „aplaimos" pasauli. Ja J. R. vairāk būtu painteresējies preses izdevumos, tad viņš konstatētu, ka jau ilgāku laiku kuģis pēc kuģa ar pārtikas vielām iet uz Pad. savienību. Vai tas nebūs iemesls pārtikas cenu kāpšanai ASV? Laikrakstos arī lasāms, ka viss tas tiek dots uz parāda, lai gan Pad. savienība vēl nav samaksājusi 11 bilj. dolaru parādu par 2. pasaules karā komūnistiem piegādātām pārtikas precēm, ieročiem un munīciju. To ASV valdībai samaksāja nodokļu maksātāji. Kā bijušais Latvijas armijas karavīrs, pavadot armijā 21 gadu, ar gudro politiku nenodarbojos, bet mani interesē tikai atsevišķu personu izdarības. Ja J. Radziņš par labāko prezidentu atzīst Niksonu, tad man par tādu savukārt jāmin prezidents H. Trumens, kas deva patvērumu miljoniem trimdā izdzīto cilvēku, kas bēga no komūnistiem, ar kuŗiem prezidents Niksons tagad meklē sadarbību. Kā otrs minams prezidents L. Džonsons, kas rūpējās par nodrošinātu ārstēšanu vecajiem ļaudīm, gādājot arī par pensijas paaugstināšanu. Prezidents Niksons apturēja pensiju paaugstināšanu pirms šā gada jūlija, lai gan dzīves dārdzība pieaug.

Roberts Apenītis Mineapolē

AR ULTIMĀTIEM NEKO NEPANĀKSIM

Atbildu uz redakcijas piebildi pie manas vēstules L.A. 15. dec. nr. — A. Avena atbildē uz V. Irbes ultimātu izriet jau no fakta, ka viņš piedalījās Latviešu rakstnieku apvienības sarīkojumā. Man zināms arī, ka V. Irbe ar viņu sazinājies telefoniski, un Avens paskaidrojis, ka dotajos apstākļos viņš LPBA sarīkojumā nepiedalīsies. V. Irbem tātad A. Avena atbilde bija skaidra. Ja viņš nepaspēja vai nevarēja A. Avenam paziņot ultimāta atcelšanu un aicināt viņu LPB sarīkojumā tomēr piedalīties, tad būtu bijis vienkārši pieklājīgi paskaidrot, kāpēc A. Avens „nebija ieradies". A. Avena paša neatbildīgas rīcības dēļ tas noteikti nenotika. „Labāka sadarbība un ciešāks kontakts literātu starpā", ko min L.A. redakcija, būtu ne vien aiztaupījis pūles šo lietu nokārtot, bet šo lietu pašu. (?) Ar ultimātiem mēs ne tiksim ne pie sadarbības, nedz ciešāka kontakta.

Valters Nollendorfs
Latviešu rakstnieku
apvienības priekšsēdis

NEIZDEVIES FOTO ATTĒLS

L.A. 22. dec. nr. 18. lp. redzams foto attēls, kuŗā ALAs priekšsēdis Dr. I. Spilners saņem Čikagas latviešu organizāciju apvienības Latvijas brīvības fondam savāktos ziedojumus, ko viņam pasniedz tās priekšsēdis R. Kiršteins. Sa-

OPOZICIJA AR PIESKAŅU

Anita Liepiņa Latvija Amerikā 15. dec. n-rā savā vēstulē raksta: „Vienprātība vienmēr uzskatīta par latviešu sabiedriskās dzīves stūrakmeni," bet tūliņ izsaka savu neapmierinātību, ka Latviešu nacionālā apvienībā Kanadā neesot „organizētas opozicijas". Nevienam taču nebija liegts uzstādīt LNAK padomes vēlēšanās arī kandidātus ar „opozicionāriem" ieskatiem. Ja tādi arī tiktu ievēlēti, tad gan būtu jāšaubās, vai LNAK darbībai būtu labāki darba augļi? Jaucēji mums nav vajadzīgi, sevišķi „organizētie" un ar īpašu pieskaņu . . .

V. Šnornieks Hamiltonā

Jāņa Balka gleznu izstādes atklāšanā Čikagā, no kreisās: I. Viksniņa, M. Cakare, V. Viksniņš, A. Balka un J. Balks.

Jāņa Balka izstāde Ņujorkā

Ar Jāni Balku un viņa gleznām pirmoreiz bija iespēja iepazīties šoruden Čikagas latviešu biedrības rīkotajā izstādē, kur redzējām 35 dažāda gada gājuma akvareļus dažādās tehnikās. Viņa akvareļi, vairums dabas skatu, pauž vai nu tiešu vai netiešu abstrāktās mākslas ievirzi: gleznotājs reālajai pasaulei pieiet gluži subjektīvi, izmeklējot tikai to, kas ierosina viņa aistētiskās tieksmes. Izstādes laikā Balks mīnēja angļu mākslinieku V. Tērneru, kas viņu ietekmējis. Tērners gleznoja dabu subjektīvi, uzsverot savos darbos dabas dinamiku ar ļoti pamatīgi pārdomātu, novērotu un izjustu krāsu, formu un plašuma kontrastiem. Daba viņu ietekmēja un „uzrunāja", bet viņš to pārveidoja, izcēla tajā raksturīgo.

Arī dažās Balka gleznās jūtam līdzīgu dinamiku — dabas spēku, ko it īpaši atspoguļo gleznotie ūdeņi. Šķiet, ka Balks pa daļai intuitīvi izvēlējies gan techniku (pārsvarā pludināšana), gan krāsas un minimālās formas, lai šo spēku bez liekām detaļām parādītu. Gleznotāja stiprums ir viņa dabas skati — ūdens, laivas, ēku silueti. Mazāk izdevušās klusās dabas un figurālās gleznas. Krāsu katēgorijā ļoti izjustas klusinātās krāsas un toņu variācijas. Blāvi zaļās, zilās, brūnās un violetās krāsas rada itin īpatnēju noskaņu. Gleznā Saulainās burās šie toņi līdz ar ģeometriski vienkāršotām burām izvēršas par vienu no visspilgstākajām gleznām izstādē. Izceļas arī Zvejniekosta un Rīta vējš. Toties Saulrieta atspulgos un Agrā rītā dominē pavisam citas krāsu kombinācijas. Uzsvērtas siltās krasas: oranža, dzintaraini brūna, sarkana un sūnu zaļā. Arī šis kolorīts izteiksmīgs un ar citu noskaņu.

Forma un līnija dažos akvareļos — Zvejniekostā un Rīta vējā — viena otru izteiksmīgi papildina. Šur tur pavīd dejojošās līnijas, izceldamas raksturīgi. Forma arvien vēl ir minimāla — vienkāršota, bet šīs formas un līnijas kombinējums struktuālā nozīmē ir šo gleznu stiprums. Diemžēl, dažās jaunākās gleznās trūkst šīs variācijas. Caur sidraba birzi gāju ir viena no tām gleznām, kuras raksturo sīki un kādreiz pat pārāk sīki sašķeltas formas. Gleznotājs uzsvēris dažādas virsas variācijas (texture) vai, kā viņš pats saka — „krizuļus". Tomēr kā kompozicijas tās nerāda jau pieminēto gleznu kvalitāti.

Jānis Balks ir gleznotājs-meklētājs: tāds, kas nebūt neapmierinās ar līdz šim paveikto darbu un sekmēm, bet arvien tiecas pretim jaunām, vēl neizmēģinātām technikām un krāsu un formu variācijām. To liecina arī viņa izstādītie darbi. Paškritika un ziņkāre — šīs īpašības piemīt meklētājam. Gleznotājam tās ir ļoti pozitīvi vērtējamas. Jānim Balkam tās piemīt! Cerēsim, ka šīs īpašības, kā arī izstādīto darbu kvalitāte, arī turpmāk uzturēs ikvienā dzīvu interesi par Balka darbiem.

Baiba Kalniņa

Vakarvējš

INĀRA BRĒDRICHA DZEJOĻI, SALAS APGĀDS, SIDNEJĀ, 1973. G.

Latviešu dzejas mīļotāji atcerēsies 1961. gadu, kad Salas apgādā parādījās piecu jaunu Austrālijas latviešu dzejnieku kopējs dzejoļu krājums Kvintets. Kopš tā laika pagājuši vairāk nekā desmitu gadu, un līdz šim tikai trīs no jaunajiem dzejniekiem bija tikuši pie patstāvīgām grāmatām, tā attaisnojot uz viņiem liktās cerības. Savus krājumus bija izdevis Gundars Plavkalns, pa krājumam deva Kārlis Ābele un Ivars Lindbergs. Kamēr Eduards Silkalns vēl vienmēr klusē, savu pirmo dzejoļu krājumu Vakarvējš nupat klajā laidis Inārs Brēdrichs.

Kvintetā I. Brēdrichs parādījās ar labu formu un *vispusīgu tematiku — zēnībā* astātās dzimtenes mīlestību, dzīves prieku, jaunības sapņiem un mīlestību — nevienam no šiem tematiem nepieškiņot pirmo vietu.

Vakarvējā sakopoti 20 gadu dzejoļi. Interesanti vērot Brēdricha dzejas maiņu. Krājumā ievietots apmēram 130 dzejoļu — mazs devums tik garam laikam. Iemesli var būt divējādi: vai nu dzejnieks bijis pārāk izlasīgs vai arī rakstījis pamaz. Pēdējais, kā pievārdā sacīts, ir pareizais izkaidrojums. Grāmatā daudz „gadījuma dzejoļu", rakstīti zināmām vajadzībām — draugiem, svinībām, svarīgiem sabiedriskiem notikumiem. Pakāpeniskai viņa dzejas augšanai nav iespējams izsekot, jo trūkst chronoloģiskas dokumentācijas: daži no krājumā ievietotiem dzejoļiem varētu būt sarakstīti pirms Kvinteta, tāpēc formulēšu jautājumu citādi: ko jaunu saskatām Vakarvējā?

Atmiņas par dzimteni tikpat stipras, varbūt vēl stiprākas nekā senāk: Zemgales sīkstais māls dzejnieku iznesis „Cauri nāves un dzīvības brīnumiem" (10. lp.). Viena no visplastiskākajām ainām visā dzejoļu krājumā ir dzimtenes atmiņu izraisīta:

Durbes ezerā noslīka / kāda lietaina diena / novembŗa pēdējā lapkritā / no ziemas pieskāriena (15. lp.).

Viņa paaudzes dzejnieks nevar atbrīvoties no dzimtenē uzņemtajiem iespaidiem, jo visur viņš „Vēl tavu spītu nes kā ceļa somu plecos".

Kaut gan Vakarvējā atrodam Brēdricha dzejai reti sastopamu cīņas mudinājumu:

Saņemies! nepadodies! / Atkal sev mērķi debešos spraud. / Celies! (12. lp.), taču dzīves spars it kā atslābis, tomēr pilnīgi no cīņas atteicies dzejnieks **nav:**

Brīdis ir, kad traka dziņa tirda — / Šķietas, šonakt kaķiem rada es: / Dziesmu gribu celt pret debesīm kā bāku, / Lai tā brāļiem, māsām zīmi nes (16. lp.).

Kādu zīmi un par ko? „Gribu es dziedāt vēl, dziedāt par dzīves muļķībām visām".

Jau par Brēdricha Kvintetu dzejniece Ilona Leimane sacīja, ka „Brēdricha dzeja ir raiba kā cūkpupas zieds" — viņa dzejā ir liela tematikas dažādība (daudz dzejoļu par literāriem tematiem), tomēr plašumā dzejnieks Vakarvējā ir manāmi gājis tikai divi virzienos: te mīlas lirika izplaukst neredzētā krāšņumā un sasniedz jaunas dimensijas. No jauna viņa dzejā ienāk nāves motīvs, kam veltīts vesels dzejoļu cikls:

Es zinu, nāks diena, / Kad novilkšu miesīgās drēbes / Un pelni iekusīs zemē (136. p.).

Tā ir fatāla, eksistenciālismam līdzīga nāves pieņemšana, ne tik vienkārša un dabiska kā Andreja Eglīša dzejā — te tā ir bez bailēm, vaimanām un lūgšanām gaidīta — reliģija Vakarvējā nav reprezentēta! — bet sastopam gan rezignācijas pilnas pārdomas:

Katras beigas / Ir kāds sākums, / Un sākums / Kaut kam beigas — / Tu lēnām / Izmazgā dienu un dzīvi no sejas, / Ko apskalo augošā paisumā / Zilā un mūžīgā nakts. (25. lp.)

Nāve ir neizbēgama, un dzejnieks ar šo atziņu samierinājies. Tomēr viens jautājums viņu tirda: Kas paliks daļa no manis? / Kas paliks no manis, / Kur nakts un diena, / Kur tumsa un gaisma / Neminā ritmo?

Un dzejnieka atbilde ir pilnīgi skaidra:

Ja dzīvošu mīlai, tik tīrai kā lietus, / Ko Eiropas laukiem nes smaržīgas vētras, / Tik karstai kā uguns Etnas sirdī, / Tik baltai kā Lapzemes sniegotie klaji, / Tik dzidrai kā Kurzemes mežu elpa, — / Tad mīla šī paliks un dzīvos aiz manis, / Un daļa tā būs no manas būtnes (137. lp.).

Tātad mīla. Kvintetā tā bija reprezentēta no kautras nojausmas līdz karstai svelmei. Vakarvējā mīla pārvērtusies un augusi mērķī un intensitātē. Par visatturīgāko mīlas dzejoli šinī krājumā uzskatu Donkichotiski vakarlūgsnu, kur dzejnieks savam mīlas objektam pateicas: . . . Es reibstu pateicībā tev, ka esi / Tu šajā pasaulē . . . un atzīst: „Es nezinu, kam tevi līdzināt — / Kad vārdus meklēju, man domas klusē, / Un sārtā plīvurī steidz prātu neprāts klāt. / Es tikvien dzīvoju, cik dzīvoju caur tevi — / Tu esi tā, kas visam veidu devi. (78. lp.)

Mums, kas mīlas laiku mācījās ar „man gribētos tevi ieaijāt", kādreiz Alijas Baumanes, Lūcijas Zamaičas un toreiz jaunās Aīdas Niedras panti par mīlestību likās pārdroši, Virzas Biķeris tika nobāzts pusaudžiem nepiesniedzamā augšas grāmatu plauktā. Teodora Tomsona erotiskos deklamējumus mēs bieži apsaucam, taču karstas, miešīgi vitālas mīlas lirikā Brēdrichs sper lielu soli tālāk (piem., „Átkal kā zagšus" 1959. lp.). Viņa dzejā mīla nav zilā vizbulīte, kas paslēpusies pērnā gada sausajās lapās — Brēdricha dzejā mīla zied kā lekna asinskrāsas milzu dālija, radīta visu redzēšanai un acu priekam. Šāda mīla palīdz dzejniekam dzīvot pasaulē, kuŗas loceklis viņš ir, un dara to laimīgu un ļauj tam dzīvot pilnīgu un vērtīgu dzīvi. Tikai laimīgie spēj citiem laimi dot. Ja mūsu mīlas lirika līdz šim apstājās pie kautri slēpta krūšu pāŗa, tad Brēdrichs šai robežai tālu pāri. Lūk, nobeigumam cienīgas Brēdricha lirikas rindas:

. . . un tā, tā klusēsim un stundas aizskūpstīsim. / Mūs nemāks pagurums. Un rītos jaunos / Mums nebūs nožēlu, kas prātu kaunos. / Vien lielā svētdienā mēs savu dzīvi tīsim. (31. lp.)

Grāmata izdota glīti ar jauku Astras Lāces vāka zīmējumu. Grāmatā varētu būt mazāk valodas un iespieduma kļūdu.

H. K.

Pulkvedis Vilis Janums — A. Šimaņa zīmējums

Pulkvedis Vilis Janums - jubilārs

Uz 30 mūža gadiem 7. janvārī atskatās ilggadējais DV organizācijas vadītājs un goda priekšnieks pulkvedis Vilis Janums. Dzimis Hermaņa Januma ģimenē 1894. gadā Bauskas apr. Codes pag. Ilziņkrogū. Izglītojies Bauskas pilsētas skolā. I pas. kaŗa gaitā beidzis Oranienbaumas kaŗa skolu, bet 1930. g. — Čechoslovakijas kaŗa akadēmiju. Izcilā kaŗavīra gaŗajā mūžā ir trīs raksturīgi posmi: kaŗavīra gaitas strēlniekos un Latvijas armijā, pulka komandēšana Latviešu leģionā un pēdīgi — sabiedriski politiskais darbs svešumā.

Sākoties I pasaules kaŗam, iesaukts kaŗadienestā. Pēc kaŗa skolas beigšanas iedalīts 4. Vidzemes latviešu strēlnieku pulkā un kā vada komandieris piedalījies kaujās Rīgas frontē. 1919. g. 1. jūn. iestājies jaunās Latvijas armijas Baloža brigādē. Atbrīvošanas cīņu tālākā gaitā kpt. Janums 2. Ventspils kājnieku pulkā komandējis 4. rotu. Kad valsts atbrīvota no ārējiem ienaidniekiem, turpinājis dienestu Latvijas armijā, divdesmitajos gados parallēli studēdams Latvijas universitātes mežsaimniecības fakultātē. Kaŗa akadēmijas beigšanai sekojusi darbība Armijas stāba operātīvā daļā. 1934. gadā — lektors Augstākajā kaŗa skolā. Jaunā virsnieka degsme bija ziedota tēvzemes brīvības izcīnīšanai un sagatavošanas darbam, lai to sekmīgi aizstāvētu.

II pasaules kaŗā, izveidojoties Latviešu leģionam un sekojot aicinājumam, plkv. Janums 1943. g. jūnijā uzņēmās komandiera pienākumus 4. kājn. pulkam, kas vēlāk kļuva pazīstams kā 33. grenadieŗu pulks. Janums bija vienīgais no leģiona pulku komandieŗiem, kas savu vienību vadīja gandrīz nepārtraukti no dibināšanas līdz aiziešanai amerikāņu gūstā, kaŗa ugunīm dziestot; no Vaiņodes uz fronti Pad. savienībā, pēdīgi Vācijā un Berlīnes ielenkumā. Pulkvedis savus vīrus vadījis ar lietpratīga un drošsirdīga virsnieka roku, bet reizē arī ar tēvišķīgu gādību, par cik tā bijusi iespējama. No Holmas līdz Elbai pulks bija izlauzies no 10 ielenkumiem, kad dažreiz kā ienaidnieks, tā vācu augstākā priekšniecība vienību bija jau norakstījusi zaudējumos. Janums un janumieši bija iemantojuši gandrīz vai leģendāru slavu. Komandieris apbalvots ar abu pakāpju Dzelzs krustiem un Vācu krus-

(Turpinājums 5. lp)

Top atkal jauna izrāde

ĢIMNAZIJAS DRĀMATISKAIS PULCIŅŠ IESTUDĒ M. ZĪVERTA CILVĒKS GRIB DZĪVOT

Apmeklējot Latviešu namu Toronto un iepazīstoties ar ģimnazistu nodarbībām, atklājas tīkama aina. Bez kārtējām mācībām piektdienu vakaros ģimnazisti spēj izkārtot arī savus sarīkojumus. Tāds bija 4. klases audzēkņu vadītais ģimnazijas izbraukums rudenī, pēc tam eglītes vakars 21. decembrī, bet 26. un 27. janvārī Latviešu namā risināsies Draudzīgā aicinājuma sarīkojums. Šais dienās sava darba rezultātus rādīs ģimnazijas drāmatiskais pulciņš, kas režisora H. Miķelsona vadībā šogad sagatavojis M. Zīverta lugu četrās ainās — Cilvēks grib dzīvot.

Jautāts, vai lugas ideja pulciņam nav par smagu un nesaprotamu, režisors atbild: „Ikviena visniecīgākā radība virs zemes grib dzīvot, un kādēļ gan šī iekāre — griba dzīvot — būtu par grūtu vai svešu mūsu ģimnazijas jaunatnei? Ir cits jautājums, kā to pārliecinoši parādīt skatītājiem. Vai tas izdevies, varat pārliecināties paši, ja vien apsolāt nesarunāties mēģinājumu laikā," smaidot nobeidz režisors. Viņa smaids norāda, ka viņš savam ansamblim tic.

Dzird atsvaidzinām tekstu, meklējam zemtekstu, redz nostiprinām situācijas un attaisnojam kustības. Var priecāties par lomu tēlotājiem. — Egils Stiebriņš ir krietns mājas un īpašuma sargs. Viņš ar mieru aizstāvēt savu saimnieku katrā laikā. Dzīvā valoda un pareizie uzsvari liek no viņa sagaidīt daudz. — Guntis Brumelis noteikti ir pastnieks; zīlēšana par vēstuļu saturu un tās rakstītājiem ir šī pastnieka apslēpta „nodarbošanās". Bet citādi viņš ir korekts. — Andrejs Dzintars ir ne tikai viesnīcnieks, bet arī veikalnieks. Skatītāju patiesi sadusmo viņa tēlotais Mantrausis. Kā viss dzīvē mainās, arī Andreja tēlojums lugā veidojas līdzi notikumiem, un beigās skatītājs priecājas par viņa pārdzīvojumiem. — Jānis Liepiņš tēlo Andreja brāli, zāģētavu īpašnieku. Viņš iet vairākas jūdzes kājām, lai bez maksas brāļa veikalā salabotu savu kurpi. Ar balss intonāciju un stāju tas vīpsnā par brāļa uzpūtību. Mazliet komisks, bet patiess savos lomas veidojumos.

Anita Vaivare, šī slaidā, ņiprā ģimnaziste, vai tiešām viņai uzticēta nelaimīgas sievas loma? Ar savu gaitu un valodu viņa vēl neparāda to, ko vēlējies autors, bet kad svaiņu apsūdzēta neaizstāvas un netaisnojas, ir jātic viņas tēlojumam. Ja salīdzinātu ģimnazistes „toreiz" un „tagad", kāda gan varētu būt ģimnaziste „toreiz", tēlojot avīžu reportieri? Daina Brumele to veiks ar teicamu rutīnu. Vai nu tas ir gadu darbs pulciņā vai mīlestība pret teātri, bet žurnālistes lomu viņa veic tiešām labi. Viņa pat ir ar mieru atdot savu sirdi, jo šoreiz avīzei ziņojamais notikums ir iepinis cilvēku, kas grib dzīvot! Un kas gan vismaz reizi dzīvē neiemīlas?

Andris Briedis ir ārsts. To pierāda viņa stāja un apliecina tumšās acenes. Savam bērnības draugam pastāstīt par nāvējošo slimību nav nieka lieta. Nav arī nieka lieta noskatīties jaunus cilvēkus mirstam, lai kādā veidā, it sevišķi, ja kāds ir ārsts arī savā dvēselē ne tikai pēc profesijas. No Andŗa Brieža skatītājs sagaida daudz, tāpēc jācer, ka viņš skatītājus nepievils. Pagaidām — jāstrādā! — Reiz Hugo Miķelsons tēloja apmēram 90 gadu vecu ģimnazijas skolotāju. Tēlojums nebija slikts. Kollēgas, skolotāji, pēc izrādes gan saudzīgi aizrādījuši, ka tik vecam jau vajadzētu iet pensijā, kaut arī tēlotais laiks bijis tā ap pirmā pasaules kaŗa beigām, kad katra darbīga roka jaunatnes audzināšanā bija nepieciešama. Šinī lugā Miķelsons novecojis līdz 70. Ja viņam izdevies pirmais vecis, jātic, ka izdosies arī tagadējais.

Mēdz teikt, ka īsta mīlestība ejot pāri laikam. Par Ērika Eglītes tēlojamo lomu jāsaka, tā iet pāri telpai. Reiz dzimtenē iecerētu un iemīlētu meiteni nevar aizmirst, kaut vai tā varbūt uz nāvi slima un atrodas Šveicē. Loma ir īsa, tādēļ sevišķi prasa iedzīvošanos tēlojumā. Ērikam ir klausīga balss un temperaments, kas jāvalda. Kā rādīja mēģinājums, viņam ir arī izpratne par teātri un skatuvi.

Ikviens vēl atcerēsies no pagājušā gada izrādes Lielbērzu saimnieci Sandru Kleperi. Toreiz viņa tēloja mīlestību un vīgās slimības dēļ, tikai jaunītās dēļ cieta. Tagad viņa tēlo ciešanas un to dēļ mīl. Teikt, ka sāp, un to parādīt nav gluži tas pats. Viņa necieš savas nābas tai varbūt mazliet žēl! Pagājušā gadā Branča lomas tēlotājs apliecināja varēšanu, kad it kā gribējās vai iet uz skatuves un teikt: „Made taču tēvi mīl, nedzer nāves zāles!" Tas bija Juris Brammanis. Šogad viņš ansamblī ir daudz sarežģītākā lomā — slims, brāļu izmantots un sievas neievērots. Un tomēr viņš grib dzīvot. Viņš tēlo iemīlēšanos un pārvēršanos. Izārstēšanos un vērtību pārvērtēšanu. Tēlo atzīšanos un samierināšanos. Šādus pienākumus nevar palīdzēt veikt sufliere Aida Putniņa, bet būs jādara viņam pašam.

Dekorācijas visiem cēlieniem gatavo jaunais mākslinieks Aleksis Kovariks, tādējādi pārnesot skatītāju trīs dažādās vietās Šveices kalnos. Mēbeles un skatuves piederumus gatavo ilggadējais pulciņa labvēlis Žanis Siliņš. Zinot Velgas Jansones bagātīgo pieredzi teātŗu kostīmu gatavošanā un krāšņo izdomu, nav šaubu, ka būs pareizie tērpi pareizās vietās pareiziem tēlotājiem. Savu vieglo roku tēlotāju masku uzlikšanai apsolījusi Zane Ezera, un viņa solījumu tur.

Ar gandarījumu jāpiebilst, ka drāmatiskā pulciņa mērķu sekmēšanai līdzekļus piešķīrusi valsts pavalstniecības nodaļa. Gribas ticēt, ka uz Draudzīgā aicinājuma sarīkojumu liktās cerības attaisnosies, vai un tas būtu 26. janvārī pl. 6 vakarā vai arī 27. janv. pl. 5 vak. Latviešu namā Toronto.

-0-s

Raiņa un Aspazijas piemineķļa komitejas sēdes dalībnieki Milvokos, pirmā rindā no kreisās: A. Mednis, Aleksandra Medne, Dr. K. Dzelzītis un L. Neimanis; aizmugurē — R. Čaks, P. P. Ozols un J. Ķeniņš. Nav klāt V. Aparjods, Ed. Avots un Dr. A. Ziedonis. Foto: J. Bitītis

Izdevums par piemineķļa tapšanu

Raiņa un Aspazijas piemineķļa komitejas sēdē Milvokos priekšsēdis prof. Dr. K. Dzelzītis konstatēja, ka „lielais nacionālais mērķis ir piepildījies — Raiņa un Aspazijai piemineklis ir uzcelts." Pēc profesora domām „šis darbs paliks kā viens no visievērojamākajiem trimdas sasniegumiem," jo „teiktās runas aizpūtīs vēji, bet piemineklis Kastaņolā pastāvēs. Tūkstoši un tūkstoši nāks to skatīt un tas kļūs par svētceļojumu vietu. Piemineklis runās uz paaudžu paaudzēm un paudīs Latvijas un latviešu vārdu." Uzrunas nobeigumā Dzelzītis ar sarūgtinājumu atgādināja, ka jaucēji tomēr panākuši, ka piemineklī nevarēja uzcelt izcilākā vietā, kam jau bijusi Šveices iestāžu atļauja un piekrišana.

Pārējais pailgās sēdes darba posms aizritēja intensīvā ziņojumu analizē un iztirzājumos par vēl nenokārtotām un kārtojamām administrātīvām un saimnieciskām problēmām un event. komitejas nodomiem nākotnē. Ziņojumus un pārskatus sniedza kasieris L. Neimanis un revīzijas komisijas priekšsēdis A. Mednis ar locekli rež. P. Ozolu. Komitejas loceklis Ed. Avots jau iepriekš bija atsūtījis rakstveida ziņojumu, ko viņš sēdes laikā papildināja arī telefoniski par trimdas skolotāju savāktiem 584 dol. piemineķļa apkārtnes izdaiļošanai. Komitejas sekretāre Aleksandra Medne informēja, ka adv. A. Rīteris apņēmies bez atlīdzības izkārtot komitejai oficiālo reģistrāciju Viskonsinas iestādēs. Prof. Dzelzītis savukārt aplieciņāja, ka jau tuvākajā laikā sāks sagatavot manuskriptu izdevumam par piemineķļa tapšanu, kurā būs dokumentēti arī tautiešu ziedojumi. Komitejas apsvēra arī domu par piemineķļa pastkaršu izdošanu un lūdz tos, kas piemineklī apmeklējot būtu izdarījuši tā krāsu uzņēmumus, atsūtīt pa labāko uzņēmumu paraugam R. Čakam, 9534 W. Harrison Ave., West Allis, Wis., 53227.

Šai sēdē tās dalībnieki vienojās arī par komitejas locekļu amatu sadali: prof. Dr. K. Dzelzītis priekšsēža amatā jau ievēlēts atsevišķi; par priekšsēža vietniekiem darbosies V. Aparjods un R. Čaks, sekretāri — Aleksandra Medne, kasieri — L. Neimanis, bet komitejas locekļi — Ed. Evots un prof. Dr. A. Ziedonis; revīzijas komisijā A. Mednis priekšsēdis, rež. P. Ozols un J. Ķeniņš.

rč

Mūžīgā uguns

(Turpinājums no 2. lp.)

nājuši pamatus savai kaujas lauku slavai, kuŗu mēs ik gadus uzspodrinām, godbijībā un pateicībā tencinot savu pirmo cīnītāju pašaizliedzību un sirdīs iekvēlināto mūžīgo uguni — tēvzemes mīlestību. Tas nav dārgakmens ar vērtību tikai īsam laika sprīdim. Tā nav pārejoša parādība, bet gan konstanta un mūžam nepieciešama vajadzība. Nekas liels un pozitīvs dzīvē nav panākams bez pašaizliedzības un pašuzupurēšanās. Laime tikai reti ierauj ceļus liktenim. Viss pārējais jādara un jāapņemas mums pašiem.

1915. gada 12. oktobrī atskanēja pirmie šāvieni, kad leģendārā strēlnieku vadoņa pļkv. F. Brieža divi rotas triecās uzbrukumā. Trīs reizes pretinieks ar lielu pārspēku pārgāja pretuzbrukumā, bet katru reizi strēlnieku ieroči šķaidīja uzbrucēja rindas. Taču pirmajā kaujā bija arī pirmie upuŗi strēlnieku rindās: 19 gadus vecais Jēkabs Timms, 20 gadus vecais Andrejs Stūris un Jānis Gavenas. Kad šos pirmos varoņus 28. oktobrī guldīja dzimtajā zemē Rīgā, ar ko arī bija likts pamats mūsu Brāļu kapu svētnīcai, nelaiķu cīņas biedri nolika uz kapa krāšņu vainagu ar uzrakstu: „Jo retākas kļūst mūsu rindas, jo ciešāk ap karogu stāsim." Tā sākās mūsu strēlnieku aizsaules ceļš, kuŗā gaŗo un sīvo kauju norisē apklusa tūkstoši un atkal tūkstoši — ar mūžīgo uguni sirdī.

Šodien nepielūdzamā pļāvēja nesaudzīgi draud visiem tiem, kas vēl atlikušies no mirdzošo pulku sastāviem. Mēs nespējam pretoties šai drūmajai norisei. Kaut arī tas ir nenovēršams process lielajā maiņā, strēlnieku laikmets mums atstājis kādu nezūdīgu vienreizību un tēvuzemes mīlestības paraugu, kas atkal un atkal uzraušas tautas atmiņā par saviem cīnītājiem, ko tik gleznaini dzejnieks E. Virza citē sava dzejoļa „Nakts parāde" beigu rindkopā:

Pār purvu, no kuŗa bēg cilvēks, kur reti tik iemaldas vilks,
Šai naktī liels putenis griežas, un diezin cik ilgi tas ilgs!
Tas dvēseļu putenis gaisā, kad Ziemsvētki, ceļas viņš tad,
Pār Latviju gaudo un griežas un nebeigs gaudot nekad.

Maskokas apkārtnē Ontario atkal sasnigusi bieza sniega sega, pārklājot purvus un pakalnus, tā sagādājot prieku ziemas sporta mīļotājiem. Arī pagājušā gadā apkārtne bija sniega bagāta, kā to augšējā attēlā rāda Rīgas 72. vienības dižskautu izbraukums ziemas nometnē. Foto: Arvīds Aldermanis

dalībnieki Mil-
ksandra Medne,
R. Čaks, P.
, Ed. Avots un
Foto: J. Bitītis

jumu, ko viņš
ildināja arī te-
mdas skolotāju
lol. pieminekļa
ošanai. Komite-
leksandra Med-
a adv. A. Rīte-
z atlīdzības iz-
oficiālo reģis-
sinas iestādēs.
avukārt aplieci-
tuvākajā laikā
manuskriptu
pieminekļa tap-
dokumentēti
lojumi. Komite-
domu par pie-
šu izdošanu un
pieminekli ap-
darījuši tā krā-
atsūtīt pa labā-
raugam R. Ča-
Harrison Ave.,
53227.
alībnieki vieno-
mitejas locekļu
prof. Dr. K.
ēža amatā jau
i; par priekš-
darbosies V.
Čaks, sekretā-
Medne, kasie-
is, bet komite-
Evots un prof.
; revīzijas ko-
is priekšsēdis,
J. Ķēniņš.
rē

kapa krāšņu
kstu: „Jo retā-
rindas, jo cie-
tāsim." Tā sā-
nieku aizsaules
un sīvo kauju
ūkstoši un at-
ar mūžīgo ugu-

dzamā pļāvēja
d visiem tiem,
s no mirdzošo
. Mēs nespē-
i drūmajai no-
tas ir nenovēr-
ielajā maiņā,
hets mums at-
zūdīgu vienrei-
nes mīlestības
kal un atkal uz-
tmiņā par sa-
, ko tik glez-
E. Virza citē
Nakts parāde"

kuŗa bēg cil-
reti tik iemal-

putenis grie-
ezin cik ilgi tas

putenis gaisā,
nsvētki, ceļas

udo un griežas
gaudot nekad.

Ziemsvētki ziedoni

PROF. ALEKŠA DREIMAŅA VĒSTULE LATVIJAI AMERIKĀ NO JAUNZĒLANDES

Ģeoloģijas profesors A. Dreimanis, kas darbojas par mācības spēku Rietumontario universitātē Londonā, 17. novembrī izlidoja uz Jaunzēlandi, lai tur kā Kanadas delegāts piedalītos Starptautiskā kvartāra pētnieku (INQUA) kongresē. Tālāk sniedzam prof. A. Dreimaņa ceļojuma piezīmes: Jaunzēlande ģeologa skatījumā.

Sakarā ar INQUAs kongresu iznāca nokļūt Jaunzēlandē (INQUA ir starptautiska ģeologu, ģeogrāfu, biologu un arhaiologu apvienība, kas pētī zemes vēstures pēdējos divus miljonus gadu jeb kvartāra periodu no visdažādākiem viedokļiem). Turpceļā no Ziemeļamerikas uz Jaunzēlandi burtiski pazaudēju 18. novembri: naktī pārlidojot t.s. laika robežu Klusajā okeanā, „pārlēcu" no 17. uz 19. novembri.

Jaunzēlandes ziemeļu salas lielākās pilsētas Oklandes lidostā mani jau gaidīja vairāk nekā 25 gadu neredzēti Vācijas DP nometņu laika paziņas un izrādīja pilsētu un tās apkārtni, kas pašlaik tīta zaļumos un ziedos; latviešu dārzi ir it īpaši ziedu bagāti. Latviešu Jaunzēlandē ir ap 400, lielākās vienkopus grupas ir Kraistčērčā. dienvidus salā un Oklandē — ziemeļu salā, pārējie ir izkliedēti galvenokārt Velingtonā un citās pilsētās. Ģeologa acīm skatoties, ziemeļu salā dominē vulkāni un to izvirdumu; īpaši t.s. vulkāniskio pelnu nogulumi. Vairums vulkānu snauž, piemēram, pašā Oklandes pilsētā, citi — slinki kūp, īpaši salas vidienē. Vulkāni koncentrējušies gar zemes garozas plaisām, kuŗas laiku pa laikam paveŗas, un tad sākas vulkānu eksplozijas, izsviežot gaisā kubikkilometriem iežu fragmentu, kuŗus, ja tie ir smalkgraudaini, dēvē par „pelniem"; reizēm seko arī kvēlojošās lavas izvirdumi. Pēdējo 40.000 gadu laikā ziemeļu salas vulkāni izmetuši ap 200 kubikkilometru iežu materiālu, galvenokārt „pelnu" un kvēlojošu mākoņu veidā, apklājot ar šiem iežiem ap 100.000 kvadrātkilometru.

Kādā no ģeoloģiskām ekskursijām Rotornas tuvumā izstaigājām un vēlāk lidmašīnā pārlidoju vienu no vulkāniskām plaisām, kas veido dziļu ieleju ar dažāda lieluma krāteŗiem un karstiem avotiem. Dažos krāteŗos ūdens vēl vienmēr ir verdošs. No klinšu sienām šņākdami izplūst pārkarsēti tvaiki un gāzes. Pēdējais vulkāniskais izvirdums te bijis 1917. gada 1. aprīlī, izpostot kādu tūristu novietni. Kopš tā laika viss atkal apaudzis krāšņiem zaļumiem, un pat karstajos ūdeņos savairojušās miljoniem zilzaļo aļģu, piešķiŗot brīnišķu krāsu. Karsto avotu terasēs mijas baltais opals ar dzelteniem un oranži sarkaniem sēra un dzelzs oksidu nogulumiem (arī sīkorganismu veidotiem — kā zemes vēstures pirmsākumos).

Bija savāda sajūta, ejot garām nelieliem zemes pauguriem lielu koku un milzu paparžu ēnā, kur zem ikviena paugura ir vulkānu pelnu apraksta kāda Vairous maoru ciema ēka. Šo ciemu, līdzīgi kā Italijas Pompejā, iznīcināja Taraveras izvirdums 1886. gada 10. jūnijā. Maoru burvis, kas bijis labs dabas parādību novērotājs, gan jau ieprieks brīdinājis, ka vulkāna izvirdums gaidāms, bet viņam neticēja (pats viņš paglābies savā būdā, ietinies ādās, un atrakts dzīvs pēc četrām dienām).

Jaunzēlandieši daudz neuztraucas par saviem vulkāniem. Viņi pat izmanto tō enerģiju, pareizāk sakot vulkānu sakarsētos ūdeņus gan apsildīšanai, gan arī elektrības ražošanai un, protams, tūristu pievilkšanai.

Ja Jaunzēlandes ziemeļu sala izplešas rietumu un austrumu virzienos, atveroties vulkāniskām plaisām, tad dienvidos salā zemes garoza sašaurinās, sakrokojot augstu kalnu grēdas, kuŗu galotnes klātas šļūdoņiem, kamēr ielejās ir saauguši īsti subtropisku mežu džungļi ar milzīgām kokveida papardēm gar kalnu rietumu nogāzi. Salas austrumu puse un vidiene ir daudz sausāka — ar prērijām, kur ganās neskaitāmu aitu bari (abās salās kopā ir pāri par 60 miljonu aitu un ap 10 miljonu govju).

Salas austrumu daļas lielākā pilsētā Kraistčērčā, Kenterberijas universitātes Ailam kempa modernajās auditorijās notika INQUAs konference, galvenā — priekšlasījumu, komisiju sēžu un debašu daļā ar apmēram 500 dalībniekiem no 40 zemēm un ap 300 referātiem. Latviešu bijām divi — katrs no sava pasaules stūŗa. Kaut arī skaitījos Kanadas delegāts, mani pieteica referātam kā latvieti. Otŗs tautietis, Dr. G. Grāvis, bija no Sibirijas visaukstākās daļas Jakūtijas, kur viņš pētī zemes sasalumu jau 15 gadu; viņš nolasīja interesantu referātu par saviem un Lisuma pētījumiem par klimata maiņām Mongolijā. Man bija jālasa divi referāti un jāvada viena no kongresa sesijām. Viens no šiem referātiem bija kopīgs ar igauni Dr. A. Rauku, un kongresa nobeigumā mūs abus ievēlēja vadīt vienu no INQUAs starptautiskām komisijām (kvartāra nogulumu ģenēzes un litoloģijas pētīšanai).

Krāšņo ziedu un zaļumu dēļ biju pavisam aizmirsies, ka tuvojas Ziemsvētki. Tos man atgādināja Kraistčērčas latviešu luterāņu draudzes golfistu rīkotā Ziemsvētku eglīte Latviešu namā, kur viesmīlīgo tautiešu pulkā nokļuvu draudzes mācītāja R. Reinfelda ielūgts. Eglītes vakaru atklāja Miervaldis Altaments. Pēc kopīgi nodziedātām Ziemsvētku dziesmām izdalīja balvas golfistiem (viņa brālis Viesturis ir golfistu kopas vadītājs). Bija patīkami redzēt jauno paaudzi piedalāmies kuplā skaitā, tāpat arī jaukto tautību laulību nelatviešu „otrās puses", tādēļ uzrunās lietoja abas valodas — kā latviešu, tā angļu, bet to ir vērts darīt, ja var saturēt lielāku latviešu skaitu kopā). Eglītes vakarā skanēja arī daudz dziesmu — un tās visas bija latviešu valodā.

Prof. A. **Dreimanis**

Rotornā, Jaunzēlandē,

1973. g. 19. decembrī.

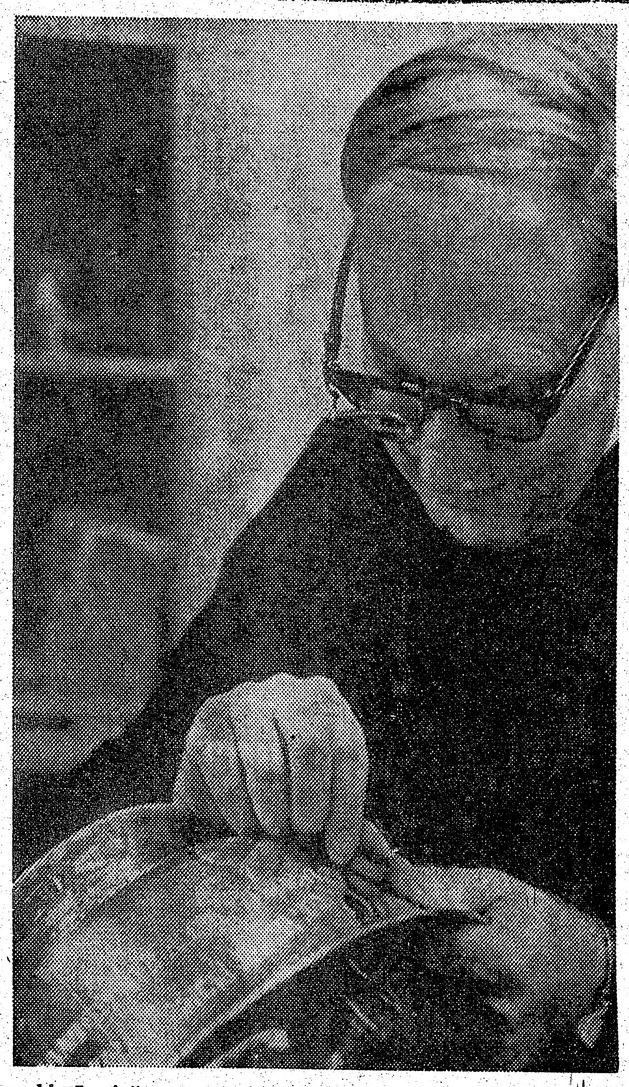

Arnolds Lapiņš uzmanīgajā graviera darbā. Kļūdīšanās var dārgi maksāt.

Kad latvietim jālasa ķiniešu raksti

Daži agrāk pazīstami amati modernos laikos sāk izzust, mašīnas aizstāj cilvēkus. Viens no tādiem amatiem ir vērtslietu gravieris, jo tagadējos laikos gravēšanu izdara automatiski ar mašīnām.

Vienīgais gravieris Princetonā, Ņudžersijā, ir latvietis Arnolds Lapiņš, kā to ziņo vietējais amerikāņu laikraksts The Windsor-Hights Herald, kas kopā ar sešiem citiem nosaukumiem iznāk arī dažās citās Ņudžersijas vietās. Atšķirība ir tikai laikrakstu nosaukumos, pārējais saturs ir tas pats. Visi septiņi laikraksti pieder vienam izdevējam.

Princetona ir slavena universitātes pilsēta Ņudžersijas centrālā daļā ar 12.000 iedzīvotājiem.

Arnolds Lapiņš strādā Laveika dārglietu veikalā (Lavake Jewelers). Viņam ir maza ista biņa, patiesībā nožogots stūrītis. Uz viņa darba galda redzami sudraba kausi, pulksteņi, gredzeni un citas dārglietas, kam vajadzīgi gravējumi.

Šis darbs pēdējā laikā izveidojies par mašīnu darbu; ASV samērā reti var atrast „īstu" gravieri. Maza novirzīšanās no parastās formas norāda, ka darbs veikts ar roku. Dažādās līnijas sudraba kausā jāiegravē veidā, lai tās pēc iespējas labāk izceltu gaismas un ēnas.

Lai šo darbu veiktu, vispirms jāiemācās glītrakstīšana. Lapiņš savu pulksteņtaisītāja un graviera amatu mācījies jau Latvijā. Uz ASV izceļojis no Vācijas 1950. gadā. Jau otrā dienā pēc ieceļošanas labojis pulksteņus Laveika veikalā, kur pilna kaste ar pulksteņiem gaidījusi uz labošanu, dažs jau vairāk nekā gadu. A. Lapiņš nav pratis angļu valodu, bet zinājis savu arodu. Nebija vajadzīgi vārdi, lai izskaidrotu darbu, bija tikai jāparāda, kas jādara vai kas pulkstenim vainas, un darbs bija padarīts.

Gravēšanā visgrūtāk veidot ķiniešu rakstus. Ja kādai rakstu zīmei tikai mazliet citādi uzvelk kādu kāsīti, tas var nozīmēt pavisam ko citu. Ja strādā ar zeltu un sudrabu, kļūdas maksā dārgi...

Meistaram ir dažu ievērojamu rokassprādžu un citu rotas lietu attēli no viņa gatavotiem priekšmetiem. Kāda zelta rokas sprādze gatavota no zelta naudas gabaliem, kādas citas rotas lietas izgatavošana prasījusi vairākas nedēļas laika. Pašreiz rotas lietas mēdz gatavot ar mašīnām, lietojot formas, spiedes vai mašīnu gravēšanu. Materiālu augstās cenas un ilgais darba laiks, ko prasa roku darbs, gravieŗu arodu neveicina.

—be

Pulkvedis Vilis Janums - jubilārs

(Turpinājums no 3. lp.)

tu zeltā, kā arī citām goda zīmēm.

Kad 1945. gadā Daugavas Vanagu organizācijas dibināšanas iniciātori Cēdelgemas gūsta nometnē, Beļģijā, raudzījās pēc kāda visu cienīta, pakāpē vecāka priekšnieka, kas spētu visus vienot, tad vienprātīgi acis bija raudzījušās uz plkv. V. Janumu. Tē pulkvedis vadīja organizācijas dibināšanas sapulci 1945. g. decembrī, bet pēc statūtu izstrādāšanas un pieņemšanas sapulcē 1946. g. 6. janvārī kļuva par DV augstāko vadītāju, pienākumos paliekot turpat gadsimta ceturksni. Vācijas darbības sākuma posmā viņš bija angļu joslas DV valdes priekšsēdis, vēlāk apvienotās Rietumvācijas valdes prdis, kas tad pagaidām izpildīja arī centrālās valdes pienākumus, līdz pēdējo 1951. g. izveidoja atsevišķi, ko vēl tagad praktizē. Sešās vēlēšanās pēc kārtas ar izteikti lielu balsu pārsvaru ievēlēts par DV priekšnieku, līdz izšķirās 1969. g. vēlēšanās vairs nekandidēt un aiziet pelnītā atpūtā. Kopš tā laika pulkvedis ir DV goda priekšnieks. Par vienreizējiem nopelniem apbalvots ar organizācijas nozīmi zeltā un Tautas balvu. Bet lielākais godinājums jau ir pati DV cīnītāju kopības izveidošana tādā apjomā un vērienā, kādu to pazīstam visu trimdas gadu gājumā.

Jau pašā sākumā plkv. Janums atbalstīja atbilstošu latviešu trimdas kopīgu pārstāvību izveidošanu kā darbam Latvijas brīvībai, tā citu jautājumu piemērotai kārtošanai. Pats kļuva ievēlēts Latviešu centrālā padomē, vēlāk Latviešu nacionālā padomē Rietumvācijā, kuŗai bija domātas līdzīgas funkcijas kā tagad Pasaules brīvo latviešu apvienībai. Ilgus gadus bija Latviešu centrālās komitejas priekšsēdis Rietumvācijā, sevišķas rūpes veltīdams toreizējai Augustdorfas un vēlākai Minsteres latv. ģimnazijai, ieskaitot posmu, kad pēdējai uzcēla ērto un moderno mītni. Vācijas latviešu pārstāvības deleģēts, darbojās Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centrā un mūsu trimdas globālās pārstāvības valdē. Pārstāvējis latviešus sadarbībā ar pārējiem baltiešu institūtiem un Apspiesto tautu padomes sesijās Eiropā. Par jubilāru Ādolfs Šilde kādreiz rakstīja: „... Janums pierādījis, ka viņš apveltīts ar spējām upurēt dažu labu sīkumu, lai saglabātu galveno un izšķirīgo, vai citiem vārdiem, viņš nelūkojas kokos, kur jāredz pats mežš. Galvenais, viņš nav par sīku dalīšanos, bet visplašāko spēku apvienošanu..."

Kopš pāris gadiem pulkvedis, nolicis visus sabiedriskos ierindas pienākumus, dzīvo Minsterē kopā ar dzīvesbiedri un meitu. Seko un vērtē notikumus un parādības kā mūsu sabiedrībā, tā lielajā pasaulē. Gaŗajā mūžā, kas pamatā veltīts Latvijas brīvībai un savai tautai, pulkvedis vienmēr centies darīt labu, kā pats liecināja atbildē sumināt̄ājiem sava mūža 75 g. jubilejas svinībās Minsterē, kaut dzīvē ne ikreiz iecerētais īstenojies. Pirms divdesmit gadiem sarakstīja un izdeva grāmatu Mana pulka kauju gaitas, ar to uzceldams pieminekli lielajām cīņām un upuriem. Lai Dievs dotu pulkvedim spēku arī svešuma gadu centienus un veikumus iemūžināt jaunā grāmatā; tas daudzu sirsnīgs lūgums.

Jānis Frišvalds

Latviešu tautu meita Laila Brieze sveic ar ziediem viešņu J. Jostenu. Pa kreisi pirmā vanadžu priekšniece M. Ķeņģe, pa labi — H. Zariņa un lietuviešu pārstāve M. Varkala.
Foto: A. Visvaldis

Latvijas mežs Austrālijā

DV MELBURNAS NODAĻAS ĪPAŠUMS VANAGI

Īpašums Vanagi Melburnā, Dandenongu kalnājā, Austrālijā, izveidojies par latvisku stūrīti, kur labprāt izbrauc Melburnas latvieši ne tikai atsevišķos sarīkojumos, bet arī gaŗāmbraucot uz brīdi iegriežas, lai paklaustīos „zvanu putnu" skandināšanu un labsajūtā atpūstos uz latviešu zemes.

Šo nelielo zemes stūrīti (1,5 akri) Melburnas nodaļas valde ieguva 1965. gada septembrī. Vecā guļkoku būve ar savu vienkāršību un mieru atgādināja dzimtenes lauku mājas. Dārzs un lauki, atstāti vairākus gadus bez saimnieka, bija aizauguši nezālēm, kazenājiem un dažādiem krūmiem. Jau oktobrī sākās talcinieku tīrīšanas un uzpošanas darbi.

Īpašumu oficiāli atklāja 1966. gada 27. februārī, nodēvējot to par Vanagiem, un pirmoreiz uzvilka Latvijas karogu. Pēc seniem ticējumiem gaidas un skauti iestādīja pīlādzi un zem tā saknēm konsulāta vadītājs O. Rozītis novietoja piemiņas dokumentu. Lai izveidotu jaukus apstādījumus, tad visus Vanagu apmeklētājus lūdza iestādīt piemiņas krūmus vai kokus. To darīja vairākas organizācijas un atsevišķi apmeklētāji. Arī viesi no tālienes, viesojoties Vanagos, atstājuši piemiņas kokus.

Pulkvedis A. Krīpens iestādīja pīlādzi, dziedone Ludmila Sepe-Eše — bērzu, archibīskaps — ozolu, majors V. Hazners — osi, pulkvedis Plensners — ozolu, prof. Karlsone-Bērziņa — gobu. Aiz dārza, pie robežas, aug 6 egles, ko dāvinājuši bij. karavīri Melburnā — DV nodaļa, virsnieku apvienība, strēlnieki, kalpakieši, lāčplēši un Sidnejas DV nodaļa.

Lielākais veikums ir jaunceltne ar plašāku telpu sarīkojumiem un 4 mazākām istabiņām. 1968. gada 15. maijā iemūrēja pirmos cementa blukus un piemiņas dokumentu. Darbi risinājās talku veidā. 1969. gada 23. februārī notika nama iesvētīšana.

Tā bija pirmā reize, kad Vanagos lietainajā svētdienas rīta stundā pulcējās ap 180 līdz 200 tautiešu, lai apbrīnotu DV saimes īsā laikā veikto darbu.

Kopš tā laika Vanagos notikuši vairāki ievērojami un plaši sarīkojumi. 1969. gada 10. jūlijā Vanagos iestādīja 500 un 14. septembrī 100 priedīšu stādu. Jaunie kociņi ātri ieauga un daži sasnieguši jau ap 15 pēdu gaŗumu. Jaunajā mežā jau otru gadu var lasīt brūnās sviestbeciņas.

Kad Vanagus iegādājās, bija cerības tur ierīkot veco ļaužu mītni, tomēr atzina, ka apstākļi nav sevišķi piemēroti. Tagad daži vecie karavīri-vieninieki izteikušies, ka pensionāru dienas pavadītu, tur kādā nelielā mājā, ja DV valde atļautu viņiem par pašu līdzekļiem tādu uzcelt.

Jāatzīst, ka Vanagi ir „mazā Latvija", kur ilgi plīvos Latvijas karogs un pulcēsies brīvie latvieši.

LKOK Jēkabs Dzenis

Edīte Vērdiņa un Andris Neimers
salaulāti māc. Jāņa Prauliņa mājā Sv. Katrīnās. Līgavas vecāki ir Jāzeps un Lidija Vērdiņi, bet līgavainis Vilmas Neimeres dēls. Jaunais pāris dzīvo Sv. Katrīnās.

Pirmā vietā starp 653 studentiem

Maple Junior Womens Club piešķīris „Girl of the Month" titulu Ņujorkā dzīvojošai Lindai Alļei. Viņa uzņemta akadēmisko talantu programmā un ierindojusies pirmā vietā starp 653 studentiem. Linda mācās augstāko angļu valodas kursu, vēsturi un jau nobeigusi augstāko franču valodas kursu. Rudenī viņa uzsāka mūzikas studijas Guillard skolā Linkolna centrā Ņujorkā; galvenais instruments — čells. Par jauno latviešu censoni plašāku aprakstu un ģīmetni ievietojis The County Leader, aprakstot viņas dažādās aktīvitātes mūzikā, literāro ievirzi un daudzās nākotnes ieceres, plānojot kādreiz pati mācīt vai spēlēt čellu. Vēl minēta viņas lielā interese par valodām, latviskā izcelsme un ka vecāki ieceļojuši ASV 1949. gadā. Citēti arī Lindas Alļes izteicieni: „Es jūtos ļoti saistīta ar latviskās kultūras mantojumu. Mums ir latviešu skola pie draudzes, tautas deju un jaunatnes grupas, un vienmēr arī es tur esmu iesaistījusies." Linda Alļe vairākus gadus sekmīgi mācās latviešu valodu Toronto latviešu tautas augstskoas neklātienes skolā un tuvākā laikā cer to beigt. Savā laikā Toronto jauno latviešu mūzikas talantu konkursā arī Linda saņēma godalgu. ds.

Linda Alļe

Laikraksta
LATVIJA AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos un
DV grāmatnīcā,
491 College St.,
kā arī LA spiestuvē,
125 Broadview Ave.

. IESPĒJA SAMAZINĀT JŪSU 1973. G. PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKLI!!!!! (Income Tax)

„Income Tax Act sec 146". atļauj jums, IENĀKUMA NODOKĻA MAKSĀTĀJIEM, noguldīt kārtējus depositus reģistrētā, personiskā pensijas plānā un ATVILKT šos noguldījumus no jūsu taksējamiem ienākumiem.

Šī ir vienreizēja izdevība krāt nākotnei, izmantojot KRIETNU PERSONĪGĀ IENĀKUMA NODOKĻA (INCOME TAX) IETAUPĪJUMU!

Piezvanat man vai iesūtat sekojošo kuponu, parādīšu jums, kā patiesi ietaupīt uz ienākuma nodokļa (INCOME TAX) rēķina!

Birojā: 364-8153 Mājās: 757-8669

Mārtiņš Grimba

MONY LIFE
2 Carlton St., Suite 1311, Toronto 2, Ontario

Vārds, uzvārds .....

Adrese: .....

Dzimšanas gads ..... **Telefons** .....

Baltiešu sadarbība Anglijā

Baltiešu sieviešu rīkoto Ziemsvētku tirdziņu DVF namā Londonā atklāja viešņa — čechu publicista un redaktora Josefa Jostena dzīvesbiedre, kuŗu apsveica latviešu daļas vadītāja, kas šogad prezidē rīcības komitejā, Henriete Zariņa.

Starp viesiem bija arī visu trīs Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji — Latvijas lietvedis T. V. Ozoliņš, Lietuvas lietvedis V. Baļickas un Igaunijas sūtniecības vadītājs A. Bergmanis. Arī vienmēr steidzīgais britu parlamenta loceklis Dž. Bigs-Dēvisons bija atradis brīvu brīdi tirdziņa apmeklēšanai. Bija ieradušies arī daudzi visu triju tautu sabiedriskie un preses darbinieki.

Latviešu stendā galvenokārt bija rokdarbi — audumi, adījumi un izšuvumi. Skaisti ādas izstrādājumi bija atsūtīti no Vācijas tautiešu darbnīcām. Keramikas darbus bija devusi arī jaunā latviešu māksliniece Marga Sleja.

Kafijas un atspirdzinājumu galds bija latviešu saimnieču ziņā un to vadīja Londonas vanadžu kopas priekšniece M. Pakalna. Par latviešu stenda mantu sagādi rūpējās DVF vanadžu daļas vadītāja Marija Ķeņģe ar palīdzēm. Loterijas galdu vadīja E. Millere. Tautas dejas dejoja Londonas latviešu skolas Mazais Metieniņš. Skaistu priekšniesumu bija sagatavojusi Āboliņu ģimene, vecākiem — Inārai un Ziedonim — līdz ar 8 gadus veco Intu uz koklēm atskaņojot virkni latviešu tautas deju un dziesmu. Aizrādījumu par baltiešu sieviešu organizāciju sarīkojumu bija ievietojis lielais angļu laikraksts The Times. **A. L.**

Toronto latviešu kreditsabiedrība
Latvian (Toronto)
491 College St., Toronto, Ont.
M6G 1A5

MAKSĀ
5½% par noguldījumiem
6½% par 1 gada ilgterminā noguldījumiem
7½% par 3 gadu ilgterminā noguldījumiem

Minimālais ilgterminā noguldījums ir $2000.00. Visi naudas noguldījumi apdrošināti. Dzīvības apdrošinājums līdz $2,000.00 procentuāli atkarībā no biedru vecuma iemaksāšanas brīdī.

IZSNIEDZ
apdrošinātus personiskus aizdevumus līdz $10,000.00,
māju obligācijas līdz $50.000.-.

PĀRDOD
naudas orderus un ceļojumu čekus.

Birojs pirmdienās slēgts
Birojs atvērts: otrd. — ceturtd. no 10 rītā — 7.30 vakarā, piektdienās no 10 rītā — 8.00 vak. Sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS
924-2551
924-2552

Pasūtiniet tagad SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS labāko dāvanu uz LATVIJU

Tagad labāku nekā jebkad agrāk

INTERTRADE EXPRESS CORP.

To sakām mēs un to saka arī jūsu piederīgie.
Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, tas ir apm. tā, ka jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 vērtībā, vai pat vairāk.

INTERTRADE EXPRESS CORP.

var jums piesūtīt par šādiem darījumiem paraugus.
Speciālos rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀŠANA
Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.
Speciālā rubļa vērtība ir $2.70

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU. Jūs varat sūtīt katru summu ko vēlaties.
Pieprasait mūsu illustrētos katalogus.

PASŪTINAIT TAGAD tikai caur INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd. Street, Fifth floor
NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi Ātra piegāde
Izvēlaties no šiem jaunajiem modeļiem:

	Cenas US $
Zhiguli Vaz 2101 Jaunais, uzlabotais (Export Model)	**$3627.00**
Zhiguli Vaz 2103	**$4156.00**
Zhiguli Vaz 2102 Station Wagon (Export Model)	**$3997.00**
Moskvitch 412 IE	**$3677.00**
Moskvitch 408 IE	**$3381.00**
Zaporochets Zaz 968	**$2318.00**

Pieprasait mūsu speciālo illustrēto apkārtrakstu ar automašīnu attēliem. Pieņemam pasūtinājumus arī

DZĪVOKĻIEM.
PĀRSŪTĀM LIETOTAS DRĒBES.

Iebraucēji no USSR, pieprasait speciālo informāciju! Mums ir 24 gadu pieredze šais darījumos un mums ir tūkstošiem apmierinātu klientu.

Speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana

Intertrade Express Corp., 125 East 23rd. Street, New York, N. Y. 10010, kas speciālizējusies jau 24 gadus dāvanu sūtīšanā uz

Pad. Savienību, ziņo, ka speciālie rubļu certifikāti ir labākā dāvana piederīgiem Latvijā.

Speciālie rubļi ir četrreiz vērtīgāki par parastiem, tāpēc tie ir izdevīgāki. Saņēmēji ar tiem var iegādāties visu speciālajos Vneshposyltorg ārzemju valūtas veikalos par apm. 1/6 no mantu vērtības parastos rubļos, vai pat lētāk.

Speciālos rubļu Certifikātus var izdevīgi apmainīt arī parastajos rubļos par dārgāku likmi. Mēs varam jums ieteikt sazināties ar INTERTRADE EXPRESS CORP. 125 East 23rd. Street, 5th Floor, New York, N. Y., 10010, tālr. 982-1530 un pieprasīt bezmaksas illustrēto katalogu.

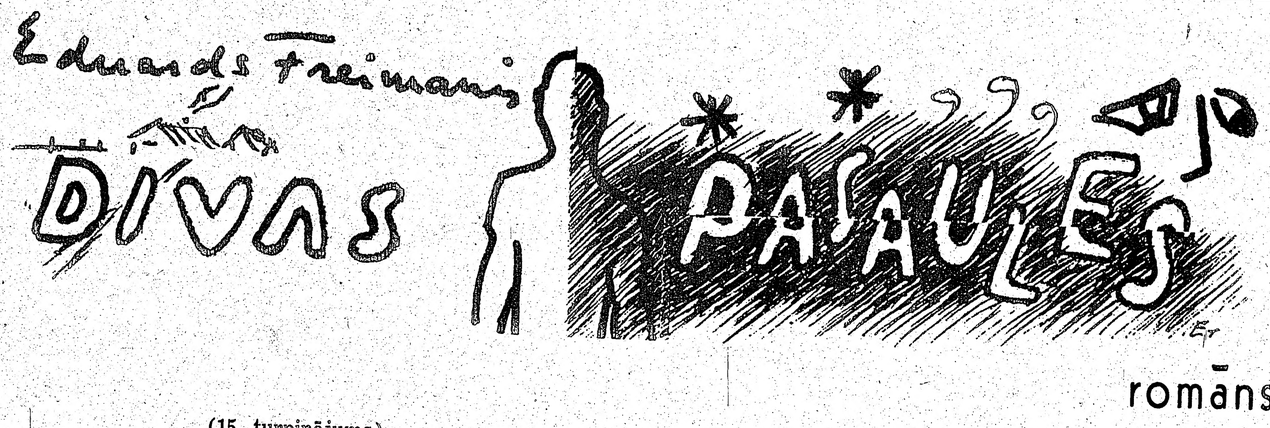

romāns

(15. turpinājums)

Tad mēs braucām — katrs pa savu ceļa malu Valodas neveicās — tik pārpilni bijām gaismas un jūsmu. Ko lai saka, kad vārdi šķiet kā grabuļi; kad tik daudz ko vēstīt, ka nezini, no kuŗas vietas aizsākt?

Pelču silā vēl ziedēja pulksteņi, kaut arī saules klajumi bija jau apbērti piesarkušām brūklenēm. Zālē bija iebiris zelts un vaŗš, lazdas jau birdināja riekstus, bet saule vēl kāpa pāri galotnēm, kutināja ķirzakas un tecināja sveķus no priežu celmiem. Pēkšņi sils atkāpās aizmugurē. Mūs saņēma tālē, pilna rudens lirikas: lauki ar sēklas āboliņa zārdiem, lopu bari plavu atālā, lekni cukurbiešu klajumi un rugāju bezgalība. Pie apvāršņa vizēja pagasta nams — gulbja baltumā. Pretī nāca Paulīnes muiža, lapotņu segeni apmetusies. Gaita kļuva gludāka, bet tu paķēri sānceļu, kas bija pieglaudies upītei, tik sīkai, ka senāk to nebiju pamanījis. Sapratu, ka vajadzētu klusēšanu padzīt, bet žēl bija nokaut miera harmoniju, kas šo stundu svētīja. Nekas nebija jāsaka — viens otrā mēs lasījām visas domas un jūtas. Tikai svešiniekus klusēšana garlaiko.

„Tev domāšanas diena?" tu beidzot ar vārdiem papildināji savu jautrību.

„Tev arī!" atsaucos un tūliņ gremzos, jo līksmībai uzkrita akmens un nospieda to pie zemes.

„Gaidu — saki kaut ko!"

„Es gaidu uz tevi."

„Gaidīšana visu dienu samaitās!"

„Zināju: tu to nepielaidīsi."

„Gandrīz vīlies. Tomēr nevarēju pieļaut, lai tevi termīti sagrauž — kļūsti kā māja tuksneša malā: priecīgām sienām un ziedošu jumtu kā neļķes galvu. Bet piesit pie pamatiem — tie dobji skan! Skaidri saka: termīti uzņēmuši svētvakaru — darbs nobeigts. Rīt būs bēru diena — māja sabruks — kļūs pati par savu kapliču. Gunti, Gunti, gribu sagūstīt klajuma vēju, aulekšos dzīt to tev caur galvu un krūtīm, lai termīti pajūk un aizskrien. Neļaušu tev iciet pašam savā kapenē."

„Saķīvējos ar brāli, biju ass pret māti — neuzklausīju — aizskrēju." Bija jāatzīstas, jo kā gan varēju tev kaut ko slēpt?

„Kā tad tā?" tu nerimies. Tava seja kļuva liela jautājuma zīme. „Laid vārdiem vaļu — klusēšana tikai audzina drūmumu — tas jau dzenas tev no pieres laukā — kā raģeļi — bet es ar tevi badīties neiešu."

Izstāstīju visu un nesaudzēju sevi. Tu klausījies kā bērnā, kam rotaļu zilonītis noslīcis peļķē. Kad nobeidzu, tu turpināji, it kā runa tev būtu uzrakstīta:

„Gremšanās rodas no pienskābām baktērijām, kas dvēseli saraudzē par skābputru — tā tēvs mācīja. Ja domāšana pieprasīta, tad domā — izdomā — pārdomā — un vēlreiz apdomā — bet negremzies. Tāpat kā ar citām vajadzībām: ja jākaŗo, tad kaŗo — ja jābēg, tad bēdz — ja grēki jānožēlo, tad dari to — bet nekad bez vajadzības, pirms laika vai pēc izrādes, kad priekškara vilcējs jau aizgājis mājās."

„Taisnība — izvirpota, nopulēta taisnība! Gudrs tavs tēvs! Tādam tēvam tāda meita!" man izdevās iesmieties.

„Atkārtošanai gudrības nevajag."

„Vainai īstās zāles uzlikt, tur vajag gudrības — gudra ārsta!" strīdējos pretī, bet nu starp mums bija iemaisījies ķircināšanās kaķēns, kas mūs kutināja ūsām. Tas aiztrieca no smadzenēm pēdējo sūrumu kā pelēnus no perekļa rudzu apcirknī.

Tavs skaistums atdzīvināja vasaras norietu; manī viļņoja silti, krāšņi pali. Tavas bizes, mute un rokas aizdedzināja manas acis.

Tomēr, dziļi paslēpies, manī sīca kāds ods vai murkšķēja rūgts raudzējums: „Muļķis, jocīgais, apsēstais, dzīve vadā pa vīna dārziem, gar medus kausiem, tu neproti dzert, skūpstīt, noreibt, aizmirsties."

Vai tas bija cinisms — nesen no oliņas izšķīlies — vēl vārīgs, nedrošs, bet spīvs kā kukainis vai čūskulēns, kuŗā ir inde jau piedzimšanas brīdī?

„Akmens tu esi — vālodzē pie tevis lizdas nevīs, uzlēks uz tevi, no tevis labi pacelties lidojumam — pret kalniem, uz koku galotnēm — tās šūpos, aijās lizdu vijēju un lizdu — vairāk gaismas, vairāk dziesmu, vairāk plašuma solīs — akmens ir lietuvēns, akmens velk lejup — akmens paliks viens," tā atkal svešā balss manī.

Tāda tirdītāja balss! Neciešama! Nejēdzīga! Tā jāpārkliedz — tirdītājs jāsabradā!

„Rau', kur putns! Vālodze!" iesaucos kā traks, pārgalvīgs, izmisis.

Pirms paspēji savaldīt divriteni, aizskrēju tev priekšā un šķērsoju ceļu. Tu iegrūdies man sānos, kriti un ievēlies grāvī.

„Kas nu?" tu izbijies, bet nākošajā mirklī kļuvi lauma, kas gavilē, kad pieguļniekam nozagusi prātu. No tevis staroja izaicinājums, kas palīdzēja tevi sagrābt ap vidu, celt gaisā un nest atpakaļ uz ceļa.

„Kas tev, Gunti?" tu vēl prati brīnīties.

„Neredzēji to putnu? Liels, kupls, dzeltens — it kā pati saule ripotu pa grāvmali!"

„Gunti, tu mānies!" nu sauci tik līksmi, ka man nebija šaubu: šī trakulība bija paša Dieva svētīta — tās dēļ tu ņemtu mani līdz uz savām debesīm.

Kad tevi palaidu vaļā, tu, piesarkusi un atkal kautrīga, paķēri braucamo un steidzies tālāk. Biju tik laimīgs, ka grūti bija braukt, grūti runāt, grūti pat elpot. Bet gribējās kliegt, lai visi dzird, lai smejas, lai saukā par vēja grābsli — lai klajumi un sili tūkstošķārt atbalso manu dzīves prieku.

7.

Naktī no klona bija izplūdusi veseļotāja elpa, kas atvēsināja, nomierināja. Šorīt smadzenes neparasti skaidras; spranda atmiekšķējusi — galva grozās kā ieeļļota. Krūtīs vēl sūrst, bet ne stiprāk par nātru pērienu. To var paciest.

Labsajūta jāspodrina — tāpēc svilpoju. Diena būs gaŗa — kā lielceļš ap mūžību — gana būs vaļas padoties raudāšanas kārdinājumam. Kājas piesizdams, soļoju pa akmens kasti; ieķeŗos durvju stieņos un vingroju. Sviedri aizskalo domas — tā zūd dvēseles inkvizīcija. Pieminot šo vareno, nemirstīgo iestādījumu, man muskuļos izžūst spēks un rokas atlobās no stieņiem. Inkvizīcija! Viens no spēkratiem, kas dzīvi griež un dzen. Līdzīga dzimšanai, mīlestībai un nāvei. Šodien inkvizīciju izdeldē? Fizisko varbūt, bet dvēseļu inkvizīcija kļuvusi skaudrāka nekā jebkad agrāk. Ar nerviem mēs sienam cits citu uz rata, bet vēl labprātāk tādus moku priekus novēlam paši sev. Mokās ir sula, no kuŗas var vīnu darināt; no paša mokām raudzētais vīns garšo vislabāk — reibina moderno neurozes kārumnieku. Tāpēc dvēseles inkvizīciju patiesībā negribam atmest — dzīve kļūtu snaudulīga, ja mēs nevarētu visdažādākos veidos noņemties paši ar sevi.

Ienāk uzraugs. Sabīstos: viņam nav patikusi mana jautrība? Bet viņš pārsteidz:

„Jūties pēc cilvēka, vai ne?"

Laizu lūpas, liekuļoju, smaidu — tāds esmu uzraugam patīkams. Aizejot viņš atstāj durvis vaļā. Nedomādams steidzos laukā, jo brīvības dziņa ir līdzīga slāpēm un izsalkumam — to apmierina automatiski. Bet pulkā esmu tikpat vientulīgs kā cellē. Neviens mani neredz, nevienam nav ko vaicāt, neviens pat nesmīn. Labāk cilvēku apsmiet nekā atstāt pilnīgi vienu. Labāk viņu sadedzināt nekā ļaut tam dzīvam satrūdēt. Sadegšanā ir drāma, ekstāze, gaisma, krāsa, skaņa — dzīva cilvēka satrūdēšanā ir pazemojums — nobīdīšana dzīvnieka kārtā. Vai mums trūkst lielās sadegšanas kaŗos, revolūcijās, nāves kambaŗos un grēcinieku sārtos? Vai tāpēc tik daudzi pūlas sasniegt paštaisītu, mākslīgu sadegšanu ar narkozi, izvirtību, trakošanu? Dzīvnieku vienaldzības nevaram paciest; mums histēriskas bailes, ka dzīvošanas nemaz neiznāks — tikai trūdēšana — tāda eksistence, kuŗas dēļ nebija vērts piedzimt un kuŗas dēļ nav vērts no nāves vairīties.

(Turpmāk vēl)

TORONTO ZIŅAS

● Latvisko paražu kopēju burtnieku Ziemsvētku sarīkojumā 26. decembrī Latviešu namā pulcējās ap 50 burtnieku un viešu. Sarīkojuma ievadījumā A. Memenis stāstīja par senajiem latviešu Ziemsvētkiem, kad tie svinēti četras dienas. Dižrunu teica Jānis Palieps. Priekšnesumos piedalījās koklētāji Visvaldis Freimanis un Roberts Memenis, kas pavadīja arī kopdziesmas. **Biruta Senkēviča skandēja savus dzejoļus par Ziemsvētkiem. No Venecuēlas bija ieradies Burtnieku kopas vadītājs kodolķīmijas doktors Auseklis Pērkons, kas saistījies par profesoru Simona Bolivara universitātē Karakasā. Viņš ielidoja Toronto 7. decembrī, lai apciemotu savu ģimeni, bet atgriezīsies darbā janvāra sākumā. Dr. A. Pērkons iemācījies spāņu valodu un lasa lekcijas universitātes matēmatikas un ķīmijas fakultātē. Viņš dalījās ar apmeklētājiem par novērojumiem savos daudzajos ceļojumos. Apvienoto Nāciju uzdevumā apmeklējis Bombejas atomcentru Indijā, darbojies par AN konsutantu pie Ceilonas valdības un viesi-profesoru Kolombo universitātē. Dr. A. Pērkons aicināja piegriezt vairāk vērības reliģiskai filozofijai un latviskās dzīves ziņas izkopšanai. Pēc tam notika Ziemsvētku dziesmu dziedāšana sveču gaismā pie klātiem galdiem, dzerot miestiņu no ozolkoka kausiem. Zāle bija dekorēta ar puzuļiem, latviskām zīmēm un tēlnieka A. Kopmaņa latvisko piecžuburu svečturi. Jānis Vandelis pastāstīja par bluķa vilkšanu un sadedzināšanu, simbolizējot darba grūtumu. Bija ieradušies arī daži jaunieši no Montreālas.**

● Toronto latviešu pensionāru apvienības Ziemsvētku atskaņu sarīkojumu 28. decembrī Latviešu namā, piedaloties 160 apvienības biedriem un to piederīgajiem, ievadīja ar kopīgi nodziedātu Daugav's abas malas, kam sekoja apvienības sieviešu koŗa Ziemsvētku dziesmas, klavierpavadījumu spēlējot Olgai Upeniecei. Alīda Kirša lasīja atmiņas par Ziemsvētkiem agrāk dzimtenē un bēgļu gaitās dažādās Eiropas zemēs un Kanadā, arī izsūtījumā Sibirijā, bet Anna Goba deklamēja veltījumu Ziemsvētkiem. Programmas pieteicējs bija J. Rolavs. Pēc pašapdāvināšanās atskaņoja deju mūziku. Pie svētku galda risinājās kopdziesmas, akordeona pavadījumus spēlējot E. Viliškim. Apvienības dāmu komiteja ar priekšnieci E. Rolavu bija klājusi galdu ar siltām pusdienām un citiem svētku ēdieniem, bet dzērienu bāru pārzināja A. Kvēps un K. Majors.

● Latviešu pensionāru apvienības priekšnieks A. Retigs svētku laikā apmeklējis 17 latviešu vecos ļaudis, kas apzināti dažādās aprūpes mītnēs un iepriecināja viņus ar naudas veltēm, lasāmvielu un saldumiem. Savstarpējās pārrunās noskaidrojās, ka dažās mītnēs dzīves apstākļi ļoti labi, bet citur tie varēja būt labāki. Vecie ļaudis izteikušies, ka aprūpe ievērojami uzlabojusies, kopš Latviešu pensionāru apvienība sākusi par viņiem interesēties. A. Retigs ievāc ziņas par dažādās kanadiešu aprūpes mītnēs ievietotiem latviešiem un centīsies panākt, lai viņus novietotu kopā ar lietuviešiem. Šo jautājumu A. Retigs ierosinās īpašā janvāŗa sanāksmē, kuŗā kanadiešu pensionāru organizācijas, federālās un Ontario valdības attiecīgie pārstāvji apspriedīs aprūpes mītņu (Nursing Homes) jautājumus. Latviešu pensionāru apvienības kopsapulce ar amatpersonu vēlēšanām nākošam darbības periodam notiks 31. janvārī pl. 2 pēcp. Latviešu namā. Pēc vēlēšanām paredzēts A. Retiga referāts par Kanadas pensiju un labklājības (Welfare) likumu vēsturi un par Jaunā horizonta programmas izveidošanu un mērķiem. Pensionāri, kam nepieciešama palīdzība zāļu vai aceņu iegādāšanai par pazeminātu maksu, var griezties pie apvienības priekšnieka A. A. Retiga, kas labklājības noteikumu ietvaros palīdzēs jautājumu izkārtot attiecīgās iestādēs.

● Saiets ticības mācības skolotājiem, ieinteresētiem vecākiem un draudžu darbiniekiem notiks 13. janvārī Sv. Jāņa draudzes baznīcas sanāksmju telpās. Reģistrēšanās pl. 10 rītā, svētbrīdis pl. 10.30, bet no pl. 11—12 paredzētas praugstundas aštoņās vecuma grupās, kuŗās sanāksmes dalībnieki aicināti noklausīties. Pēc azaida no pl. 1—3 pēcp. paredzēti referāti un diskusijas par tematiem: Kā sekmīgi sagatavot mācības vielu (A. Kurse); Kā atbildēt teoloģiskus jautājumus (māc. J. Cālītis) un Kristīgā paidagoģija (māc. I. Gaide. Nobeigumā pārrunas par kristīgās audzināšanas iecerēm un problēmām. Piedalīšanās azaidā 2 dol. no personas, citādi piedalīšanās ir bez maksas. Visi ieinteresētie aicināti, kaut daļēji, piedalīties — rīta vai pēcpusdienas cēlienā. Atsaucības gadījumā līdzīgas sanāksmes paredzētas arī nākotnē. Pieteikšanās vēlama līdz 9. janvārim, tālr. 921-3327. Sv. Jāņa draudzes svētdienas skola pēc svētku pārtraukuma atsāks mācības 6. janvārī pl. 10.30.

● Toronto latviešu biedrības dāmu komitejas rokdarbu vakarā 27. decembrī Latviešu namā 12 dalībnieces atzīmēja Ziemsvētkus ar dziesmu dziedāšanu, deklamācijām un pārrunām pie kafijas galda. Nākošā rēgulārā rokdarbu sanāksme būs 31. janvārī pl. 7 vak. un pēc tam ik mēneša pēdējā ceturtdienā Latviešu namā.

● Archibīskaps A. Lūsis kristījis Ingu Baibu Brenci, Aigara un Benitas meitu. Māc. Ā. Cops salaulājis Eduardu Pērkonu ar Edīti Ozolu, abus no Gilfordas, Ontario.

● Latviešu katoļu vienības eglītes sarīkojumu 30. decembrī Latviešu namā, piedaloties 160 bērniem un pieaugušiem, ievadīja vienības priekšnieks B. Miklašēvics, bet prāvests Dr. B. Kokins vadīja garīgo aktu. Dāmu komitejas priekšniece M. Gabrāne ar 17 bērniem bija sagatavojusi Betlēmes ainas uzvedumu, piedaloties katoļu korim koŗa priekšnieka J. Budžes vadībā. Dekorācijas un skatuves iekārtu bija gatavojis A. Grībusts. Sekoja jaunatnes pulciņa priekšnesumi K. Zariņas vadībā — deklamācijas, klavieŗu solo, bērnu kvarteta dziesmas un deju kopas Abrenītes tautiskās dejas. Ziemsvētku vecītis (St. Locāns) izdalīja bērniem Ziemsvētku sainīšus, bet priekšnieks B. Miklašēvics pasniedza sainīšus dāmu komitejas dalībniecēm par latgaļu kultūras dienu dalībnieku paēdināšanu un aploksnes garīdzniekiem un ērģelniecei K. Zariņai. Par cienastu bija rūpējusies dāmu komiteja. Jaunatnes pulciņa dalībnieks Pēteris Zariņš spēlēja klavierpavadījumu korim, uzvedumam, tautiskām dejām, kā arī rotaļām un dejām.

● Latviešu baptistu draudzes un svētdienas skolas eglītē 30. decembrī Walmer Road baptistu baznīcā piedalījās ap 100 apmeklētāju. Bija bērnu un jauniešu priekšnesumi — deklamācijas, klavieŗu solo, dueta un kvarteta dziesmas. Bērniem izdalīja Ziemsvētku sainīšus. Sarīkojums notika baznīcas zālē un beidzās ar cienastu. Māc. R. Ekšteins pēc veselības atvaļinājuma Alabamā, ASV, atgriezies Toronto un atsāks savu referātu ciklu 31. janvārī pl. 8 vak. Latviešu namā.

● Jaungada sagaidīšanai Latviešu namā, ko rīkoja nama valde, bija ieradušies ap 280 apmeklētāju, kuŗus gadu mijā apsveica Latviešu nama valdes priekšsēža vietnieks Edgars Koks. Deju mūziku spēlēja Bones kapella. Dāmu komiteja bija rīkojusi mantu izlozi.

● DV Toronto nodaļas Jaungada sagaidīšanas sarīkojums DV namā pulcināja ap 120 viesu. Spēlēja Arro deju kapella. Pusnakts stundā balliniekus sveica DV nodaļas priekšsēdis V. Plūdons. Vanadzes Ainas Selgas vadībā bija noorganizējušas loteriju. Galveno laimestu — Maigas Purēnas dāvāto izšūto sienas segu laimēja V. Jostiņš, bet Zentas Reichmanes dāvāto tautisko spilvenu ieguva Elza Volmere. Vanadzes rūpējās arī par viesu pacienāšanu virtuves saimnieces Veras Bebres vadībā. Atspirdzinājumu bufetē rosījās A. Šterns ar J. Grīnbergu.

● Ziemsvētku kauju atceres svētbrīdis pie Kritušo karavīru piemiņakļa Saulainē notiks 12. janvārī pl. 6 vakarā. Svētbrīdi vadīs māc. Ed. Kerģis no Hamiltonas. Pēc svētbrīža sadraudzības vakars Saulaines sabiedriskās telpās ar līdzņemtiem groziņiem. Priekšnesumu daļā piedalīsies Modris Lorbergs, Miervaldis Pavasars, baritons Alberts Vītols un Ženija Vītola (sopráns).

● Interesenti DV šacha kluba meistarspēlēm aicināti pieteikties līdz 13. janvārim pie kluba priekšsēža V. Brasliņa (tālr. 691-3163) vai spēļu laikā svētdienās DV namā. Spēles notiek ik svētdienu pl. 4 pēcp.

● Beverlī privātā slimnīcā Jaungada dienā, 1. janvārī, 94 g. vecumā miris Jūlijs Briedis. Nelaiķis bija dzimis 1879. g. 9. decembrī Vidrižu pagastā, Vidzemes jūrmalā. Cara laikā braucis par kapteini uz Krievijas kuģiem, bet nodibinoties Latvijas valstij, kalpojis Latvijas kara flotē. Aizgājējs atstāj dēlu Ēriku Briedi, Latviešu nama valdes priekšsēdi, un vedeklu Mirdzu Toronto, otru dēlu Latvijā un meitu Laumu Kolinu Austrālijā.

● Pirmā Mednieku un makšķernieku kluba biedru mēneša sanāksme jaunajā gadā notika 3. janvārī DV namā. Nākošā sanāksme tai pašā vietā 7. februārī pl. 8 vakarā. Kluba tradicionālā Zaķu balle 19. janvārī pl. 8 vakarā Latviešu namā. Spēlēs igauņu deju kapella. Būs medījumu un zivju izloze. Ieeja 3 dol. no personas. Kluba biedru gada sapulce 17. februārī pl. 10 no rīta Latviešu namā.

Fiziskās audzināšanas skolotāja Jāņa Daugavieša (attēlā pa kreisi) vasarā sāktās basketbola skolas mācības ar 22 audzēkņiem Sidrabenē ziemu turpinājās ceturtdienu vakaros Mimiko ģimnazijā. Attēlā redzami jaunieši: Marks Grundmanis, Andris Palēns, Ivars Miķelšteins, Ernests Skujiņš, Arnolds Nāgelis, Ēriks Miķelšteins, Ivars Knostenbergs un Edmunds Grundmanis.
Foto: J. Liģers

Fondi un to uzdevumi

Līdzekļu uzkrāšanai, stipendijām, balvām, pašpalīdzībai un citām vajadzībām radīti dažādi fondi, kas pastāv pie centrālajām latviešu organizācijām vai darbojas patstāvīgi ar savām valdēm. Šo fondu skaits ir diezgan prāvs, un līdzekļi no dažiem simtiem līdz vairākiem tūkstošiem dolaru. Daži no tiem darbojas aktīvi, par citiem nav dzirdēts gadiem. Fondi radīti kādas labas idejas īstenošanai, bet bieži arī nodibināti kāda sabiedriska darbinieka nāves gadījumā, godinot aizgājēja piemiņu. Dažreiz to radījuši piederīgie vai draugi, citreiz kāda organizācija. Ik gadus rodas fondi; ir jautājums, vai tik daudz fondu vajadzīgs, varbūt esošie varētu apvienotiem.

Latvijas brīvības fonds nodibinājās pie Pasaules brīvo latviešu apvienības pēc samērā gaŗām debatēm vairākās sēdēs. Par fonda dalībnieku var kļūt katrs, kas iemaksā 500 dolaru, solās maksāt pa daļām vai šo summu novēl testamentā. Pēc 20.000 dolaru uzkrāšanas fondā procentus sāks izlietot nacionālpolītiskam darbam. Šogad paredzētas vairākas akcijas jaunu fonda dalībnieku iegūšanai, bet dažas organizācijas apsvērušas 500 dolaru iemaksu.

Līdzīgs ir Latviešu fonds, kuŗa dalībniekiem (ar izņēmumiem) jāiemaksā vai jāsola maksāt 1000 dolaru. Arī te pamatkapitālu neaizkaŗ, bet procentus izmaksā latviešu kultūrāliem vai sabiedriskiem mērķiem. Fondam ir sava vēlēta valde.

Pie Amerikas latviešu apvienības ir Kārļa Ulmaņa fonds, kuŗā ir ap 1500 dolaru. Kādu laiku ALAs kases pārskatā bija arī Latvijas atbrīvošanas fonds. Helsinku koncerences vajadzībām PBLA saziedoja līdzekļus pāri par 30.000 dolaru. No ASV latviešiem ienāca ap 20.000 dolaru.

Pie ALAs pastāv arī Veco ļaužu fonds ar mazliet pāri par 1000 dolariem. Šinī grupā būtu jāpieskaita arī veco ļaužu mītnes iegādes fonds Celsme ar vairāk nekā 30.000 dolariem. Pēdējos pāris gados Celsme nav darbojusies; tai ir pašai sava valde, bet arī valdes sēdes nav notikušas. Par šo līdzekļu izlietošanu bijuši vairāki priekšlikumi, bet nekādu noteiktu lēmumu. Pirms kādiem astoņiem gadiem šim nolūkam saziedotos līdzekļus ALAs Aprūpes birojs nodeva fonda rīcībā. Celsme līdzekļus nevēlējās sadalīt citām organizācijām vai fondiem, tāpēc līdzekļi ir bankā neizmantoti, lai gan vairākas organizācijas tos pieprasījušas.

Vācijā 1945. gadā nodibinātais LCK Kultūras fonds piešķīra balvas par literāriem darbiem. 1953. gadā dibināts Eiropas latviešu kultūras fonds ar līdzīgiem uzdevumiem, un trīs gadus vēlāk tas izsludināja stāstu un noveļu sacensības.

Amerikas latviešu apvienības Kultūras fonds dibināts 1951. gadā, piešķirot balvas kultūras

(Turpinājums 13. lp.)

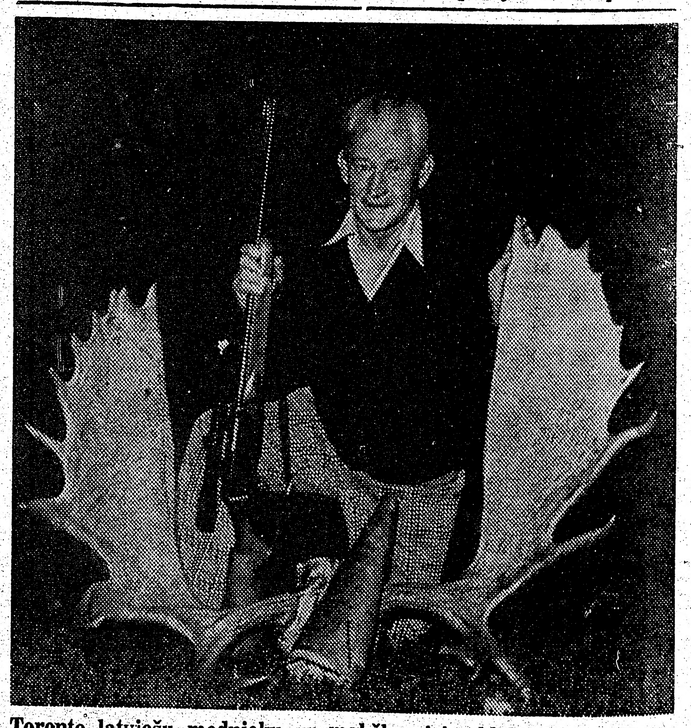

Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba biedrs Jūlijs Atkauķis pie mednieka trofejas — platradža brieža ragiem. Tas nomedīts Ontario ziemeļos.

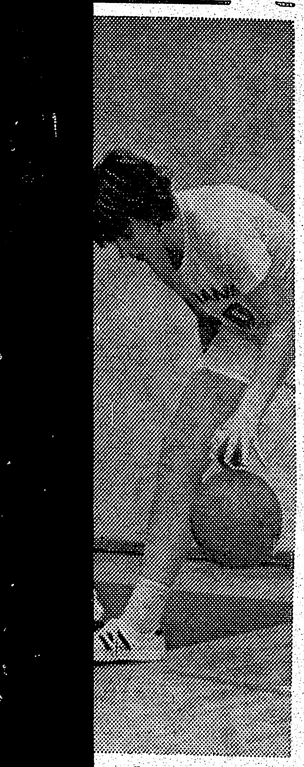

sāktās basket-
vakaros Mimi-
, Ivars Miķel-
bergs un Ed-
Foto: J. Liģers

kases pārskatā bi-
vijas atbrīvošanas
ku koncerences va-
BLA saziedoja lī-
par 30.000 dolaru.
iešiem ienāca ap

astāv arī Veco ļau-
mazliet pāri par
n. Šinī grupā būtu
rī veco ļaužu mīt-
onds Celsme ar
30.000 dolariem.
gados Celsme nav
tai ir pašai sava
ī valdes sēdes nav
ar šo līdzekļu iz-
ši vairāki priekš-
ekādu noteiktu lē-
s kādiem astoņiem
olūkam saziedotos
As Aprūpes birojs
rīcībā. Celsme lī-
ējās sadalīt citām
vai fondiem, tā-
ir bankā neizman-
vairākas organizā-
orasījušas.
gadā nodibinātais
s fonds piešķīra
terāriem darbiem.
binäts Eiropas lat-
s fonds ar līdzī-
miem, un trīs ga-
izsludināja stāstu
censības.
atviešu apvienības
ds dibināts 1951.
ot balvas kultūras
jums 13. lp.)

luba biedrs Jū-
brieža ragiem.

Emigrācijas pioniŗa nacionālpolitiskā nozīme

DIVI PREZIDENTI SVEIC JĒKABU ZĪBERGU (1863—1963)

Aizvadītā gadā apritēja 110 gadi no Jēkaba Zīberga dzimšanas, bet pagājuši jau 10 gadi kopš viņa nāves. Viņš atdusas Ģetzamenes kapos Bostonā. Tūlīt pēc savas dzīvesbiedres nāves viņš ģimenes kapos uzcēlis piemineklī ar ierakstu: Jēkabs Zībergs — Latvijas goda konsuls Bostonā.

J. Zībergs dzimis Strazdē, Kurzemē, un jau 15 gadu vecumā devies uz Kuldīgu mācīties galdnieka amatā, bet 1888. gada 15. augustā ar savu paziņu — Albertu Šturmu ieradies Bostonā. Abi jaunie atbraucējo bija paši pirmie latvieši Bostonā, kas vēlējās arī turpmāk palikt par latviešiem.

Ierodoties vēl citiem latviešiem, jaunā sabiedrība prasīja izveidot normas. Sākās J. Zīberga nacionālpolitiskais darbs svešumā. 1889. gada 24. decembrī nodibināja Bostonas latviešu biedrību — pirmo Amerikā, bet 1894. gadā dzima Bostonas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudze. Divus gadus vēlāk J. Zībergs kopā ar māc. H. Rebāni sāka izdot pirmo latviešu laikrakstu Amerikā, ko nosauca par Amerikas Vēstnesi un izdeva divi reizes mēnesī. Tanī pašā laikā iznāca arī pirmais kalendārs Amerikas latviešu luterāņu kalendārs un turpinājās līdz 1914. gadam.

Zībergs sakopoja vai visu latviešu adreses un informāciju par dzīves apstākļiem gan vietējā pilsētā, gan citur. Viņš nopirka sev māju Vašingtona ielā 299. Kembridžā, ko varētu pat uzskatīt par latviešu emigrācijas mūzeju. Te atradās spiestuve, kuŗa iespieda visus rakstus bostoniešiem, daudzreiz pat bez atlīdzības. 1918. gadā sai namā nodibināja ALTS, kas vēl tagad Bostonā darbojas un reiz bija Amerikas latviešu centrālā organizācija. Zīberga ierosinājumus pieņēma latvieši Ņujorkā, Filadelfijā, Čikagā un Klīvlandē. Dzimtenes problēmu uzskatīja par svarīgāko, tāpēc tika atbalstīti strēlnieki, Latvijas valsts un tās diplomātiskais darbs Amerikā. 1920. g. Zībergu ievēlēja par ALTS centr. valdes priekšnieku, nākamā gadā viņš bija loceklis Amerikas latviešu delegācijā, kas ieradās pie toreizējā republikāņu prezidenta Herdinga lūgt Latvijas de jure.

Zībergs veica ielu darbu, līdz ASV atzina Latvijas de jure. Ja šodien Latvijas sarkanbaltsarkanais karogs var brīvi plīvot blakus ASV zvaigžņotam karogam, tad tas ir zināmā mērā Zīberga nopelns. Viņš nodibināja tuvu kontaktu ar senātoru Lodžu, toreizējo Latvijas sūtni L. Sēju un konsulu Ļūļi Ņujorkā. Abi pēdējie viņu rekomandēja Latvijas ārlietu ministrijai par spējigu darbinieku diplomātiskā dienestā. J. Zībergs 1926. gadā tika iecelts par Latvijas goda konsulu Bostonā un Jaunanglijas apgabalā. Zībergs šai amatā nokalpoja 12 gadus, pats ar saviem līdzekļiem uzturēdams konsulātu. Kā vienu no pirmajiem ārzemēs Zībergu apbalvoja ar Triju Zvaigžņu ordeni. Par to viņš visu mūžu bija lepns, un šis ordenis allaž rotāja viņa svārkus 18. novembŗa sarīkojumos.

Vēl Zībergs strādājis arī grāmatniecībā un rakstniecībā, sarakstīdams un izdodams vairākas brošūras un grāmatas: Kāpēc mums nebūs kaunēties no Lutera vārda (1903.), Par baznīcās iešanu (1904.), Svētdienas skolas lasāmā grāmata (1920.) un angļu valodas pašmācības grāmatu ieceļotājiem, kas iznāca trijos izdevumos. Bez visa še pieminētā Jēkabs Zībergs pelnīja dienišķo maizi, 33 gadus strādādams par priekšstrādnieku turpat Kembridžā klavieŗu uzņēmumā Ivars and Pond.

Kad Zībergs atlūdzās no konsula pienākumiem, viņš saņēma pateicības vēstuli no ministru prezidenta un ārlietu ministra Kārļa Ulmaņa. Pēc tam viņš atkal bija rosīgs Bostonas latviešu sabiedriskā darbā. ALTS ik gadus Bostonā rīkoja Latvijas valstsvētkus. J. Zībergs kopā ar pārējiem prominentiem Bostonas latviešiem piedalījās Jaunanglijas Amerikas Baltiešu biedrības dibināšanā (The American Baltic Society of New England), kas

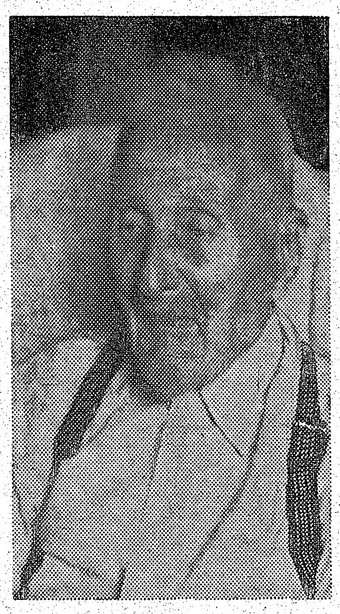

Jēkabs Zībergs

rīko koncertus vēl tagad.

Zībergs pārdzīvoja ne vien savus laika biedrus, bet sagaidīja arī jauno emigrācijas vilni, kas meklēja dzīves vietu Amerikā pēc īsā uzturēšanās laika Vācijā.

Še Zīberga tēvs atkal darbojās gandrīz kā neoficiāls Latvijas konsuls — sniedza tautiešiem padomus, meklēja darbu un pat dzīvokļus. Latviešu sarīkojumos viņa runas bija īsas, jo atzina, ka vienība un darbs ir galvenie faktori panākumu gūšanā.

Pēc daudziem Amerikā nodzīvotiem gadiem Zībergs angliski runāja tikpat labi kā latviski, pazina šejienes dzīvi un arī nevēlamās parādības. Viņam bija uzkrājusies bibliotēka, dažādi iespiedumdarbi, dokumenti, vēstules. Viņa cienītāji 1954. gadā nodibināja J. Zīberga Fondu, kuŗam bija jārūpējas par Zīberga piemiņas saglabāšanu un atstāto darbu apzināšanu. Archīvā starp citu atradās Manceļa spredikļu grāmata un Glika bībele. Kad gaidu vadītāja G. Kanāja kopā ar gaidām reģistrēja mantojumu, numerācija sniedzās vairāk tūkstošos. Tēlnieks R. Maurs izgatavoja Zīberga bisti mākslīgā marmorā. Pirmo Fonda ierīkoto latviešu mūzeju atklāja Zīberga dzimšanas dienā — 1955. gada 6. martā, piedaloties Latvijas sūtnim Dr. A. Spekkem Vašingtonā, turienes latviešu mācītājiem un sabiedriskiem darbiniekiem.

Atpūtas gadi Zīberga tēvam bija gaŗi, jo viņš piedzīvoja gaŗu mūžu. Viņu ievēlēja par savu goda biedru 4 organizācijas: ALA, ALPF, LPB un ALTS.

Zīberga tēva 100. dzimšanas dienu svinēja DV namā. Gadu nesta gavilnieku stipri saliekusi, bet viņš tomēr ir goda krēslā pirmajā vietā, tautu meitu ielenkumā. Tā bija liela diena lielam vīram, latviešu pionierim Amerikā. Starp apsveikumiem pienāk telegramma no Baltā nama Vašingtonā, ko sūtījis prezidents Džons Kenedijs: „Esmu iepriecināts sveicināt Jūsu daudzos draugus un apbrīnotājus, kas godina Jūs 100. dzimšanas dienā. 75 gados, kopš Jūs emigrējāt no Latvijas, Jūs esat devis cienījamu devumu literātūrā, kultūrā un reliģisko mantojumu Amerikas latviešu sabiedrībai. Jūsu veltītie demokratiskie brīvības un tiesību principi ir respektēti kā pateicība no visiem Jūsu amerikāņu biedriem. Es esmu ļoti pagodināts izteikt atzinību par Jūsu ilgo un ražīgo karjēru un novēlu Jums vēl daudz sekmīgu gadu un personīgo apmierinājumu. Ar labākiem vēlējumiem, John F. Kennedy."

Tā bija arī pēdējā Zīberga tēva godināšana. Tanī pašā gadā, 1963. gada 21. augustā, Zīberga tēvs aizvēra acis uz mūžu. Gaŗais mūžs nu bija galā. No draudzes dievnama sākās viņa pēdējais ceļojums uz Ģetzamenes kapiem, kuŗus viņš pazina kā savas mājas dārzu, kur viņš pats bija simtām reizēm bijis, gan izvadot tautiešus pēdējā dusā, gan kapu svētkus svinot.

Jēkabs Zībergs, kas par spīti sociālisma un materiālisma mācībām un asimilācijas tieksmēm, jau tūliņ pēc atbraukšanas šurp pacēla „tautības un ticības karogu." „Turies pie savas tautības un ticības, tad tev labi klāsies". — Viņš saprata iespiestā vārda nozīmi tautiešu pulcināšanā un viņu apziņas uzturēšanā.

Zībergam dzīvē bijušas divas lielas vadlīnijas: latviešu tauta un baznīca. Savā gaŗajā darbības laikā viņš sarakstījis grāmatas ar reliģiski ētisku raksturu, par audzināšanas un dvēseļu kopšanas jautājumiem. Viņš rūpējās arī par latviešu mācītāju sagatavošanu un aicināšanu latviešu draudzēs. Kopš tā laika gadu desmitiem, baltās un nebaltās dienās, ir pastāvējušas latviešu draudzes Amerikā kā svētīgi kristīgās, bet arī nacionālās dzīves centri. Ko mēs tagad cenšamies darīt latviešu draudzēs un latviešu baznīcās, ir pa lielākai daļai to metu atkārtojums, ko pagātnē izveidoja Amerikas latviešu tēvs Jēkabs Zībergs.

Lai lielais Dievs, kuŗa rokās ir sākums un beigas, Jēkabu Zībergu ved tur, kur ,iznīcīgais tērpjas neiznīcībā un mirstīgais apvelk nemirstību."

E. Auniņš

Augšējā attēlā Toronto latviešu pensionāru apvienības priekšnieks A. Retigs (pa kreisi) saņem no Toronto latviešu kredītsabiedrības pārvaldnieka J. Reinberga čeku par 300 dol., veicinot pasākto līdzekļu vākšanu kino aparāta iegādei pensionāru vajadzībām. Pa labi — pensionāru apvienības dāmu komitejas priekšniece E. Rolava un apvienības priekšnieka vietnieks A. Liepiņš.
Foto: JAK

Steidzīgi vajadzīgs
PĀRVALDNIEKS
Latviešu namam,
491 College Street Toronto.
Vēlams precēts pāris.
Brīvs dzīvoklis, atalgojums pēc vienošanās.
Zvanīt 922-2931, vakaros 465-4803

JG
Jaunā Gaita

Jaunās Gaitas 100. numura vāka meta sacensība

Godalga labākajam metam 100 dolari

Ar Ivara Hirša un Latviešu Fonda materiālu atbalstu JAUNĀS GAITAS redakcija izsludina sacensību 100. numura vāka metam.

Sacensībā var piedalīties visi latviešu mākslinieki, neatkarīgi no dzīves vietas. Lai varētu nosūtīt sacensības noteikumus, lūdzam rakstīt žūrijas komisijas priekšsēdim

Ilmāram Rumpēterim
9 Hillside Ave., Glen Ridge, N. J. 07028 U.S.A.

Meti iesūtāmi līdz 1974. g. 1. martam (pasta datums).

Jaunās Gaitas redakcija

DV centrālās valdes darbs

Ar DV centrālās valdes locekļu piekrišanu, kā jau agrāk ziņots, nodibināts plkv. Viļa Januma fonds latviskas izglītības veicināšanai. Statūti paredz ik gadus piešķirt 1000 dolaru balvu kādam latviski orientētam un latviešu sabiedriskā darbā aktīvam jaunietim. Līdzekļus sagādā visu zemju DV organizācijas, proporcionāli biedru skaitam. Statūtus formāli apstiprinās nakamajā DV CV sēdē. Pirmā balva piešķirta Minsteres latviešu ģimnazijai 1000 dolaru apmērā.

Centrālās valdes locekļi plāno 1974. gadā sasaukt sēdi, lai izlemtu dažādus jautājumus. Vairums valdes locekļu par sēdes vietu ieteikuši Angliju, un tā varētu notikt no 27.—29. jūnijam Latviešu mājā Almelijā, tādā veidā sēdes dalībniekiem dodot iespēju piedalīties arī DVF Jāņu sarīkojumā 29. jūnijā.

DV CV prezidijs vienojies izdot DV darba informācijas uzskates brošūru jaunatnes vajadzībām. Tai jābūt labi illustrētai un gaumīgā grafiskā iekārtojumā bez atlīdzības. Veicami arī priekšdarbi DV rokas grāmatas sagatavošanai. Redakcijas kollēģijā B. Šmita-Kalēja darbosies par priekšsēdi, bet I. Rūķe un S. Lindiņš par locekļiem. Konsultanti būs DV ģenerālsekretārs A. Bērziņš un DVF jaunatnes daļas referents I. Kažociņš.

Iekšējās informācijas nozares vadītājs S. Lindiņš norāda, ka DV ir visu svešatnes latviešu organizācija. Statistika rāda, ka dažās zemēs DV organizācijā ir samērā mazs procents no kopējā latviešu skaita. Viens no iekšējās informācijas galvenajiem uzdevumiem ir piesaistīt jaunus biedrus DV organizācijā. S. Lindiņš ieteic DV zemju valžu informācijas daļu vadītājus apsvērt DV korespondentu tīkla radīšanu, lai labāk informētu mūsu presi par DV darbu.

Neredzīgo kopas skaņu lenšu bibliotēkā Memingenā, Vācijā, reģistrētas 304 lentes un 14 skaņu plates. Skaņu lenšu ieskaņošanai atsaucīgi bijuši ASV tautieši un DV organizācija. Gandrīz puse no Vācijas DV nodaļām iesūtījušas savus ieskaņojumus. Bibliotēkāra pienākumus uzņēmies kara invalids Ignāts Jakovelis. DV Rietumvācijas kultūras nozare pagājušā vasarā izraudzīja referentu skaņu lenšu bibliotēkai. Kopš oktobŗa ieskaņo rakstus no latviešu laikrakstiem. Šo darbu veic Rietumvācijas kultūras nozares vadītājs O. Baltputnis un DV Hamburgas nodaļas sekretārs M. Bergholcs. Kopas vicepriekšsēdis I. Poruks izdod skaņu lenšu žurnālu Dzintars. Rakstnieks Alfreds Dziļums ielasījis jau ceturto darbu. —be

Toronto Sv. Jāņa draudzes eglītes pēcpusdiena, ar svētdienas skolas vadītāju Annu Kursi un māc. I. Gaidi aizmugurē. Priekšā uzveduma dalībnieki: Paulis Legzdiņš, Linda Krūmiņa, Zaiga Frīdenberga, Anita Upeniece, Ilze Ezergaile, Kristīne Kaņķe, Daina Palmere, Mārtiņš Pētersons, Edvīns Ozoliņš, Paulis Kamerats, Edmunds Lejnieks un Inta Brežģe. Foto: J. Liģers

Iemaksas Latvijas brīvības fondā

Čikagas latviešu organizāciju apvienības delegātu sanāksmē Latviešu namā piedalījās 22 dalībnieki, un to atklāja un vadīja apvienības priekšsēdis R. Kiršteins. Viņš ziņoja par 18. novembŗa sarīkojumu, kas devis 90. dol. iztrūkumu. Latvijas brīvības fondā iemaksāti un pieteikti 4.327,44 dol. Iemaksas un pieteikumu saraksts nodots ALAs priekšsēdim I. Spilneram ALA valdes sēdes laikā Čikagā. Vairākas ģimenes pieteikušas 500 dol., bet iemaksājušas pagaidām 25 vai 50 dol.

Kr. Barona latviešu skolas prezidija priekšsēdis V. Kraulis ziņoja par latviešu piedalīšanos tautību izstādē 17. un 18. novembrī. Piedalīšanās sekmīgi izdevusies. Ēdienu galdā ieņemti 970 dol., par ko lielā mērā jāpateicas skolnieku vecākiem, kas ziedojuši produktus. Izstādē izdalītas 5.000 ALAs izdotās brošūras par Latviju. To financējusi Pretkomūnisma komiteja.

Pievēršoties Pretkomūnisma un informācijas komitejas iesniegtam iekšējo noteikumu projektam, kuŗu savā laikā ierosināja izstrādāt Čikagas latviešu organizāciju apvienības revīzijas komisija, R. Kiršteins ziņoja, ka prezidijs šo projektu noraidījis. Tā vietā izstrādāts noteikumu projekts jaunam pasākumam — Čikagas latviešu organizāciju apvienības nacionālpolitiskai komitejai. Pēc debatēm Pretkomūnisma komitejas noteikumu projektu noraidīja. Starplaikā draudzēm un organizācijām izsūtīs jaunās komitejas noteikumu projektu un par tā pieņemšanu lems nākošā delegātu sanāksmē. V. Vīksniņš lūdza draudzēm un organizācijām piesūtīt arī radioraidījumu komitejas noteikumus.

iv/la

Jūs meklē

Latvijas Sarkanais Krusts (Koenigsberger Strasse 137, 44 Muenster, W. Germany) lūdz atsaukties personas, kas varētu sniegt ziņas par sekojošām personām: Donats Beitāns, dz. 1926. g. 28. aug. Maltas pagastā; Vera Berkans, dz. Abele, 1948. gadā uzturējusies Zalcburgas tuvumā; Marta Buchbindere, dz. Vēvers, ap 60 g. veca; Arvīds Dāvids, dz. 1918. g. 12. febr. Krāslavā; Erna Grambergs, dz. Teteris, dz. 1910. g., izceļojusi uz ASV no Memingenas; Jānis Ernests Kārkliņš, dz. 1917. g. 29. jūn. Tadaikos; Edgars Kocers, ar pašreizēju dzīves vietu laikam Vācijā; Helene un Zoržs Negotins, kas dzimis 1902. g. Rīgā; Vera Bērziņa, dzim. Negotina, dz. 1905. gadā; Eduards Augusts Paupe, dz. 1924. g. 25. dec. Vaiņodē; Jānis Pūce, dz. 1911. g. 2. febr. Lietuvā; Elmārs Roziņš, dz. 1924. g. 7. martā Dobelē; Alfrēds Fricis Simsons, dz. 1926. g. 27. okt. Augstupē pie Puzes; Žanis Valdmanis, dz. 1925. g. 1. aug. Matkulē; Oto Arvīds Vītols, dz. 1917. vai 1918. gadā; Arvīds Andreja d. Bērziņš, inž., dz. 1901. g. 25. sept.; Helmūts Dravnieks no Saikavas pag. Riceļiem, apm. 60 g. vecs; Leo Ēķis, dz. 1889. g. 26. martā Ventspilī (kādu laiku dzīvojis Zviedrijā); Ruta Jansone, kas apmeklējusi Rīgas 2. valsts ģimnaziju; Ilga Launiece jeb Laveniece no Liepājas, kas 1944 gadā atradusies bērnu patversmē (priekšvārds var būt arī: Irena); Jānis Gūtmanis, dz. 1923. g. 20. apr. Purmsātu pag.; Valdemārs Gūtmanis, dz. 1926. g. decembrī; Pauls Peičs, apm. 53 gadus vecs, sportists, kas dzīvojis Lērtē pie Hanoveras; Arvīds Rasmusens, dz. 1922. g. jūnijā Siguldā; Heinrichs Dominika d. Šuminskis, dz. 1918. g. 13. jūn. Daugavpilī; Arvīds Zvirgzdiņš, dz. 1923. g. Rīgā, sportists, bijis gūstā Beļģijā; Arnolds Zviedris, kam brālis Austrālijā; Elmārs Ence, inž. ķīmiķis; Edgars Antona d. Kampars, dz. 1897. g. 10. aug.; Edmunds Pogainis, inž. ķīmiķis, ap 63 gadus vecs; Imants Arvēda d. Sūna, dz. 1929. g. (?) 16. jūlijā. Atbraucējus no Latvijas lūdz sniegt ziņas par Jāni Bērziņu, dz. 1915. gadā, prof. L. Bērziņa dēlu, arī par Imantu Jakstiņu, virsleitnantu, kas krita krievu gūstā. Bez tam lūdz ziņas par brāļiem Rusoviem no Jaunpiebalgas (par viņu skolas gaitām un sabiedrisko darbību). Kādam noskaidrojumam nepieciešamas arī ziņas, ko varētu dot Kokneses pag. iedzīvotāji par Olģertu Daudziešanu un Olģertu Pulkšu, abi no Daudziešanu mājām.

IESPIEDUMKĻŪDU VELNIŅA NEDARBI

Ar jauno gadu savus nedarbus turpina arī iespiedumkļūdu velniņš, ar kuŗu vienmēr nesaudzīgi cīnās laikrakstu korektori. Tas savu nedarbu pastrādājis arī mūsu laikraksta pirmajā jaunā gada numurā, dažās lappusēs 1974. gadu pārvēršot par 1914. gadu, atejot 60 gadu atpakaļ pagātnē, kad sākās Pirmais pasaules karš. Pareģi saka, ka mazāki kari turpināšoties arī 1974. gadā. Gālu galā pasaule jau turpat vien atrodas, kur priekš 60 gadiem, ar otru pasaules karu vēl starplaikā. Iespiedumkļūdu velniņš sadomājis šos gadus mūsu vecākajiem lasītājiem „uzdāvināt". Vai kāds no pēdējiem to vēlētos, lai pārciestu visu otrreiz? Varbūt brīvās Latvijas un jaunības gadu dēļ to varētu . . .

Baltiešu kreditsabiedrību sadarbība. — Lietuviešu kreditsabiedrība „Parama" Toronto, sakarā ar pāriešanu jaunajās telpās Bloor ielā, rīkoja telpu apskati, kur Toronto latviešu kreditsabiedrību pārstāvēja šīs sabiedrības pārvaldnieks J. Reinbergs (attēlā pa kreisi); no viņa pa labi — igauņu pārstāvji E. Kūtma un J. Kunapu. Priekšā lietuviešu kreditsabiedrības priekšsēdis H. H. Stepaitis. Foto: J. Liģers

DARBA JUBILEJA

Bonifacijs Briška, skolotājs, agronoms, bibliotēkārs un preses darbinieks Ņujorkas pavalsts galvaspilsētā Albanijā, pēc 50 darba gadiem pensionējies. Darba gaitas sācis par skolotāju un skolas pārzini Rēzeknes apriņķa Bērzgales pamatskolā, vēlāk pārcēlies uz Rīgu, kur strādājis zemkopības ministrijā, reizē arī studējot, sākumā medicīnu, pēc tam lauksaimniecību. Pēc Jelgavas lauksaimniecības akadēmijas beigšanas strādājis Latvijas statistikas pārvaldē, vēlāk Lauksaimniecības ģenerāldirekcijā par vecāko agronomu. Ņujorkas valsts universitātē Albanijā ieguvis maģistra grādu bibliotēkas zinātnēs (MLS) un 1965. gadā sācis bibliotēkāra gaitas savas universitātes bibliotēkā. Atzīstot viņa sekmīgo darbu, it sevišķi veicot slavu un baltu bibliografa pienākumus, un aizejot pensijā, universitāte viņam piešķīra Assistant Librarian Emeritus statusu, ar tiesībām turpināt pētījumus šīs universitātes atbalstā. Pēc akadēmiskās izglītības iegūšanas viņa trīs dēli atrodas dažādās pasaules vietās. Jaunākais dēls Kārlis dzīvo un strādā Sanfrancisko, Kalifornijā, vidējais dēls Jānis —Okinavas salā Japānā, bet vecākais dēls Nils apmeties Rietumberlīnē, Vācijā.

V. I.

IEGŪSTIET SEV UN SAVIEM DRAUGIEM

Viļa Lesiņa

VAJĀTIE

(Leģendas, stāsti un noveles)

. . . šī grāmata nav salīdzināma ar līdz šim iznākušajām, kuŗā tik ļoti izteikta cīņa par gara brīvību, ejot cauri pazemojumiem un ciešanām . . .

DAUGAVAS VANAGU IZDEVUMĀ

Grāmata glīti iesieta, 243 lapaspuses — $6.50

Pieprasāma DV GRĀMATNICĀ, 491 College St., Toronto. Ont. Canada M6G 1A5,

kā arī vietējās grāmatnīcās ASV, Anglijā, Vācijā un Austrālijā.

u Kursi un
rūmiņa, Zai-
Mārtiņš Pē-
: J. Liģers

apm. 53 gadus
s, kas dzīvojis
overas; Arvīds
. 1922. g. jūnijā
nrichs Dominika
dz. 1918. g. 13.
ī; Arvīds Zvirgz-
g. Rīgā, spor-
stā Beļģijā; Ar-
s, kam brālis
mārs Ence, inž.
ārs Antona d.
1897. g. 10. aug.;
ainis, inž. ķīmi-
us vecs; Imants
na, dz. 1929. g.
Atbraucējus no
sniegt ziņas par
dz. 1915. gadā,
na dēlu, arī par
nu, virsleitnantu,
evu gūstā. Bez
ās par brāļiem
Jaunpiebalgas
as gaitām un sa-
bību). Kādam
m nepieciešamas
varētu dot Kok-
zīvotāji par Ol-
šanu un Olģertu
no Daudziešanu

tēkas zinātnēs
gadā sācis bib-
s savas universi-
ā. Atzīstot viņa
, it sevišķi vei-
altu bibliografa
n aizejot pensi-
e viņam piešķī-
Librarian Eme-
ar tiesībām tur-
s šīs universitā-
ēc akadēmiskās
šanas viņa trīs
ažādās pasaules
ais dēls Kārlis
ā Sanfrancisko,
ējais dēls Jānis
ā Japānā, bet
Nīls apmeties
Vācijā.

V. I.

IEM

im iznāku-
ra brīvību,
. . .

$6.50
t., Toronto.

Vācijā

Pārdomas jauniesāktajā gadā

Mēs dzīvojam pārmaiņu pasaulē. Pirms kristietības ēras grieķiem bija prātnieks, kas tā rakstīja: Jūs nevarat vienā un tai pašā straumē iekāpt divreiz, jo ūdens nemitīgi plūst projām. „Panta chrei", tā viņš teica, viss plūst. Mēs dzīvojam pārmaiņu pasaulē.

Nekustošās zvaigznes nav nekustīgas. Arī ziemeļzvaigzne kustas. Dažas zvaigznes dzimst, citas mirst. Atomi pārveidojas. Viela līdzinās enerģijai, un enerģija ir mainīga. Kad biju zēns, es varēju svaidīt gaisā un noķert divpudu svaru bumbas, tagad es tā kaut ko nedaru, jo vēlos pielikt gaduss savam mūžam! Mūsu miesa nemitīgi mainās. Mirijādām šūniņu mirst ik sekundes, to vietā nāk jaunas.

Vēsture ir stāsts par cilvēku dzīves pārmaiņām. No alu laikmeta cilvēka līdz kultūras cilvēkam ir aizplūdušas laimetu straumes. Tomēr neviens laikmets nav bijis tik pilns pārmaiņām kā mūsu. Mēs no sirds varam just līdzi tiem, kuŗu uzdevums ir izsekot pārmaiņām, kādas nāk pār pasauli un tad zīmēt jaunas kartis. Tiem nav rūpes par bezdarbu.

Pārmaiņas grūti panesamas, bet mēs laikam negribētu dzīvot nemainīgā pasaulē. Cik monotona būtu dzīve nemainīgā pasaulē! No otras puses, pārmaiņas ir bīstamas, bet nemainība vēl bīstamāka. Leiputrija iztēlē ir burvīga, bet īstenībā briesmīga. Pārmaiņas uzpurina mūs, bada kā dzelonis, velk uz priekšu un uz augšu. Turpretī Leiputrijā valda apatija, jo kaŗotes tur aizbāž aiz debess pažobeles. Nožēlojama dzīve, kuŗai tornis nesniedzas aiz zvaigznēm. Nožēlojams tāds kristietis, kas necenšas pielīdzināties savam Kungam.

Pārmaiņas atnes mums svētības, ja mums ir zem kājām nekustīgs pamats. Tād pamats ir Dievs, kas ir dvēseles Gibraltārs. „Iesākumā Dievs... No mūžības uz mūžību Tu esi bijis mums par patvērumu."

Visos laikos cilvēks ir bijis meklētājs, tādēļ ir vietā sacīt, ka viņš pieder pie tiem, kas maldās.

Avangardā visiem tādiem iet Pazudušais dēls. Pazudušā dēla sirds mainās, kad tā atrod Dieva sirdi, kas nemainās. Mīlestība nevar mainīties. Tā piedod. Jēzus Kristus krusts ir visdrošākā garantija.

Draugs, vai esi atradis pārmaiņu pasaulē Dieva sirds nemainīgo piedošanu?

Atsaucies Dieva sirds mīlestībai, tad tu varēsi izsaukties Pāvila vārdiem: „Es esmu pārliecināts, ka nekāda radīta lieta nevar mani atšķirt no Dieva mīlestības, kas atklājusies Kristū Jēzū, mūsu Kungā."

MIRIS BRUNIS IGALS

Savā darba vietā 17. decembrī Ņujorkā pēkšņi miris Latvijas brīvības cīnītājs Brunis Igals, dzimis 1904. gada 31. decembrī Rīgā. Jau 14 gadu vecumā uzvilcis Latvijas armijas formas tērpu, lai stātos skolnieku rotā cīņā pret Bermontu. Otra pasaules kaŗa laikā cīnījies Latviešu leģionā. Bijis DV ASV valdes sekretārs, pie kam līdzīgu amatu pildīja arī DV Ņujorkas apvienībā un darbojies arī citās latviešu organizācijās. Rakstījis Latvija Amerikā un DV mēnešrakstā. Bija liels grāmatu draugs un interesējās par filateliju. Nelaiki pārpelnoja 21. decembrī.

V. Irbe

SODĪTA PAR PRETOŠANOS VALDĪBAS IERĒDŅIEM

Hamiltonas laikraksts The Spectator ziņo, ka 29. g. v. Lūcija Āboliņa sodīta par pretošanos tiesas izpildītājam R. Lindlejam, kas kopā ar kārtības sargu un Hamiltonas dzīvnieku aizsardzības biedrības pārstāvi ieradušies viņas dzīves vietā, lai atņemtu kaķus un suņus, kā arī izliktu no dzīvokļa. Laikraksts nemin, cik lielu sodu Āboliņa saņēmusi, bet ziņo, ka soda izpildīšana atlikta. L. Āboliņa savā laikā kopā ar savu māsu un māti ieradusies no Vinipegas Ņujorkā, lai lūgtu patvēruma tiesības, jo Kanadā jūtoties nedroša komūnistu aktīvitātes dēļ. ASV viņām patvēruma tiesības noraidīja, kādēļ apmetās Toronto, bet vēlāk pārcēlās uz dzīvi Hamiltonā. J. G.

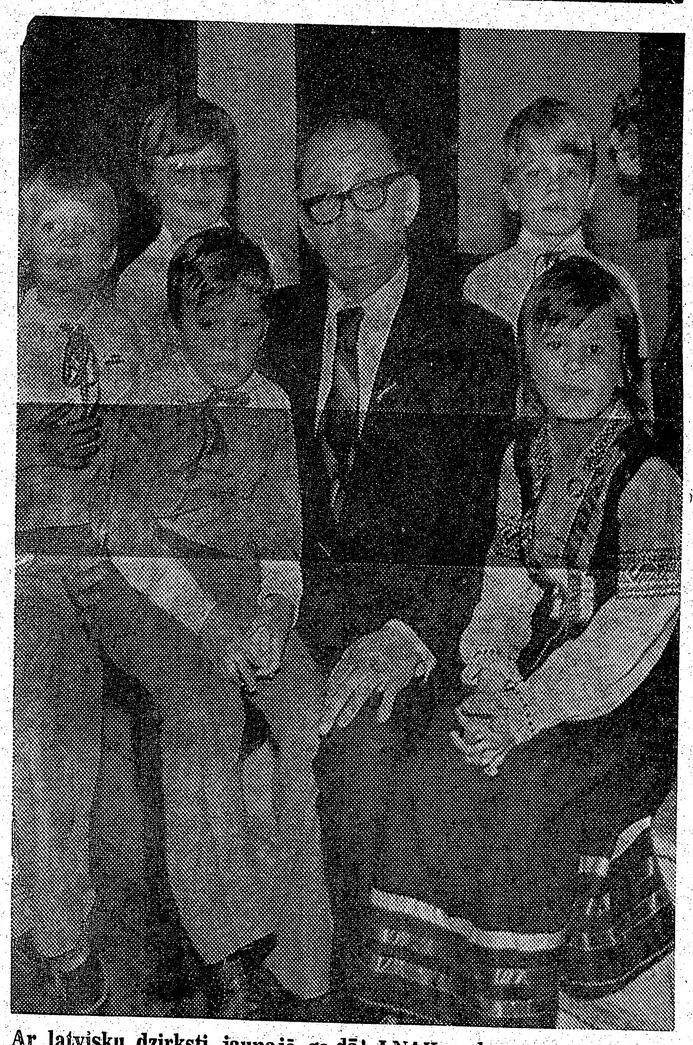

Ar latvisku dzirksti jaunajā gadā! LNAK padomes priekšsēdis V. Upeslācis ar pieciem no sava astoņu mazbērnu lielā pulciņa. Sie pieci ir jau skolas gadu vecumā, un visi mācās Toronto latviešu biedrības sestdienas skolā. Priekšā pa kreisi 6 g.v. Andris un 5. g.v. Nora Luksa; aizmugurē — 5 g.v. Pēteris un 13. g.v. Ēriks Ruģeļi un 8 g. v. Arvils Lukss. Viņi vēlas izaugt par krietniem latviešiem.

Foto: J. Liģers

Ar 29. decembri vairs nav jāmaksā Skyway Tolls

Burlingtonas un Sv. Katrīnu Gaisa ceļu (Skyway) lietošana ar 29. decembri būs brīva.

Ja jums ir iegādāti nodevu maksājumu tokeni vai biļetes, tad tie līdz šā gada 31. janvārim ir jāapmaina pret naudu.

Šo apmaiņu mēs nevaram izdarīt Gaisa ceļu nodevu iekasēšanas vietās (Toll Booths). Lai dabūtu atmaksu, jums tokeni un biļetes ir jāsūta uz sekojošām adresēm: Bridge Tolls, P.O. Box 163, Burlington, Ont., vai Bridge Tolls, P.O. Box 135, St. Catharines, Ont.

Ja jūsu tokenu vai biļešu vērtība nepārsniedz 5 dol., atmaksu varat saņemt katrā atsevišķā Gaisa celu pārvaldes ēkā no pl. 8.30 rītā līdz pl. 5 pēcp. no pirmdienas līdz piektdienai.

Atcerieties, 31 JANVĀRIS IR PĒDĒJĀ DIENA ATMAKSAS SAŅEMŠANAI!

Ontario

Ministry of
Transportation and
Communications

DV dzīve Anglijā

DVF valde Anglijā nodomājusi iegādāties īpašumu, kas būtu piemērots veco ļaužu atpūtas mītnei. DVF valdes saimnieciskās daļas vadītājs G. Rītiņš apskatījis kādu piedāvājumu Anglijas vidienē, kas pēc sava novietojuma būtu piemērots šādam uzdevumam. Īpašuma ēkas ir labā stāvoklī. Otrs projekts ir iegādāties jaunceltni Koventrijas nodaļas īpašuma robežās.

Globālo dienu rīcības komitejas priekšsēdis I. Pālītis DVF valdes sēdē Londonā ziņoja, ka rīcības komitejā darbosies A. Sīlis, M. A. Zariņa, A. Jērums, A. Liepiņa, A. Freimanis, U. Reveliņš un G. Rītiņš. Pēc vajadzības pieaicinās vēl citus dalībniekus.

DVF vanadžu daļas vadītāja ziņoja, ka vanadžu dienas notiks 11. un 12. maijā Birminghamā. Vairākās vietās vanadzes sarīkojušas Ziemsvētku tirdziņu, tādā veidā gādājot līdzekļus aprūpes darbam. Par Ziemeļnovada pārstāvi uz vienu gadu ievēlēta L. Lindiņa.

Uz okupēto dzimteni nosūtīts viens palīdzības sainis. Piešķirts kārtējais Ziemsvētku atbalsts veco ļaužu mītnēm Almelijā, Rofantā un Mūsmājās, tāpat arī tiem, kas saņem rēgulāro DVF pabalstu. Šo svētku pabalstam izlietotas 70 mārciņas. Minsteres ģimnazijas stipendiju fondam nosūtītas 325 mārciņas.

Vēlēšanos koncertēt Anglijā izteikuši pianists Valdis Treimanis no ASV un dziedātājs Maršalks no Austrālijas. Paredzamais viesošanās laiks nākamais pavasaris. Kalpaka un Leģiona atceres sarīkojumā 9. martā koncertā dziedās Rūta Gerke, paredzot, ka viņa varētu koncertēt arī citās vietās.

—be

Golda Meire patur varu

Izraēlas 1. janvāŗa vispārējās vēlēšanās ministru prezidente Golda Meire paturējusi varu, bet viņas vadītā strādnieku partija ieguvusi parlamentā tikai mazu vairākumu — 52 sēdekļus, zaudējot 5 vietas. Par spīti strādnieku partijas spēka pavājināšanai, Golda Meire tomēr guvusi pietiekamu iespaidu, lai izveidotu jauno valdību, kas varētu turpināt kompromisu miera sarunās ar arabiem Ženēvā. Strādnieku partija tomēr nevarēs vadīt savu politiku sarunās ar tādu nokārtojumu, kāds tas būtu ar šīs partijas izteiktu vairākumu parlamentā. Labā centra partija, kas pretojas koncesijām arabiem, ieguvusi 27,4 proc. balsu. No 120 sēdekļiem parlamentā koalicijai būs 67, bet opozicijai — 53 sēdekļi. Opozicijas vadītāji apgalvo, ka strādnieku partijas vājais iznākums vēlēšanās radies ar slikto kaŗa vadību pagājušā gada oktobrī, kad arabi pārsteidza Izraēlu un vēlāk sekojošām sarunām. Ēģiptes armijas komandieris Kairo izteicies, ēģiptiešu mērķis ir panākt totālu mobilizāciju Izraēlā, ieskaitot arī jauniešu iesaukšanu, kas novestu Izraēles saimniecību vispārējās grūtībās.

Sarīkojumu Kalendārs

5. janv. pl. 7 vak. — Veco latviešu strēlnieku biedrība rīko Ziemsvētku kauju atceri Latviešu nama augšējā zālē. Ieeja pret labprātīgiem ziedi.

6. janv. pl. 3 pēcp. Lietuviešu namā, 1011 College ielā TLB Sestdienas skolas eglītes vakars.

12. janvārī pl. 6 vak. Kurzemes Ziemas svētku kauju atceres svētbrīdis pie kritušo karavīru pieminekļa Saulainē.

13. janv. pl. 4 pēcp. DV namā Skautu un gaidu draugu komitejas sarīkojums — skaņu filma „Pasaules tālēs".

19. janvārī pl. 7.30 vakarā studenšu korporāciju kopas slēgtējas vakars Tartu kolledžā, 310 Bloor St. W. (Ieeja no Madison Ave.)

19. janv. Romas pagrabiņš DV namā.

19. janv. pl. 8 vak. Latviešu namā TLMM kluba Zaķu balle, medījumu un zivju izloze.

26. janvārī pl. 7.30 vak. DV namā Zviedrijā izdoto latviešu leģionāru piemiņas vakars.

26. un 27. janv. Latviešu namā TLTA ģimnazijas Draudzīgā aicinājuma sarīkojumi, ar M. Zīverta „Cilvēks grib dzīvot" izrādi.

2. februārī — DV Toronto nod. Masku balle.

9. febr. pl. 7 vak. Sv. Andreja baznīcas telpās Gaujas (14.) gaidu un Rīgas (72.) skautu vienību gada svētki.

9. februārī — apvienoto vīru koŗu koncerts ar deju Lietuviešu zālē — 1573 Bloor St. W. Piedalās vīru koris Junda, Zuikas vīru koris un Viesturs. Vīru koŗa Viesturs sarīkojums

23. februārī pl. 7.30 vak. — Saimniecisko darbinieku apvienības 20. gada svētki Latviešu namā.

23. martā Dainas koŗa koncerts un balle Lietuviešu namā, 1573 Bloor St. W.

30. un 31. martā Kanadas DV delegātu salidojums.

12. — 14. jūl. 1974. g. Lielsarīkojums Sidrabenē.

Visvairāk gaidītais vīrs šoziem ir apkures eļļas piegādātājs. A ugšējā attēlā redzams šī Toronto svarīgā uzdevuma veicējs Arvids Beks, kas šajā darbā strādā jau 23 gadus. Viņš labi pazīstams arī mūsu koncertu apmeklētājiem, jo 10 gadus jau dzied vīru korī Viesturs un 9. februārī atkal būs uz dziedātāju estrādes, apvienoto vīru koru koncertā Toronto lietuviešu zālē.
Foto: J. Liģers

LATVIEŠA DĀVANA KARALISKAJĀS LAULĪBĀS

Karalisko laulību gadījumos katrs britu pilsonis var dāvināt jaunajam pārim kādu dāvanu. Vai tā tiek pieņemta vai laipnā kārtā noraidīta, tā ir galma etiķetes lieta. Princeses Annas un kapteiņa Marka Filipa kāzu dāvanu skaits sniedzās pāri 1400. Tās tautas apskatei izliktas Sv. Džēma pils telpās Londonas centrā. Ar kāzu dāvanām vien jaunais pāris varot iekārtot ērtu dzīvokli un lielisku virtuvi, raksta prese. Bez personiskām dāvanām līgavai no ģimenes skaistām un vērtīgām rotas lietām, antīkām mēbelēm un sudrabiem skatītāja uzmanība pievērsa vismazākā dāvana: divu skolnieču atsūtītā konfekte „tofija", zelta papīrā ietīta. Mūsu, latviešu, interesi tomēr vairāk saista kāda glezna, ko karaliskajam pārim dāvinājis Londonā dzīvojošais latviešu gleznotājs J. Jēgers. Pašlaik glezna karājas Sv. Džēma pilī kopā ar citām dāvinātām gleznām, un katrs to var apskatīt.

Domu, ka arī latviešu vārdam vajadzētu parādīties kāzu dāvanu sarakstā, gleznotājs Jēgers nolēmis īstenot, uzgleznojot princeses Annas un viņas līgavaiņa Marka Filipa dubultportretu savā īpatnējā stilā. Glezna ir 56x76 cm liela, un tajā redzami divi profili: princeses Annas, ļoti raksturīgi tverts, sarkanos toņos „kā debess virs Baltijas jūras vasarā." — Abiem galvā raksturīgās melnās jātnieku cepurītes. Ar šīm cepurītēm uzsvērta abu jaunlaulāto kopējā aizraušanās zirgu sportā.

Kad gleznotājs ar savu darbu rokā ieradies Bekingemas pilī, viņu izjutājuši, kas viņš ir, kur dzīvo, u.t.t. Jēgers paskaidrojis, ka esot latviešu politiskais bēglis, mākslinieks, un gribot šo dāvanu nodot ne tikai no sevis, bet no visiem latviešu bēgļiem. Tā viņš arī uzrakstījis pavadvēstulē. Policists paņēmis gleznu un aiznesis to izsaiņot. Pa to laiku otrs policists esot Jēgeru turējis pie rokas — drošs paliek drošs, kamēr nav noskaidrots, kas sainī atrodas. Pirmais policists nācis smaidīdams atpakaļ, teicis paldies un apsolījis, ka Jēgers saņemšot oficiālo pateicības vēstuli. Tatad dāvana pieņemta!

J. Jēgers rīkoja savu patstāvīgo gleznu izstādi 1972. gada oktobrī Londonā Driana galerijā. Atsauksmes par viņa darbiem bija ievietojuši vairāki mākslas žurnāli, un viņa gleznas izstādē un arī mājā filmēja kāda amerikāņu filmu sabiedrība. Šo filmu tagad rāda Amerikā televīzijā, sevišķā modernai mākslai veltītā programmā.

A. L.

DV grāmatnīcas Toronto sludinājumā pāris reizes kļūdaini minēts Dr. H. Tichovskis kā grāmatas Veselības un ilga mūža noslēpums autors. Šīs grāmatas autore ir D. Švīkule. Dr. H. Tichovskis ir grāmatas Bīskaps Jāzeps Rancāns — dzīve un darbs autors, un tās cena ir $7.50.

DĀVANAS KATRAM GADĪJUMAM

KERAMIKA, ROTASLIETAS, ĀDAS UN KOKA IZSTRĀDĀJUMI, AUDUMI, GRĀMATAS, APSVEIKUMU KARTĪTES

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

Latviešu namā, 491 College ielā, Toronto, Ont. M6G 1A5 (atvērta katru dienu no pl. 12 dienā līdz 8 vak., vasaras laikā sestdienās, un svinamās dienās slēgta). Pieņem maksājumus par laikrakstu un sludinājumus. Pārsūtām naudu, certifikātus un saiņus uz Latviju (pēc kataloga). Tuvākai informācijai zvanait.

921-7121

Iegādājieties

5. Latviešu dziesmu svētku Kanadā skaņu plati un skatu albumu $3.50

DV GRĀMATNĪCA — 491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5

Ontario dzīvojošiem 25 c nodoklis. Pasūtinājumiem pa pastu lūdzu pieskaitīt 50 centus pasta izdevumiem.

Vai vēža slimība lipīga?

ASV vēža slimības pētniecībā gūti jauni pierādījumi, ka šo slimību, līdzīgi saaukstēšanai, rada infekcija. Šis atklājums ir pretējs teorijai, ka veža slimība ir iedzimta un tāpēc dod cerības, ka reiz pienāks laiks, kad bērni varēs saņemt pretvēža poti, tāpat kā poti pret bērnu trieku un bakām.

Jaunie atradumi pamatojas uz līdzīgu dvīņu ķermeņu šūniņu pētniecību, kas izdarīta Kolumbijas universitātes vēža slimību pētījumu institūtā. Institūta direktors Dr. S. Spīgelmans ar 4 ārstiem vadījis 2 pāru dvīņu šūniņu pētījumus, kamēr katrā atsevišķā gadījumā viens no dvīņiem slimojis ar asinsvēzi - leikemiju, bet otrs bijis vesels. Ārsti ar leikemiju saslimušajos dvīņos atraduši vīrusiem līdzīgas daļas, bet ne veselajos. Tas nevarētu būt iedzimts, jo dvīņi nākuši no vienas mātes. No tā secina, ka vēža slimību redījuši no ārienes ielauzušies svešķermeņi, izsaucot aplipšanu.

Nobela prēmijas ieguvējs Lins Paulings, Stanforda universitātes bioķīmiķis, pareģoja, ka vitamīni būs efektīvs aizsargāšanās līdzeklis pret vēža slimībām, jo sevišķi C. vitamīni, tāpat pārējie vitamīni stiprina ķermeņa audus un mazina risku saslimt ar vēzi. L. Paulings paredz, ka tālākie pētījumi būs jauns kara pieteikums vēža slimībai.

Lai apkarotu saaukstēšanās slimības, tad pēc pirmo simptomu parādīšanās jāieņem palielināta C vitamīnu deva. Kanadas armijas karavīru pārbaude rāda, ka C. vitamīni samazina saaukstēšanos par 50 proc. manevros arktikas ziemā. Ārstēšanās ar C vitamīniem (Ascorbic acid) samazinājusi saaukstēšanās simptomu stiprumu un ilgumu, kā galvas sāpes, vispārēju nogurumu, reiboni un drudzi, kas civilistu spiež palikt mājās no darba un samazina karavīru spējas karalaukā.

—a—

Viltotas naudas rekordgads

Pagājušais gads Kanadā bijis rosīgs arī viltotu naudas zīmju izplatīšanā, to apgrozībai sasniedzot 2 milj. dol. Kanadas bankieru apvienības prezidents Maiks Bellards izteicies, ka Kanadas lielākajās pilsētās lielākā skaitā apgrozībā parādījušās viltotas 50 un 100 dol. naudas zīmes. Sevišķi labi viltojumi izdevušies 50 dol. zīmēm, kuŗas pat lietpratējiem grūti atšķirt no īstajām. Viltotas naudas zīņā pagājušais gads Kanadā bijis rekordgads.

Izredzes etnisko grupu ansambļiem

The Carling community Arts foundation (79 St. Clair Ave. East, Toronto, M4T 1M6, tālr. 921-4111) informē Latvija Amerikā redakciju, ka Carling alus darītavu sabiedrība nodibinājusi ar augšminēto nosaukumu īpašu fondu, lai iekļautos Kanadas daudzkultūru tradicijās un veicinātu ar financiālu atbalstu dažādu mākslas grupu darbību. Fonda aizgādnis ir senātors Dēvids A. Krolls, bet tā pārvaldē izraudzītas četras sievietes. Viena no tām ir Toronto iznākošā lietuviešu laikraksta Teviškes Žiburiai saimniecības vadītāja Janīna Kaknevičius. Pārējās locekles ir agrākā italiešu imigrantu palīdzības centra vadītāja, tagadējā pavalstniecības tiesas tiesnese Isa Skoti, Vinipegas ilggadējā ukraiņu izcelsmes pilsētas galvas dzīvesbiedre Elva Džuba un Carling firmas atbildīga darbiniece Merija L. Makkormika, kas būs arī pārvaldes priekšniece. Lūgumi pēc dažādu kultūras grupu atbalsta iesniedzami uz augšminēto adresi fonda pārvaldei (kur saņemamas arī attiecīgas veidlapas), kas pēc tam lūgumus izlems. —ls—

Jaungada naktī brīva satiksme

Lieltoronto iedzīvotāji, atturībnieki un alkohola lietotāji, Jaungada naktī varēja braukt par brīvu pilsētas satiksmes līdzekļos no pl. 8 vakarā līdz 4 no rīta. McGuinness degvīna darītāvas sabiedrība jau otru gadu pēc kārtas samaksājusi Toronto transitkomisijai 35.000 dol. par 8 stundu brīvajiem braucieniem pazemes vilcienos, tramvajos un autobusos, lai tā atturētu Jaungada sagaidītājus vadīt savas automašīnas iereibušā stāvoklī. Pagājušo gadu Toronto brīvo satiksmi izmantoja 418.000 pasažieru, sešreiz pārsniedzot pasažieru skaitu parastajos sestdienas vakaros. Pēc aptuvena aplēsuma, šogad brīvos braucienus pilsētas satiksmes līdzekļos izmantoja ap pus milj. Jaungada sagaidītāju.

Dēls Gunārs Latvijā

MEKLĒ

Geronīmu Indriku

jeb Indriķi, Jāņa dēlu, dzim. 1914. gadā.

Ja kādam būtu kādas ziņas, lūdzu atsaukties šīs avīzes kantorī ar oferti

„Gunārs"

Sakarā ar dzīves vietas maiņu atdodu par brīvu skaistus mazus baltus pūdeļu

sunīšus

(tīrasiņu)

Zvanīt tel. 692-8785
R. R. 1 Hannon, Ont.

Savienotajās Valstīs

ŅUJORKA

● Brāļi Juris un Aleksandrs Puriņi savas mātes Lidijas Dāvidas piemiņai Ņujorkas draudzei ziedojuši 3000 dolaru. Mirušās draudzes darbinieces Martas Baumanes atvadu ziedu vietā ziedojumi 393 dolari nodoti draudzes skolas telpu izbūvei Jonkeros.

● Ņujorkas draudze nākamajā gadā paredzējusi palielināt draudzes nodevas, par iemeslu minot dārdzības pieaugumu, draudzes darbiniekiem palielināto atlīdzību un paaugstināto pasta likmi. Līdzšinējās nodevas bija 25 dol. sievietēm, 30 dol. vīriešiem, bet no strādājošiem sagaida brīprātīgu piemaksu.

● Ņujorkas katoļu draudze savā 10. februārā pilnsapulcē vēlas pārrunāt jautājumu, vai draudzes namu paturēt, pārdot un kā to izmantot. Paredzēts arī apspriest, vai draudzei pašai vajadzīgs savs priesteris, jo pēc prāv. N. Trepšas nāves draudzi apkalpo mons. L. Vārna, kas nedzīvo Ņujorkā. Novembŗa sarīkojums draudzei devis 465 dolaru atlikuma. — Draudzes namā izdarīti daži uzlabojumi — salabotas kāpnes un ietve, ieliktas jaunas nedegamas durvis pagrabtelpai, un izdarīti citi sīkāki labojumi.

—be

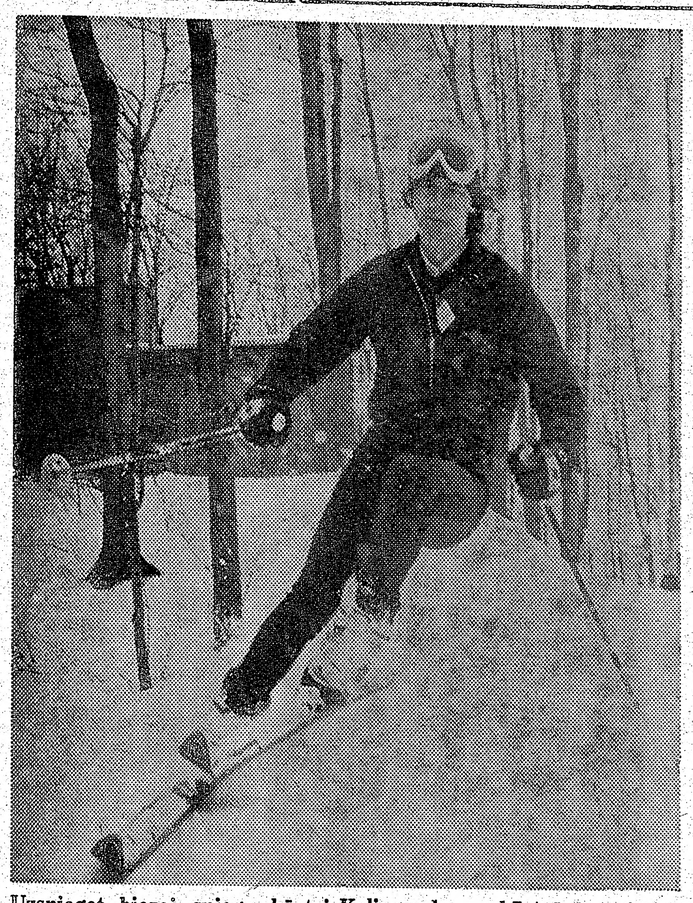

Uzsniegot biezai sniega kārtai Kolingvudas apkārtnē, Ontario, atkal radušies labi slēpošanas apstākļi. Augšējā attēlā redzams Andris Kiķauka no Hamiltonas, kas pagājušās ziemas sacīkstēs bija individuāli labākais slēpētājs, veicot kalna nobraucienu 69,71 sek., atstājot aiz sevis 4 labākos kanadiešu slēpētājus. Foto: J. Gailītis

Mūsu mīļais

jūras kapteinis

Jūlijs Briedis

dzimis 1879. gada 9. decembrī Latvijā,
miris 1974. gada 1. janvārī Toronto

Dziļās sērās

meita Austrālijā, dēls ar ģimeni Latvijā, dēls un vedekla Toronto, radi Latvijā, ASV un Vācijā

Atklāta pensionāru biedrība Grand Rapidos

Latviešu pensionāru biedrības atklāšanas sarīkojums Grand Rapidu latviešu biedrības namā bija pulcinājis 60 apmeklētāju. To ievadīja māc. J. Lazdas svētbrīdis un pensionāru biedrības valdes priekšsēža J. Sulaiņa uzruna, klātesošiem nodziedot Dievs, svētī Latviju. Svētku runu Sirmie gadi teica agr. K. V. Liepiņš no Grand Hevenas. No Latviešu biedrības sveicināja priekšnieks A. Grīnbergs. Rakstveidā bija sveicinājis Klīvlandes latviešu pensionāru biedrības priekšnieks K. Karnītis. Sekoja uzvedums — Nopietni joki mūža ritumā, ko bija sagatavojusi E. Brūna, un V. Āboliņas īsluzdiņa Nams sapņu avenijā. Talkā bija nākuši arī jaunieši. Tēlotājos bija I. Birze, V. Riepniece, J. Rumberga jun., T. Valdmane, E. Brūna un P. Graube; sufliere D. Pliča. Starpbrīžos publiku iepriecināja jauniešu orķestra priekšnesumi J. Sulaiņa vadībā, kas vēlāk spēlēja arī dejas. Sarīkojuma norisi vadīja valdes priekšsēža vietnieks A. Barkāns, bet par vakariņām rūpējās pensionāru biedrības dāmu komiteja E. Barkānes vadībā. V. Z.

Fondi un...

(Turpinājums no 8. lp.)

darbiniekiem un zinātniekiem, neatkarīgi no saņēmēja dzīves vietas. ALA un LNAK kopīgi 1956. gadā izveidoja Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondu, kas piešķīra godalgas daudziem autoriem dažādās nozarēs, un to vērtība parasti bijusi 400 dolaru (dažus sākuma gadus 500 dol.).

Pagājušo gadu pirmo reizi sāka darboties arī globālais PBLA Kultūras fonds, kas ir sava veida paplašinājums ZLKF. Maijā savus piešķīrumus izdarīja ALAs Kultūras fonds, paziņojot arī rezultātus. Globālais fonds savus piešķīrumus un godalgas paziņoja tikai dziesmu svētku laikā Klīvlandē par 1972. gada darbiem. Divreizēji paziņojumi vienā gadā (PBLA un ZLKF) radīja neskaidrības piešķīrumos. Pirmajā darbības gadā globālam KF bija arī citi trūkumi, sevišķi literātūras nozarē. Austrālija fondā nemaz nepiedalījās, jo tur kopš 1952. gada darbojas Austrālijas latviešu kultūras fonds, kas arī piešķir balvas.

Tautas balvu var uzskatīt par radniecisku Kultūras fonda piešķīrumiem. To piešķir reizi gadā PBLA valde, lai apliecinātu cieņu un izteiktu pateicību dažādiem kultūras un sabiedriskiem darbiniekiem. To izsniedz kopā ar diplomu 1000 dol. apmērā. Fonds dibināts 1963. gadā, kaut gan jau agrāk vāca līdzekļus piešķīrumiem ievērojamiem darbiniekiem.

Sākumā piešķīrumam vajadzēja PBLA valdes vienprātīga lēmuma (visi četri kontinenti balsojuši par vienu kandidātu). 1968. gadā balvu piešķīra trim kandidātiem (A. Bērziņš, E. Dunsdorfs, M. Zīverts), un katrs no tiem saņēma 500 dolarus. Balsojums nebija vienprātīgs, to apzīmēja par izņēmuma stāvokli Latvijas 50 gadu jubilejā. Arī gadu vēlāk bija grūtības, tāpēc pieņēma lēmumu, ka balvu var piešķirt ar balsu vairākumu. Tā kā balsis dalījās uz pusēm, piešķiršanas noteikumus mainīja un ieveda priekšrocību balsojumu, pēc kuŗas katra apvienība balso par visiem kandidātiem, sarindojot tos pēc punktiem. Pat šī balsošanas kārtība radījusi grūtības, jo balsojumus izšķir ar niecīgu starpību. Pērngad balvu nepiešķīra kādai personai, bet Minsteres ģimnazijai. Ja tā turpināsies, šogad varētu paredzēt balvu Gaŗezeram vai 2x2 sanāksmei. Bez tam pērngad pirmo reizi pēc ilgāka pārtraukuma bija kāda privāta balva, ko 80 gadu jubilejā tautieši pasniedza prof. A. Annusam.

Ģenerāļa Kārļa Goppera fonds rūpējas par jaunatnes latviskās audzināšanas vajadzībām un piešķir balvas par darbiem, kas sekmē jaunatnes darbu. Balvas vērtība 500 dolaru.

Drīz pēc Aspazijas nāves Rīgā nodibinājās Raiņa un Aspazijas fonds (RAF), kuŗa mērķis ir abu dzejnieku piemiņas saglabāšana, darbu izdošana, pētījumu veikšana par abu literātu dzīvi un RAF prēmijas piešķiršana par darbiem dažādās mākslas nozarēs. Pirmās prēmijas piešķirtas 1944. gadā Latvijā. Darbu turpina trimdā; piešķirtas vairākas prēmijas 100 un 200 dolaru apmērā.

Zinaīdas Lazdas piemiņas fonds dibināts 1959. gadā. Godalgas piešķir dzejā ik pa diviem gadiem. Godalgas lielums 500 dolaru.

Ar Jāņa Jaunsudrabiņa ziņu 1962. gadā nodibināja Jāņa Jaunsudrabiņa prozas balvas fondu pie žurnāla Jaunā Gaita. Tā mērķis ir veicināt jaunu latviešu prozas darbu rašanos. Balvu 500 dolaru apmērā piešķir katru otru gadu par darbu, kas latviešu daiļprozā dod jaunas vērtības ar augstu mākslinieciski kvalitāti. Pēc statūtiem pirmā vietā autori, kas publicējuši ne vairāk par divām daiļprozas grāmatām.

Kādu laiku pie ALAs pastāvēja Annas Brigaderes fonds, kuŗa valdes locekļi bija Brigaderes mantinieku pārstāvis un pieaicināti lietpratēji. Pirms dažiem gadiem šo fondu ALA likvidēja.

Freivalda fondu sākumā gribēja dibināt pie ALAs, vēlāk tomēr noteica atsevišķu valdi. Tas piešķir stipendijas studentiem dažu simtu dolaru apmērā. Arvīda un Veras Zariņu stipendija Ziemeļkalifornijā 1000 dolaru apmērā pastāv 6 gadus. Pie ALAs ir Ādolfa Kaktiņa fonds, kur ir 227 dolari, un Dukāta fonds, kas izbeigts. Šie abi fondi piešķīra līdzekļus teātŗa mākslā. Linarda Tauna fondā pirms kādiem pieciem gadiem bija nepilni 100 dol. Ērika Raistera fondā ap 1300 dolaru. Nekādi piešķīrumi no šiem fondiem nav izdarīti.

Bīskapa Rancāna fonds šogad piešķīris divas atzinības balvas latviešu kultūras darbiniekiem. Šogad nodibināta prēmija - balva Norberta Trepšas piemiņai. To piešķir par sasniegumiem literātūrā, mūzikā, politiskā, baznīcas vai sabiedriskā darbā. Balvas lielums nav zināms.

Ar jauna gada sākumu nodibināts Viļa Januma fonds, kuŗa nolūks veicināt tautisko apziņu jauniešos. Katru gadu fonds piešķirs 1000 dolaru balvu kādam latviski orientētam latviešu sabiedriskā darbā aktīvam latviešu jaunietim. Līdzekļus sagādās atsevišķo zemju DV organizācijas valdes. Pirmo balvu 5. janvārī saņem Minsteres ģimnazija. Minsteres ģimnazijas atbalstam nodibināti vairāki fondi, kas cenšas sagādāt līdzekļus stipendiju un internāta atbalstam. Vairāki stipendiju fondi nodibināti pie korporācijām un citām latviešu organizācijām.

Pie draudzēm un Latviešu biedrībām darbojas palīdzības fondi. Līdzīgi ir arī pie šīm organizācijām dibināti bēŗu fondi. Pastāv arī dažādi namu fondi. Gandrīz nav iespējams minēt visus fondus, bet vai nebūtu laiks domāt par līdzekļu apvienošanu kopējos fondos? Varbūt varētu iztikt tikai ar Kultūras fondu, Brīvības fondu un kādu stipendiju fondu. Analizējot apstākļus tuvāk, jāatzīst, ka katrs fonds tomēr vēlēsies pastāvēt savam īpatnējam uzdevumam.

V. Irbe

Savienotajās Valstīs

GRAND RAPIDI

● DV Grand Rapidu apvienības valdes sēdē konstatēja, ka tautieši Ziemsvētku akcijas ietvaros ziedojumos nodevuši 297,50 dol., piesūtot naudu pa pastu. Ziedotāju skaits bijis 83. Pag. gadā ap šo pašu laiku bijuši 108 ziedotāji ar 400 dol. Lielāko ziedojumu 20 dol. nodevis Arvīds Danenbergs, kam seko Dr. Aleksandrs Kalniņš ar 10 dol. Ja kādam piemirsies savu ziedojumu nodot, DV apvienības valde aicina to izdarīt pēc iespējas drīzākā laikā.

● Latviešu skolas Ziemsvētku egļītes sarīkojumā Latviešu biedrības namā svētbrīdi vadīja cand. theol. V. Fricsone, klavieŗu pavadījumus spēlējot Anita Sarmai. Dziedāja vecāko klašu skolēni skolot. M. Granta un jaunāko klašu skolēni skolot. A. Lībantes vadībā. Sekoja uzvedumi: Rūķu darbnīca, Latviskie Ziemsvētki un Kādēļ sniegs vizuļo, kuŗos piedalījās audzēkņi, sākot ar bērnu dārzu un beidzot ar 8. klasi. Tautas dejas un baleta iestarpinājumus bija sagatavojusi I. Vānuška, mūzikālo daļu — M. Grants, ar padomu piedaloties rež. A. Štamam. Skolas vecāku padomes priekšsēde R. Puriņa pasniedza grāmatas skolas vadītājai V. Fricsonei, māc. Kr. Hermanim, V. Fricsonei, latv. b-bas priekšniekam A. Grīnbergam, bet bij. skolas pārzinim P. Kļaviņam — A. Lapsiņa gleznu. Ieradās Ziemsvētku vecītis (N. Šubiņš) un izdalīja dāvanas.

● Latviešu baptistu draudzes dievkalpojumus šogad atsāks ar 9. februāri, kad dievkalpojumu A. Pakalna mājā vadīs māc. A. Stefenbergs. Pēc tam dievkalpojums 10. februārī Burtona ielas latv. ev. lut. baznīcā. Turpmākos dievkalpojumus izsludinās.

● Latviešu biedrības valdes un dāmu komitejas Ziemsvētku egļītes vakara sarīkojumu pie inž. mežkopja J. Ziediņa dāvātās svētku egļītes ar korneta solo ievadīja Andris Zušmanis, viņa brālim Ērikam spēlējot klavieŗpavadījumus, svētrunu teicot māc. J. Lazdam. Grand Rapidu jauktais koris dir. R. Zuikas vadībā nodziedāja Ziemsvētku dziesmas. Dzeju un prozu teica B. Maine un E. Brūna, bet klavieŗu mūziku sniedza Anita Sarma un Valdis Zušmanis. Spēlēja jauniešu orķestris J. Sulaiņa vadībā.

● Atceroties bīskapa Jāzepa Rancāna aiziešanu mūžībā, 9. decembrī Aglonas Dievmātes baznīcā notika svinīgs dievkalpojums, ko vadīja prāv. St. Matīss. Pēc tam baznīcas sabiedriskās telpās draudzes sabiedrisko lietu komitejas uzdevumā uzrunu teica A. Čakšs, atceroties bīskapu kā garīdznieku un valstsvīru. Monika Daukste deklamēja un kokles spēlēja jaunieši — Dāvids un Pēteris Zadvinski un Monika Daukste. Draudzes dāmas bija rūpējušās par brokasta azaidu un kafiju. No rīta Augšāmcelšanās kapsētā ieradās īpaša delegācija, noliekot uz bīskapa J. Rancāna kapa draudzes vainagu un ziedus.

● Latviešu biedrības ārkārtas valdes sēdē, kuŗā piedalījās arī organizāciju un draudžu vadītāji vai to pārstāvji, par centrālizētās ALAs biedru karšu izplatīšanas vadītāju un darba koordinētāju izraudzīja Jāni Sproģi. Pēdējā laikā Grand Rapidos par ALAs mūža biedru kļuvis Arvīds Dāvidsons (mūža biedra karte maksā 100 dol.).

● Māc. un rakstnieks Arturs Voitkus no Montrealas viesosies Grand Rapidos un piedalīsies Grand Rapidu un apkārtnes latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumā 27. janvārī. Draudzes dāmu komitejas adventa sarīkojuma un Ziemsvētku tirdziņa atlikums bijis 363,65 dol. J. Sproģis ziedojis draudzei 33,92 dol., P. Daugavietis 25 dol., O. un M. Jirgensoni 50 dol. un Dr. Z. Zadvinskis 100 dol. Ienākuši arī vairāki citi mazāki ziedojumi. V. Z.

niju, bet otrs
ar leikemiju
atraduši vi-
aļas, bet ne
arētu būt ie-
kuši no vie-
secina, ka
ši no ārienes
meņi, izsau-

ieguvējs Lins
a universitā-
ģoja, ka vi-
s aizsargāša-
vēža slimī-
vitamīni, tā-
ni stiprina
mazina risku
L. Paulings
pētījumi būs
ms vēža sli-

aaukstēšanās
pirmo simpto-
ņem palieli-
deva. Kana-
īru pārbaude
īni samazina
50 proc. ma-
emā. Ārstē-
niem (Ascor-
ājusi saauk-
stiprumu un
sāpes, vispā-
iboni un dru-
spiež palikt
n samazina
ralaukā.
—a—

bļiem
Carling alus
nodibināju-
nosaukumu
ekļautos Ka-
ru tradicijās
inanciālu at-
ākslas grupu
gādnis ir se-
Krolls, bet tā
s četras sie-
m ir Toronto
u laikraksta
saimniecības
Kaknevičius.
r agrākā ita-
līdzības cent-
dējā pavalst-
tiesnese Isa
ilggadējā uk-
ilsētas galvas
a Džuba un
bildīga darbi-
Makkormika,
valdes priekš-
c dažādu kul-
ista iesniedza-
adresi fonda
ņemamas arī
as), kas pēc
ems. —ls—

s Latvijā
L Ē
Indriku
Jāņa dēļu,
. gadā.
kādas ziņas,
s šīs avīzes
r oferti
irs"

es vietas mai-
brīvu skaistus
us pūdeļu
šus
kiņu)
. 692-3785
annon, Ont.

(12. turpinājums)

Pamanījis mūs ar Kārli tā saposušos, arī viņš uzvelk jauno uzvalku. Visi bariņos ejam uz skolu. Ir labs gabals ko iet. Ejam pa ceļu līdz cūkkūtij, tad pagriežamies pa kreisi uz pils drupām. Tur ejam pa šauru ceļu, kas abās pusēs apaudzis ar kļavām un bērziem. Šķērsojam Vaļņa ielu. Šai ielai abās pusēs ir uzdambējumi, kas vēl stāv no Viduslaikiem, kad šo ceļu būvēja. Pa kājceliņu, kas apaudzis ar liepām, ceriņiem un jasminu krūmiem, nonākam pils priekšā.

Pils balkons pilns ar skolēniem. Tie pīpē un sarunājas. Tur šodien vēl ir vecie un jaunie skolēni, bet rīt mācības sāksies jaunatnākušiem. Diplomus saņēmušie dosies uz savām darba vietām vai pie ģimenēm.

Piecpadsmit minūtes pirms desmitiem atskan zvans. Domamies zēlē un atsēžamies. Pirmajos solos sēž skolotāji, aiz tiem skolu beigušie. Mēs, pārējie, aizmugurē. Ieradušies arī agrākie absolventi. Redzu divus sava pagasta vīrus — Jāni Vanderu un Eduardu Sprancmani.

Vanderu Jānis strādā par zirgkopības techniķi, bet Eidis, kā mēs pagastā saucam Eduardu Sprancmani, par pārraugu Raunā.

Pirmais runātājs tribīnē kāpj skolas direktors agronoms Liniņš. Viņš savā atklāšanas runā uzsver, ka mūsu jaunā valsts ir tikai deviņus gadus veca. Skolai mēs šodien varam svētīt piecu gadu jubileju, jo tā dibināta un sākusi darbu 1922. gada 1. oktobrī.

Tos, kas šodien uzsāk skolas gaitas, viņš mudina cītīgi mācīties. Beigušiem viņš novēl būt kārtīgiem sava darba darītājiem. Tad izdala liecības.

Šodien pienotavas vadītāja diplomus saņem piecpadsmit beigušo. Pārraugu diplomus saņem seši. Tad direktors mums pasaka, ka šī esot viņa beidzamā debija Smiltenē, jo ar rītdienu viņš tiekot pārcelts uz Priekuļu lauksaimniecības vidusskolu.

Tad runātāju trībīnē kāpj zemkopības ministrijas lauksaimniecības skolu inspektors Zapoļskis. Zapoļski atceros no Aumeisteru kapu svētkiem, kad viņš teica runu.

Vispirms viņš pateicas agronomam Liniņam par skolas nodibināšanu un vadīšanu līdz pirmajai jubilejai, tad stāda priekšā jauno direktoru Jūliju Vīgantu. Jaunais direktors esot beidzis Maskavā ķīmijas fakultāti un Rīgas politechniskā institūtā agronomiju. Esot strādājis dažādos valsts darbos Krievijā un Latvijā pie Latvijas piensaimniecības savienības nodibināšanas. Jo sīki viņš pakavējas pie Latvijas lauksaimniecības sākumiem un tāpat aizrāda, ka pasaules karš pēc vācu un padomju savienības okupācijas Latvijas lauksaimniecību bija novedis līdz sabrukumam. Kurzemē palikuši tikai 8% no visa bijušo lopu skaita. Vidzemē, kur lopkopība agrāk bija visizcilākā, tagad palikuši tikai 20% mājlopu. Zemgalē un Latgalē lopkopība nekad nebija sasniegusi augstu līmeni, tāpēc tagad tas tuvojoties nullei.

Ļoti labi viņš raksturo saimniecisko uzplaukumu ar statistiku: 1914. gadā bija 294 pārraudzības biedrības Latvijā. 1920. g. — 20; 1923. g. — 192 un 1927. gadā, tas ir šodien, 640 pārraudzības biedrības. 1914. gadā bija 5636 saimniecības, kas piedalījās pārraudzības biedrībās; 1920. gadā 375; 1923. gadā 3015 un šodien ir 13858 saimniecības. Lopu skaits: 1914. gadā tika pārraudzītas 72.205 govis; 1920. g. — 5733; 1923. gadā — 23.544, bet šodien 149.228 govis.

1921. gadā bija 13 piensaimnieku sabiedrības; 1923. gadā 129 un šodien, 1927. gadā, 309 piensaimnieku sabiedrības.

Zapoļskis norāda, ka nākamos piecos gados ne vien jādubulto, bet jāražo desmit reiz vairāk. Tanī pašā laikā, norādot uz pārkārtojumiem, viņš aizrāda, ka Latvijā esot par daudz pienotavu. Dažas no tām neatbilstot sanitāriem un kvalitātes noteikumiem. Nākotnē jāsamazina pienotavu skaits un jāpavairo krējošanas punkti.

Beigās viņš pastāsta, ka ar šodienu piensaimniecības un lopkopības vidusskola tiekot pārskaitīta piensaimniecības arodskolā. Beigušos vairs nesaukšot par techniķiem, bet pienotavu vadītājiem, palīgiem un pārraugiem.

Skolēnu formas cepure ir zaļa ar baltu apmali, labā pusē sudraba vārpa. Lauksaimniecības skolām būs zaļa cepure ar melnu apmali un labā pusē zelta vārpa. Dzeltenā apmale tiekot piešķirta lauksaimniecības vidusskolām, kuras pašlaik esot trīs: Priekuļos, Malnavā un Jelgavā. Nākotnē esot paredzēts vēl atvērt lauksaimniecības vidusskolu Kazdangā un, iespējams, arī Kaucmindē.

Vēl īsu runu saka jaunais direktors Vīgants. Viņš runā tik klusu, ka mums grūti saprast.

Kad ejam atpakaļ uz internātu, Lazdiņu Jānis saka:

„Tā skoļa nemaz tik slikti neizskatās, kā to mūsu pusē cilvēki izbazūnē."

„Liekas, ka būs labi," atbild Celmiņu Jānis.

*
* *

Pirmdienā pie visu klašu durvīm izlikta mācību programma. Lauksaimniecības nodaļā mācības sākas astoņos. Pirmā stunda ir latviešu valoda. Latviešu valodu māca Elza Brunalda. Viņa tikko beigusi Kaucmindes mājturības semināru un mums paskaidro, ka latviešu valodas stundu uzdevums būšot iemācīt labu latviešu valodu. Tālāk būšot jāmācās, kā latviešu valodu lietot lauksaimniecībā, vadot sapulces, rakstot sabiedriskiem iestādījumiem vēstules un kā rakstīt sabiedriskus darbus. Pēdējos ietilpst savas dzimtas vēstures apcerējums, saimniecības attīstības vēsture, vietējo organizāciju vēsture un tamlīdzīgas.

Stundu iesāk ar latviešu gramatiku. Ņemam teikuma mācību. Skolotāja uzsver, ka vēsturisko pārmaiņu dēļ, kas skārušas latviešu tautu, latviešu valoda esot pārsārņota ar daudzām svešvalodu formām, lai gan Latvijā esot arī tādi zinātnieki, kas domājot, ka valoda ir laba, kāda tā ir, jo tā kalpo vienīgi sazināšanās nolūkiem. Zemkopības ministrija esot uzskatos, ka katram lauksaimniekam jāprot laba latviešu valoda, lai gan pilsētā runā dažādus žargonus, izloksnes un valodu maisījumus. Lauksaimnieks ir Latvijas valsts pamats, tāpēc viņam pienākas runāt pareizu latviešu valodu.

Viņa ieteica iegādāties Endzelīna latviešu valodas gramatiku un Mülenbacha pareizrakstības vārdnīcu. Abas grāmatas varot nopirkt Smiltenē, Konzuma veikalā.

Kad stunda beigusies, izejam laukā uz balkona. Kārlis Palmbachs pirmais izsaka savas domas par stundu.

„Jā, tā jau cita lieta. Mācīsimies kaut ko tādu, kas dzīvē vajadzīgs. Kāda nozīme kalt galvā dzejnieku un rakstnieku biografijas. Tas priekš kaķiem."

„Es tev pilnīgi pievienojos," saka Pēteris Ņurcis.

Tagad iepazīstamies ar mūsu klases skaisto dzimumu. Pēdējā solā sēž Marta un Elza Minces. Viņas nāk no Bilskas pagasta. Abas māsas ir veselīgi noaugušas lauku meitas. Nākošā solā sēž Anna Pētersone no Bilskas un Marija Beķere no Bānūža. Nākošā solā Alma Vilka no Grundzāles pagasta. Ar Almu biju Grundzāles pamatskolā vienā klasē. Beidzamos divus gadus viņa gāja Palsmanē. Viņai blakus sēž Elza Paudure no Smiltenes pagasta. Pašā priekšā sēž Alma Rozīte no Smiltenes Mežmuižas un Elza Jansone no Smiltenes. Visas mūsu klases meičas ir labi noaugušas, tā ka katrs var teikt — piens un medus.

Otrā stunda ir mācība par zemi. To mums māca Jānis Tirzītis pēc universitātes parauga — divas stundas no vietas lekciju veidā. Viņš nesen beidzis universitāti, milzīga auguma vīrs. Kādreiz savā stāstījumā viņš aizraujas un tad paskaidro, ka Pirmā pasaules karā Ložmetēju kalnā esot cietis no gāzēm. Svārku ielokā viņš nēsā Lāčplēša ordeņa vapenīti. Vēlāk noskaidrojas, ka viņš bijis Latvijas atbrīvošanas cīņu virsnieks virsleitnanta pakāpē.

(Turpmāk vēl)

LATVIEŠU VĒSTULE ASV KONGRESĀ

Amerikāņu lielie laikraksti visumā ne labprāt ievieto rakstus par Latvijas vai Baltijas valstu problēmām, tādēļ vairāki sabiedriski rosīgi latvieši pasākuši izmantot lasītāju vēstuļu nodaļas vēstulēm par Latvijai nodarīto netaisnību un krievu imperiālistisko politiku Latvijā.

Ka pieliktās pūles nav veltīgas, kaut gan visas vēstules nekad netiek publicētas, spilgti pierāda Ņujorkas inženieŗa F. Bērziņa vēstules. Viņa vēstules amerikāņu laikrakstiem ievērojuši ASV kongresa locekļi. Tā, piemēram, 18. septembrī. kāda F. Bērziņa rakstītā vēstule, kas publicēta Chicago Tribune, nolasīta Savienoto Valstu kongresa sēdē un ievietota Congressional Record 18. septembŗa izdevumā. Vēstulē F. Bērziņš norāda uz 1939. gada vācu un krievu slepeno līgumu par Baltijas valstu atdošanu krieviem, kas pavēra ceļu 2. pasaules karam, un prasa šī līguma anullēšanu un Baltijas valstu brīvības atjaunošanu.

Jau agrāk F. Bērziņa vēstules guvušas ASV kongresa locekļu ievērību. 1972. gada 8. februārī kongresa loceklis S. Halpeŗns citējis kādu citu F. Bērziņa nesaīsinātu vēstuli, kuŗā viņš norāda uz faktu, ka smieklīgi mazas valstis kļuvušas par Apvienoto Nāciju locekļiem, bet kādreizējās Tautu savienības pilntiesīgās locekles un neatkarīgās valstis vēl arvien atrodas Padomju savienības okupācijā.

F. Bērziņa vēstules par Latvijas jautājumiem ievietotas vairākos ASV austrumu krasta laikrakstos ar lielu metienu, piem.: N. Y. Times, Chicago Tribune, Pittsburgh Press, Milwaukee Sentinel, N. Y. Daily News un daudzos mazākos lokālos laikrakstos. Atzīmējot Latvijas 55. gadasvētkus, Pittsburgh Press publicējusi F. Bērziņa vēstuli, norādot, ka rupji pārkāpti starptautiskie likumi, mainot Latvijas satversmi, kamēr tā atrodas okupācijas kaŗa spēka varā.

Fakts, ka šādas vēstules gūst ASV likumdevēju ievērību un tiek pat publicētas kangresā rakstos, pierāda, ka šis ir viens no labākiem veidiem, kā Latvijas problēmu atgādināt amerikāņu publikai un likumdevējiem. Būtu jāvēlas, lai šādu rakstītāju mums būtu vairāk. —sts

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem viesībām
klāj viesību galdus
Tel. 922-2931

LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri pērkami
HAMILTONĀ
Northland Grocery
173 Glendale Ave. North

Ģimnazijas eglīte

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas eglītes vakarā 21. decembrī Latviešu namā pulcējās audzēkņi, skolotāju saime, vecāki un arī daži absolventi. Pēc tradicijas vakaru organizē un vada 4. klase. Šogad atbildīgā vadītāja bija 4.b. kl. audzēkne Anda Kukse, kaut arī viņa jau mācās Toronto universitātē. Savā uzrunā viņa minēja, ka rudeni audzēkņiem par eglītes vakaru bijuši lieli plāni, bet tomēr esot izšķirušies turēties pie vecām, labām tradicijām. Tiešām, vakars noritēja gludi, mājīgi, veco tradiciju garā.

Garīgo aktu vadīja mācītājs Ā. Čops. Brāļu Zariņu priekšnesumos bija gan Andra vijoles solo, gan Pētera klavieru solo. Skolotājs H. Miķelsons bija sagatavojis audzēkņu deklamācijas — 3.b. kl. audzēknis Ēriks Eglīte iepriecināja ar Elīnas Zālītes dzejoli Pirmā sniegā, bet tās pašas kl. meitenes Pamela Melnbārde, Rita Ozoliņa un Valda Mackare skandēja Plūdoņa Eglītē. 1.a un 1.b kl. priekšnesumos Balvis Rubess un Bruno Preiss deklamēja kokļu pavadījumā, ko spēlēja māsas Diāna un Benita Paegles, Daina Brammane un Sarma Eglīte. Savu priekšnesumu sāka 4.b kl. audzēkne Astra Vītola, kad ieradās Ziemsvētku vecītis ar dāvanu maisu — Ed. Pētersons, 5 čaklu rūķu pavadīts (Biruta Niedra, Rita Langenfelde, Ināra Briede, Kārlis Jansons un Edgars Goba).

Pēc skolotāja Ojāra Sila nobeiguma vārdiem skolas saime ar vecākiem patērzēja pie audzēkņu gaumīgi sakārtotiem cienasta galdiem, un pēc tam dejās un rotaļās aizvadīja dažu jaukus stundu.

E. E.

Melburnas latviešu operešu ansamblis

Austrālijā izdevis skaņu plati ar Fr. Lehāra operetēm

Jautrā atraitne;

galvenajā lomā brīvmākslinieces Velta Liepiņa-Bērziņa. Cena 8 dol. Plates katrā vairumā pasūtināmas, rakstot:

Mr. J. E. Mūrnieks,
22 Carbeena P-de,
West Heidelberg, Vic.
3081, Australia.

ASTRAS apgādam iznākusi grāmata

Bīskaps Jāzeps Rancāns-dzīve un darbs

Prof. H. Tichovska redakcijā.

Ed. Dzeņa zīmējumi, glītā apdarē, 280 lp., cena $7.50

Saturā: B. Albāts, A. Augustāns, Alfr. Bērziņš, V. Bastjānis, K. Boriss, P. Daugavietis, A. Dīnbergs, Ad. Klīve, J. Klīdzējs, B. Kokins, Rob. Liepiņš, A. Spekke, H. Tichovskis, Ed. Upenieks, Z. Zadvinskis, Fr. Zeps, K. Znotiņš raksta par bīskapa J. Rancāna dzīvi un darbu Latvijas valsts, baznīcas un tautas labā.

Krājumā vēl: P. Jēger-Freimanes, J. Klīdzēja, Dz. Freimaņa, H. Tichovska, K. Raudives, Z. Mauriņas u.c. autoru **ASTRAS IZDEVUMI.**

Grāmatas dabūjamas latv. grāmatnīcās vai apgādā

c/o Mrs. Anna Tichovskis
P. O. Box 21024
Greensboro, N. C. 27420, USA.

Godinot latviešu dziesmu svētku simtgadi, DAUGAVAS VANAGU Rietumvācijas valde izdevusi skaņu plati

KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA,

ko iedziedājusi operdziedātāja RUTA GERKE (soprāns) KLAUSA PAVASARA klavieru pavadījumā.

Skaņu platē ieskaņotas Jāzepa Vītola latviešu tautasdziesmu apdares un Alfrēda Kalniņa un Jāņa Mediņa oriģināldziesmas.

RUTA GERKE ir Vīnes Mūzikas akadēmijas absolvente un pieder pie korporācijas IMERIA saimes. Viņas talants ir pavēris tai ceļu, lai cienīgi reprezentētu latviešu dziedoņu izlasi uz Eiropas operu skatuvēm.

KLAUSS PAVASARS ir paidagogs Ķelnes mūzikas augstskolā, kā arī Ziemeļreinas Vestfāles Garīgās Mūzikas akadēmijā Diseldorfā. Par izcilo paidagoga darbu Valsts Mūzikas augstskola Ķelnē viņam 1972. gadā piešķīra profesora gradu.

Skaņu plati ieskaņojusi un izgatavojusi pazīstamā vācu skaņu plašu firma TELDEC. Tā ir garantija par labu kvalitāti. Skaņu plates cena Kanadā un ASV 7 dol.

Šī skaņu plate pieprasāma grāmatu galdos, bet pēdējiem pasūtināma pie

Lettischer Fürsorgeverein DAUGAVAS VANAGI e.V.
44 Münster / Westf.
Dreizehnerstr. 5, W-Germany

SKAUTU JENDU ASV ARĪ TURPMĀK VADĪS R. ČAKS

Rakstveida vēlēšanās par ASV jendas skautu priekšnieku turpmākiem trim gadiem jau trešo reizi ievēlēts līdzšinējais Raimunds Čaks. Jendas revīzijas komisijā ievēlēti V. Dzelme, J. Zaļums un J. Ozols, bet goda tiesā A. Kārkliņš, V. Balodis, A. Lode, M. Kildišs un P. Matisons. Jendas sekretāra pienākumus arī turpmāk veiks V. Kalnītis, kasieŗa A. Kārkliņš, mazskautu vecākā U. Inveisa, skautu vecākā A. Mundeciems, bet roveru E. Priedītis. Vēlēšanu komisijā darbojās A. Ozols (priekšsēdis), E. Zariņš un J. Ozols.

Raimunds Čaks

Montrealas vakarētāju grupa, no kreisās: A. Poriete, K. Lapsa, A. Agruma, jostu auž S. Poriete, J. Lapsa, F. Poriete un E. Apine. Foto P. Agrums

Montrealas latvieši vakarē

Montrealā jau kopš septembŗa grupa latviešu katru pirmdienas vakaru pulcējās Lapsu ģimenes mājā vakarēšanai, lai mācītos dažādus daiļamatniecības darbus un veiktu citas izdarības. Grupas vecākais dalībnieks Jēkabs Lapsa, jau pāri 70 gadiem, jau Latvijā bija lietpratējs koka darbos, bet pēckaŗa gados Vācijā jaunie kokgriezēji mācījās pie viņa Libekā. Katrīna Lapsa ir ar pieredzi tekstildarbos, iepriecinot vakarētājus vēl ar dziesmām, jo ir laba dziedātāja. Jostu un prievīšu aušanu māca A. Agruma u. c. Vairāki vakarētāji nāk no mūsu skolu jaunatnes. Galveno vērību veltī, lai latviskie darbi būtu etnografiski pareizi.

Agrumu Pēteris

Lidija Dombrovska

MANA PASAULE

Manā pasaulē ir visi Rīgas torņi —
zaļos dārzus sabāzu kabatās,
lai ilgi vēl košumu sniedz,
dzen jaunus asnus.
Pēteŗa baznīcas gailis dzied un modina.

Manā pasaulē čaukst atmiņu strūklakas,
kad vasaru laizot mēle kļūst zaļa
un sienāzis dižlēcis paglābj no sapņa.

— Zālēs krīt seno dienu apvāršņi.

Manā pasaulē ir uz pirkstgaliem jāiet,
lai rudzupuķu un kaņepāju trauslo elpu
neaizbiedētu. — Vienmēr, vienmēr no jauna
dakts jāpaskrūvē uz augšu — lai liesma neizdzistu,

lai degtu šajā un viņā pusē.
Lai gaišums kā negaiss pārveltos pāri,
savītu sirdis tuviņot saulei —
šajā un viņā pusē.

Apsūdz kreisos politiķus rietumos

Viens no asākajiem Pad. savienības iekārtas kritiķiem Vladimirs Maksimovs, kuŗa darbi Pad. savienībā aizliegti, ļoti bargiem vārdiem vērsies pret kreisā novirziena politiķiem rietumos. Savus uzskatus Maksimovs izteicis kādā vēstulē prof. Muzāfarovam, kas pieder pie Krimas tatāru mazākuma saimes un cīnās par savas tautas tiesībām. Vēstules teksts publicēts arī Anglijas laikrakstos.

Maksimovs sašutis, ka kreisie ar lielu steigu un rūpību sagatavojuši protestus pret civiltiesību pārkāpumiem Mozambikā, Dienvidafrikā, Čīlē vai Rodēzijā, bet „divdomīgas un klusinātas liekas šīs balsis, kad tiek runāts par likumu pārkāpumu austrumos no Elbas vai dienvidos no Amuras," raksta Maksimovs. Viņam esot arī grūti izprast, kāpēc miltitāra diktatūra Irakā esot „laba", bet diktatūra Grieķijā „slikta".

Kādā tālruņa sarunā ar The Daily Telegraph korespondentu Maksimovs izteicies ļoti asi pret brāļiem Medvedjeviem, kas atļāvušies kritizēt Solžeņicinu un Sacharovu. Sacharovs bija griezies pie ASV kongresa ar lūgumu tirdzniecības nolīgumu ar Pad. savienību saistīt ar noteikumu, ka padomju pilsoņi varēs brīvi emigrēt. A. L.

Uz laulības dzīvē aizvadītiem 50 gadiem 8. decembrī atskatījās Matīss un Jūle Rasas. Latvijā jubilāri vadījuši savu saimniecību Ugāles pagastā. Pēc ierašanās Kanadā 1953. gadā no Anglijas, apmetušies uz dzīvi dēla Arnolda iepirktā saimniecībā, Otavas tuvumā. Gavilnieki izaudzinājuši divus dēlus un vienu meitu, kuŗa dzīvo Montrealā. Jubilārus sveica Otavas Miera draudzes māc. E. Lange un draudzes dāmu komiteja. Starp daudzajiem rakstveida apsveikumiem bija arī Kanadas ģenerālgubernātora Rolanda Mičenera sveiciens. V. Šķ.

DV **Kanadā izdotās skaņu plates**

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

Iznākušas jaunā izdevumā:

Nr. 1	Stereo $ 5.50		Deju mūzika I Ster. $6.50
Nr. 2.	Stereo $ 5.50	Mono $ 5.—	Deju mūzika II Ster. $6.50
Nr. 3.	Stereo $ 5.50	Mono $ 5.—	Ziemsvētku dziesmas Ster. $7.—
Nr. 4	Stereo $ 6.50	Mono $ 6.—	Bērnu plate Mono
Nr. 5	Stereo $ 6.50		

Skaņu plates pieprasāmas DV Skaņu plašu ekspedīcijā
16 Queen St. N. Hamilton, Ont. Canada. V. RUDZĪTIS.
Atkalpārdevējiem atlaide.
Toronto skaņu plates dabūjamas DV grāmatnīcā, 491 College St., darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā. Mono $5.00

Mūsu labais onkulītis

Teodors Skuja

Šķīries no šīs dzīves . . .

Dzimis 1885. g. 13. augustā.

Miris 1973. g. 4. decembrī Vircavā.

Apbedīts 11. decembrī Puču kapos.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

brāļu bērni ar ģimenēm
dzimtenē un svešumā

Latvijas kara skolas 13. izlaiduma
virsleitnants

Ludis Kaučs

dzim. 1911. g. 19. septembrī Latvijā,

miris 1973. g. 8. augustā Sidnejā, Austrālijā

Latvijai dzīvot,
par Latviju mirt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Latvijas kara skolas 13. izlaidums

Latvijas kara skolas 13. izlaiduma
leitnants

Osvalds Krūmiņš

dzim. 1913. g. 25. janvārī Taurkalnē,

miris 1971. g. 4. maijā Rīgā

Latvijai dzīvot,
par Latviju mirt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Latvijas kara skolas 13. izlaidums

Latvijas kara skolas 13. izlaiduma
Zemūdeņu diviziona virsleitnants

Aleksandrs Siliņš

dzim. 1914. g. 1. septembrī Jaunlaicenes pagastā,

miris 1973. g. 1. novembrī Rīgā

Latvijai dzīvot,
par Latviju mirt.

Viņu mīļā piemiņā paturēs

Latvijas kara skolas 13. izlaidums

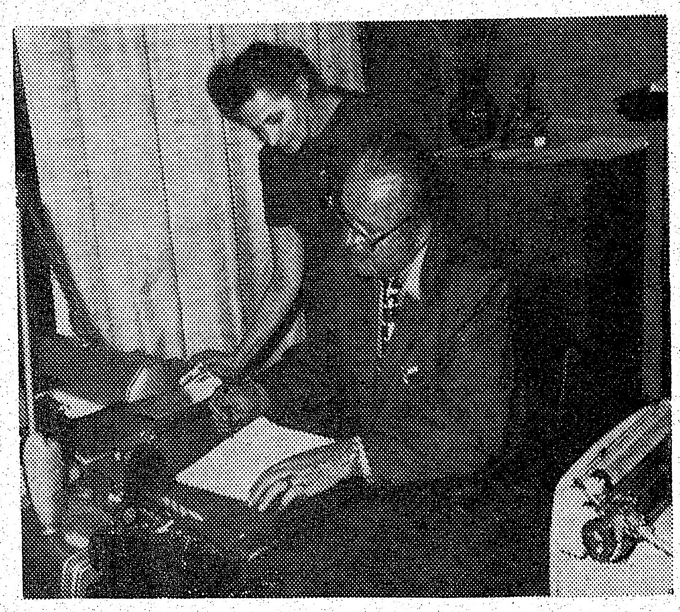

Ņujorkas draudzes priekšnieks A. Trautmanis paraksta vēstuli, aicinot P. Reini uz ASV. Aizmugurē draudzes grāmatvede Lucāna. Foto: Dz.P.

Pēteŗa Reiņa ceļa fonds aug

TO ATBALSTA ARĪ ŅUJORKAS LATVIEŠU DRAUDZE

Atsaucoties SEF (Seamen's Education Federation) priekšsēža Dr. Dzintara Paegles ierosinājumam atbalstīt no Latvijas izkļuvušo Pēteri Reini, veicināt viņa ceļojumu pa ASV, kā arī palīdzēt viņam iesākt dzīvi jaunajā vidē Rietumu pasaulē, Ņudžersijas latviešu biedrības valde savā sēdē Priedainē nolēma aicināt Pēteri Reini stāstīt Ņudžersijas un citos ASV latviešu centros par saviem piedzīvojumiem okupētajā Latvijā un nokļūšanu brīvajā pasaulē, nodibinot viņa atbalstīšanai īpašu fondu. P. Reiņa ceļa fondam biedrības 18. novembŗa sarīkojuma dalībnieki saziedoja 341 dol. Jautājums tagad pārrunāts arī Ņujorkas latviešu luterāņu draudzes valdes sēdē, uzņemoties P. Reiņa 1—2 mēnešu ilga ASV apmeklējuma atbalstīšanu, kā arī izkārtot viņa ceļojumu pāri okeānam un uzturēšanos Ņujorkā un tās apkārtnē.

Draudzes valde aicina arī citas latviešu draudzes ASV un Kanadā palīdzēt izkārtot P. Reiņa turnejas nākošos posmus. Ceļa izdevumi no Ņujorkas uz citiem latviešu centriem, kuŗos iecerēti P. Reiņa stāstījumi, būtu sedzami attiecīgām ieinteresētām organizācijām. Valde izraudzīja A. Blodnieku jautājuma tālākai risināšanai ne vien Ņujorkas draudzē, bet arī uzturēt sakarus ar citām draudzēm un laicīgām organizācijām, kas izrādījušas interesi vai būtu ieinteresētas turnejas kārtošanā.

Ņujorkas draudzes valdes priekšsēdis Alfreds Trautmanis norādīja, ka viņa draudze nevēlas kārtot visu šo pasākumu, bet sadarbojoties ar citām organizācijām to veicināt. Šāda sadarbība palīdzētu P. Reinim vairāk nekā atsevišķi rīkojoties. Dr. P. Paegle nodeva kasierim 634 dol., vairumu no tiem līdzekļiem, ko SEF un Amerikas latviešu jaunatnes apvienības locekļi savākuši P. Reiņa fondam Ņujorkā notikušajos sarīkojumos: 18. novembŗa atceres akta laikā, Amerikas latviešu jaunatnes apvienības kongresā un prāvesta Norberta Trepšas piemiņas sarīkojumā 2. decembrī.

Dr. Dz. Paegle minēja, ka pēc viņa domām visi ziedotāji savu devumu varēs atskaitīt no nodokļiem, jo līdzekļi nodoti draudzei, attiecīgā labdarīgā mērķa sekmēšanai.

Kā jau agrāk ziņots, 33 g. vecais Pēteris Reinis nolēca no padomju kuģa pagājušā gada 14. septembrī pie Dānijas krasta, kur to izglāba dāņu zemūdene. Viņam tagad piešķirtas uzturēšanās tiesības Dānijā. P. Reinis dzimis Madonas rajona Barkavas pagastā, bet 15 gadus no sava mūža pavadījis Pad. savienībā, tai skaitā 7 gadus

Pēteris Reinis

izsūtījumā Tomskā, Sibirijā, kur nokļuvis kā 9 g. v. zēns kopā ar māti un mazgadīgo brāli, bet tēvs izcietis sodu Vorkutā. Pēc atgriešanās ģimene apmetusies uz dzīvi Vietalvā. 1960. gadā P. Reinis absolvējis Rīgas jūrniecības skolu, bet kā režīmam neuzticamam viņam liegtas tiesības nokāpt no padomju kuģiem ārzemju ostās, pēdīgi jūrnieka tiesības pavisam atņemot. Neredzot savai dzīvei nekādu nākotni, P. Reinis izšķīries par bēgšanu, slepus nokļūdams uz kuģa un nolecot no tā jūrā Dānijas territoriālos ūdeņos. —dp—

Vēl var pieteikties
grupu lidojumam uz Austrāliju
Izdevīgi noteikumi.
Izlido 1974. g. 6. februārī no Toronto uz Sidneju uz 10 dienām.
Tuvākas ziņas pie Mrs. Irving,
tālr. 362-5371 ext. 230

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

latviešu
izpildījumā
A. A. Kopmanis
19 Millbrook Cr.
Toronto 6.
Tālr. 466-5126

Divi akri apelsīnu dārzs
Rio Grande ielejā
Apelsīnu raža apm. 30 tonnas gadā.
Klimats — silts un saulains, labāks nekā Floridā.
Var celt māju vai novietot „Mobile Home".
Iemaksa $5.000. Pilna cena $10.000.
Zvanīt — 534-8447
Bērziņš Realty Ltd.

A. KRISTAPSONA
gaļas un gaļas
izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

The Old Country
Gift Shop
- Dzintara izstrādājumi
- Kristalls un keramika
- Saldumi
- Dāvanas katram gadījumam

355 Roncesvalles Avenue, Toronto. Tel. 535-7641

Ja esat nodomājuši iegādāties
jaunu 1974. gada automašīnu,
apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS
CHEVROLET - CHEVELLE - CAMARO
OLDSMOBILE - CHEVY II - VEGA
Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi
HANS PLAUDE Tālr. HO 6-1131
Robertson Motors Ltd.
1555 Danforth Av., Toronto 6,

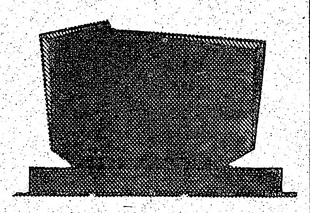

PIEMINEKĻI
Īgauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7
Starp Eglinton un Davisville
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets

DAŽĀDU ZIEDU MEDUS
dabīgs, nepasterizēts
Ziedputekšņi (Pollen).
Perupieniņš (Royal Jelly) no
ĒRGĻU LIGZDAS DRAVĀM
30 Dewson St., Toronto 17, Tālr. 534-0563
EGLESPILS

A. BĒRZIŅŠ Realty Ltd.
NEKUSTAMI ĪPAŠUMI, APDROŠINĀŠANA
OBLIGĀCIJAS UN NOTĀRS
316 Harbord Street, Toronto, Ont. Tel. 534-8447
realtor

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

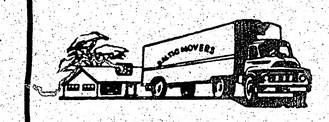

BALTIC MOVERS
TĀLR. 534-1403, Toronto

PAVASARA **LE 1-7353**
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE. Īpašnieks St. ČUKULS

Pasūtiniet paši sev un dāvanai
Daugavas Vanagu Kanadā izdoto
Ģen. Oskara Dankera
NO ATMIŅU PŪRA
Grāmata aptver 265 l. ar līdz šim vēl nepublicētām atmiņām un 123 fotoattēliem
Glīti iesieta Cena $7.50
Pasūtināma
DV GRĀMATNICĀ
491 College ielā, Toronto, Ont. Canada M6G 1A5

Lūdzu piesūtiet „NO ATMIŅU PŪRA" ..... eks.
Vārds, uzvārds .....
Adrese: .....
.....
Samaksai pievienoju $.....
Datums: Paraksts

DĀMU IEVĒRĪBAI
Ziemas mēteļu
IZPĀRDOŠANA — ATVĒRTA PUBLIKAI
Viss ir jāpārdod! Pērciet tagad un ietaupiet!

JAUNĀKIE AUDUMI
Tvīds — Mohērs — Vorsteds
LUKSA ĀDAS
Lapsa — Rakūns — Minks
Muskrats

ATLAIDE no
25 %
līdz
50 %,
un vairāk

Dāmām, kuŗām grūti atrast sev piemērotus lielumus, mēs pagatavojam pēc mēra par fabrikas cenām. Izvēlieties pati audumu un ādas kažoka rotājumiem.

BRISTON FASHIONS
1. STĀVĀ, 318 ADELAIDE STREET WEST
2 šķērsielas uz austrumiem no Spadina Ave.
Atvērts pircējiem ik dienas, ieskaitot sestdienas, no pl. 9 rītā līdz 6 pēcp.

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**
125 BROADVIEW AVE., Toronto, Ont. M4M 2E9

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu $21.—
☐ 6 mēnešiem $11.50
☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss. .....
Adrese: .....
.....
Čekus lūdzam rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

RELIĢISKĀ DZĪVE

Jūsu lampas lai deg

MEDITĀCIJA GADU MAIŅĀ

„Jūsu gurni lai ir apjostī . . . un jūsu lampas lai deg." — Lūkas 12.35.

Britu parlamenta loceklis lords Rīds (Lord Reed) ir sarakstījis savu autobiografiju, un tajā ir viens interesants stāsts no Pirmā pasaules kara. Viņš aizbraucis uz Franciju ar vienu vēlēšanos redzēt pirmās frontes pozicijas. Viņam piekomandēts viens kaprālis kā gīds. Kad uznākusi nakts, viņi abi gājuši pāri laukam uz frontes līnijas pirmajām pozicijām.

Pie debesīm spīdējis pilns dzeltens mēness un mirdzējušas neskaitāmas zvaigznes. Lords Rīds raksta savā grāmatā, ka tad viņš ieraudzījis tālumā mirgojošas gaismiņas, kas nāca no svecēm, vējlukturiem un nelieliem ugunskuriem. Un šīs gaismiņas aizvijās tālu tālu pa labi un pa kreisi no tās vietas, kur viņš un viņa gīds stāvējuši un skatījušies uz pirmo poziciju pusi.

Tad lords Rīds sācis domāt par karu un tā nozīmi cilvēces dzīvē un savu domu lidojumu viņš nobeidz ar šādiem vārdiem: „. . . viss tas galu galā nonāk pie mirgojošo uguntiņu līnijas" (a thread of twinkling lights).

Tie ir brīnišķīgi vārdi, ar kuriem var aprakstīt arī Dieva valstību. Mums patīk domāt un runāt par šo Dieva valstību grandiozos vārdos un teikumos, bet Jēzus tā teica: „Dieva valstība ir jūsos." Un Pāvils tā raksta: „Dieva valstība nav ēdiens un dzēriens, tā ir taisnība, miers un prieks Svētajā Garā."

Draudze ir šīs valstības frontes pirmās pozicijas, draudze ir tā, uz kuru zīmējas Jēzus vārdi: „Esiet gatavi, lai jūsu lampas deg." Draudze stāv nomodā par Dieva valstību pasaulē. Mēs kā draudze esam mirgojošās uguntiņas, kas spīd un izplešas pa labi un kreisi tumšajā pasaulē. Mēs esam ļaudis, kas ar apjoztiem gurniem ir gatavi rādīt gaismu tumšajā pasaulē.

Es minēšu divas no tādām lampām.

Pirmā lampa ir mūsu dievkalpojumi.

Dieva valstībā nav dievnamu, ne dievkalpojumu. Tā ir draudze, kuŗai vajadzīgi dievnami un dievkalpojumi.

Visos laikos kristieši centušies atrast vietu, kur pulcēties dievkalpojumos. Tā tas ir vēl šodien.

Vecos laikos, tas ir, tik tālu pagātnē, cik es atminos, nevienam nebija divas domas svētdienās par iešanu vai neiešanu dievnamā. Neviens nedomāja otram jautāt: Vai tu iesi šodien dievnamā? Gāja dievnamā un gāja ar prieku un sajūsmu. Gāja pl. 10 rītā, gāja pl. 2 dienā svētdienas skolā un gāja pl. 4 vai 5 uz vakara dievkalpojumu. Gāja, jo gājēji mīlēja draudzi un draudzes dievnamu.

Kas ir dievkalpojums?

Kristīgās draudzes centrā ir dievkalpojums. Un ja mēs atļaujam dievkalpojuma gaismai izdzist, mēs vairojam tumsu pasaulē.

Piedaloties savas draudzes dievkalpojumā, mēs parādām savu mīlestību Dievam, un to mēs vislabāk varam pierādīt ar savu mīlestību uz brāli un māsu un tuvāko.

Dievkalpojums mums nepieciešams mūsu personiskās garīgās dzīves veidošanai un kopšanai.

Vai es esmu garīgs cilvēks vai neesmu un cik garīgs es esmu, pierāda mana piedalīšanās dievkalpojumos. Ja mēs varētu iztikt bez dievkalpojumiem, Jēzus tad nebūtu draudzi dibinājis.

Kristietis, kas nepiedalās savas draudzes dievkalpojumos parasti aiz dažādiem tukšiem ieganstiem, līdzinās kareivim, kas pats sevi atvaļina no savas vienības, kad šī vienība iet ieņemt pozicijas frontē.

Dievkalpojumi ir kristīgās draudzes lampas, kas jātur aizdegtas, lai gaisma spīdētu tumsā.

Ne par velti ir rakstīti vārdi: „Neatstājiet savas sapulces kā daži mēdz darīt, jo tajās mēs varam paskubināt viens otru uz mīlestību un labiem darbiem." (Ebrējiem 10.24-25.)

Otra lampa ir upurēšanās lampa.

Kristietība ir upuŗus prasītāja reliģija. Kristus simbolizē upuri. Kristietība plaukst tur, kur ir upuris, kur cilvēki, kas gatavi upurēties.

Ja ikviens kristīgās draudzes loceklis nodotu sevi Dievam par dzīvu, svētu un patīkamu upuri (Rom. 12.1), tad mēs piedzīvotu vēl Dieva brīnumus mūsu draudzēs.

Ja tu gribi, lai tava draudze dzīvo, paliec pats par upuri.

Džims Eliots, gados jauns misionārs, aizbrauca uz Ekvadoru, kur indiāņi viņu nogalināja pēc nedaudz dienām. Pēc viņa nāves atrada šādu viņa lūgšanu:

Kungs, ļaut mana dzīve neizšķiestos sīkumos, ļauj man upurēties uz Tava altāŗa, jo asinīm tad tikai ir vērtība, kad tās plūst citu labā. Pieņem manu upuri, Kungs, un ja manām asinīm jāplūst, lai tās tuvina Tavas valstības nākšanu.

Džima asinis plūda, bet tas indiānis, kas Džimu nogalināja ar indīgu bultu, piedalījās evaņģeliskā konferencē Berlīnē 1958. gadā!

Upuris un panākumi.

„Esiet gatavi, un lai jūsu lampas deg."

Dievkalpojumu lampa, upurēšanās lampa. Mēs esam mirgojošās uguntiņas Dieva valsts frontes pirmajās pozicijās!

Mūžībā aizgājis mūsu mīļais

Uldis Brūniņš

dzimis 1930. g. 12. jūnijā Litenē,
miris 1973. g. 17. decembrī Sarnia,
zemes klēpī guldīts 20. decembrī Sarnia, Ont.

Dienas augstumā
pēkšņi melnoja saule,
apklusa putni,
un apstājās sirds —
satumsa nakts
negaidītā.
(M. Lorbergs)

Mīlestībā viņu piemin

sieva un divas meitas, vecāki Orilliā,
trīs māsas ar ģimenēm Toronto,
radi un draugi

Mans mīļais vīrs, mūsu tēvs un vectētiņš,
bijušais Lubes dzirnavu īpašnieks

Jānis Krūmiņš

dzimis Ārlavas pag. 1883. gada 19. septembrī,
miris Toronto 1973. gada 4. decembrī

. . . Tās takas, kas kopēji mītas,
nekad neaizaugs.

Sēro

sieva un meitas ar ģimenēm

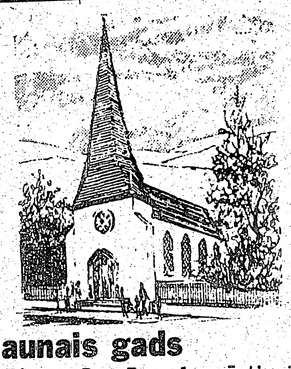

Jaunais gads

Pirms Jaunā gada vārti vērās, es aizvēru acis un lūdzu: „Tēvs, māci mani staigāt Tavos ceļos . . . pasaule ir tumša, un tumsa mani biedē . . ."

Drīz nāca atbilde:

„Jaunais gads ir mans gads. Es to tev dāvinu. Nav svarīgi, ko tas saturēs, tev tikai jāuzticas Man, kā bērns uzticas tēvam."

Bet kad nastas nolieks mani zemu zemu? Kad bēdas padarīs sirdi smagu, smagu? Kad tumsa būs dziļa, dziļa? Ko tad?

„Tad, bērns, uzticies man vairāk un vairāk."

Bet tik daudz krustceļu . . . Es nezinu, kuŗā iegriezties?

„Turies pie Manas rokas, tā tevi vadīs."

Tad manas bailes pazuda, tumsa palika par gaismu, miers pildīja sirdi, atmiņā nāca vārdi: „Virs zemes valda Mūžīgās rokas!"

Zvani zvanīja baznīcu torņos . . . Cilvēki steidzās šurpu, turpu . . . Manī — klusums, miers, paļāvība . . .

Jaunais gads bija iesācies. Dieva gads. Jauns žēlastības gads.

Ar ko es to piepildīšu?

BAZNĪCU ZIŅAS

TORONTO

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cresc., Toronto 21, Ont., tālr. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-3327, 200 Balmoral. Ave.

6. janv. pl. 11 Jaunā gada un Zvaigznes dienas dievkalpojums.

13. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

20. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

27. janv. pl. 11 dievkalpojums.

Māc. J. Cālītis. Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto. Mājā 126 Vanhorne Ave., Willowdale, Ont., tālr. 493-8211.

6. janvārī pl. 3 pēcp. Zvaigznes dienas dievkalpojums. Iesvētes mācība pl. 1.30. Jauniešu (no 13—16 g.v.) sanāksme pl. 1.30.

13. janvārī pl. 11 dievkalpojums. Svētdienas skola pl. 11.

20. janvārī pl. 3 pēcp. dievkalpojums. Jauniešu (no 13—16 g.v.) sanāksme pl. 1.30.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev. lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Avenue.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

6. janvārī pl. 11 dievkalpojums.

13. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

20. janvārī pl. 10.30 bērnu dievkalpojums ar sekojošu svētdienas skolu; pl. 11 dievkalpojums; pl. 10.15 stunda abām bībeles klasēm.

27. janvārī pl. 4 pēcp. dievkalpojums; pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās draudzes pilnsapulce.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev. lut. Trīsvienības draudzes Sv. Jāņa baznīca, 4345 Marcil Ave.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 pēcp. Welmer ielas baptistu dievnamā (ieeja no 188 Lowther Ave.). Māc R. Ekšteins. Koris, dir. A. Purvs.

PRIEKA VĒSTS
Kristīgs latviešu
radio raidījums
katru svētdienu pl. 2.45 pēcp.
no Niagara WHLD raidītāja
Vilnis 1270 AM
Vadītājs Dāvids Miķelsons
60 Stevenson Rd., Rexdale,
Ont., tālrunis 749-0832

Latviešu Svētrīta radio raid.
„BRĪTIŅŠ AR DIEVU"
Nepārtraukti 18. gadagājumā
Katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM.
No Niagara WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis, 106
Dorset Rd. Scarborough,
Ont.. Tālr. 261-4218.

Tīka mēbeles tieši no importētāja noliktavas. Dzīvojamo, ēdam-- un guļamistabu iekārtas. Atvērts no pl. 9—9, svētd. no pl. 1—5. EINAR CLAUSEN Ltd., Hwy. 7., nedaudz austrumos no Bramalea, tel. 459-0760 un 79 Duncaster, Thornhill, tel. 881,0000.

Daugavas Vanagu nams

125 BROADVIEW AVE
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽADIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI

atvērts biedriem un viesiem no pl. 12 dienā — 12 naktī, pirmd. līdz ceturtdienai iesk. piektd. un sestd. no pl. 12 — 1 naktī, svētdienās no pl. 12 — 9 vakarā.

DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRĀ IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTEM

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor

V. PALMA pārstāvis

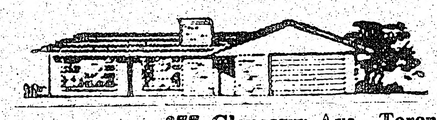

377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246

Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

VALUDE

DIMANTI — PULKSTEŅI
LATVISKAS ROTAS

Zeltkales

Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS

Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

MĀJU ĪPAŠNIEKI, KAM NEPATĪK KRĀSOT SAVU MĀJU!

Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

ALUMINUM SIDING

- JUMTA IZBŪVES APŠUVUMI (dormers)
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGI
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Soffit and fascia)

Īpašnieks Arturs Mīme

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

248-9984

38 Noranda Drive
Toronto 15, Ont.

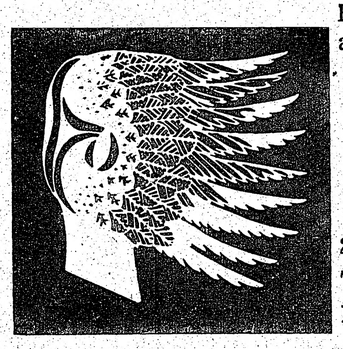

Fotografisku darbu uzņēmums ar internacionālu reputāciju

Benjamiņa filmu laboratorija

247 RICHMOND ST. E.
TORONTO, ONT.
M5A 1P2

Tel. (416) 863-1166

A. Eglītis — TV RENTALS

19" $10.00 mēnesī
23" $10.00 mēnesī
krāsu $18.00 mēnesī

161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401
805 St. Clair Ave. W., Toronto, Ont., tel. 654-1154

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

141 DANFORTH AVE.

Tel.: HO 5-9905 *Ausma Miķelsone*

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD

467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.

480 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont.,

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

Estd. 1874

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI

- VIZĪTKARTES
- IELŪGUMI
- BIĻETES
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS UN APLOKSNES
- GRĀMATAS
- KALENDĀRI
- MĒNEŠRAKSTI
- LAIKRAKSTI
- UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI

VEICAM

- LAIKUS
- LABI
- UN PAR MĒRENĀM CENĀM

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE. TORONTO, ONT. M4M 2E9

TĀLR. (416) 466-1514

DV Montrealas nodaļas dibinātājs un bij. priekšsēdis

Dr. Jānis Zariņš

dzimis 1915. gada 21. februārī,
miris 1973. gada 5. decembrī

Viņu piemiņā paturēs

DV Montrealas nodaļa

Iespaidi vecajos angļu aristokratijas „cietokšņos"

(VĒSTULE NO ANGLIJAS)

Oksforda . . . kādreizējais angļu aristokratijas cietoksnis, izslavēta visā pasaulē. Mēs arvien vairāk demokratizējamies, un tādēļ arī Oksfordā studē tagad ne tikai aristokrati, bet tā uzņem studentus ar stingru izlasi, — tikai spējīgākos. Oksfordas angļu akcents vēl arvien ir „ideāls". Kāda starpība starp Oksfordu un arī izdaudzināto Kembridžu? Man stāsta, ka Oksfordas speciālitāte esot galvenokārt humanitārās zinātnes, Kembridžas — matēmatika, fizika u.c.

Akadēmiskās dzīves sākums Oksfordā esot sācies jau 13. g. simtenī (pēc dažām ziņām pat jau 12. g.s.). Sv. Jaunavas Marijas Baznīca (Church St. Mary the Virgin) bijusi akadēmiskās saimes baznīca un arī fakultāšu sapulču vieta. No šīs baznīcas torņa ir plašs skats uz visu Oksfordu. Šķiet, ka Oksforda toreiz bija tikai maza, klusa akadēmiska saliņa. Tagad tā ir pilsēta ar apm. 106.000 iedzīvotājiem, vasarā tūristu un trokšņa pārpildīta. Kaŗā tā nav cietusi, jo, kā stāsta baumas, Hitlers gribējis saglabāt to kā savu rezidenci vācu okupētajā Britanijā. (?! Ref.) Oksfordai nav nekā kopēja ar tipiskajām vācu augstskolu pilsētām (piemēram, ar maziņo, bet ļoti interesanto Tibingenu, kuŗas iedzīvotāji ir gandrīz tikai studenti, profesori un mēbelētu istabu izīrētāji, vai arī ar gleznaino, veclaicīgo Mārburgu. Oksforda ir pavisam citāda — kā viss Britu salā.

Apmeklētājiem automašīnas ir jānovieto laukumā pie ieejas pilsētā. Pilsētas centrā ir it kā neliela saliņa, kur kājnieki lepni pastaigājas pa ielas vidu, bet tālāk atkal ir ielas ar lieliem veikaliem, bet ne pārāk daudziem satiksmes līdzekļiem. Stāsta, ka studiju gada laikā studentiem aizliegts ierasties uz lekcijām automobiļos: tiem jāiet kājām vai jālieto divriteņi, lai neradītu satiksmes mezglus.

Tā sauktā Oksfordas universitāte sastāv no 40 atsevišķām ēkām jeb kolledžām, kuŗas pa daļai atbilst atsevišķām fakultātēm. Lai tās visas apskatītu, būtu vajadzīga vesela nedēļa; apskati vēl paildzina fakts, ka dažās kolledžās ir vecu manuskriptu un grāmatu izstādes. Rodas iespaids, ka kolledžu iekārtojumā ir ievēroti daži kopēji principi: Katrai kolledžai ir pievienota baznīciņa, kolledžas priekšā ir brīnišķīgi zaļš mauriņš un puķu apstādījumi. Rudenī, kad izbeidzas tūristu plūdi, šeit tiešām var netraucēti nodoties nopietnām studijām skaistajā apkārtnē. — Nākamā dienā braucam uz Glaindbornas operu. Vārdu „Glaindborna" angļi izrunā vēl arvien ar lielu godbijību un it kā apskauž tos „laimīgos", kuŗiem izdodas dabūt biļetes uz tās izrādēm. To ir dibinājis 1934. gadā lielais mākslas entuziasts Džons Kristī vienā no angļu aristokratijas pilīm. Tā atgādina pa daļai mazos galma teātŗus Eiropas kontinentā (piemēram, Vīnes Šenbrunnā, Minchenē u.c.). Tanī ir tikai 733 vietas, un to vairums tiek piešķirts tā sauktās „Glaindbornas festivāla biedrības" locekļiem, tādēļ tikai neliels skaits biļešu nonāk „brīvajā tirgū".

Biedru sarakstā redzami izcilu rūpniecības magnātu un angļu aristokratu vārdi; ar savām augstajām biedru maksām un ziedojumiem viņi ir palīdzējuši nodibināt un uztur šo operu. Gaidīšanas laiks personām, kas vēlas kļūt par biedriem, ir 2 līdz 3 gadi (tas atgādina Vāgnera Baireutas uzturēšanas sistēmu). Operas mākslinieciskais līmenis ir augsts; akustika teātrī ļoti laba. Noklausījāmies Rich. Štrausa reti izrādīto „Capriccio". Operas dibinātājs ir miris (visai romantiskos apstākļos: blakus viņa istabai operas zālē atskaņoja viņa mīļo Mocartu). Operas vadību turpina viņa dēls. Viņš, kā liekas, ir atkāpies no dažiem tēva principiem.

Vecais Kristī nevēlējās rādīt publikai „zvaigznes", bet līdz pēdējam noslīpētu, saskaņotu ansambli; katram jauniestudējumam tika gatavoti jauni, krāšņi kostīmi. No šī ansambļa gan vēlāk izcēlās un aizceļoja no Glaindbornas izcilas solistes: Sena Jurinaka, Mativilda Doba u.c. Sakarā ar šo sistēmu dziedātājiem bija vismaz vairākas nedēļas jāuzturas Glaindbornā, lai piedalītos mēģinājumos. Jaunais Kristī, kā liekas, ir pārgājis uz „zvaigžņu sistēmu", jo R. Štrausa operā bija 2 ārzemju „zvangznes" no Zviedrijas — Elizabete Sēderstrēma un Kerstina Meijere (pirmā no viņām tik bieži uzstājas koncertos, ārzemju viesizrādēs, televīzijā, ka nav domājams, ka viņa uzturētos nedēļām ilgi Glaindbornā). Tomēr arī šīs dziedātājas ļoti labi iekļāvās vispārējā ansamblī. Glaindbornas tradicija ir — dziedoņu izraudzīšana no dažādām tautībām (arī šoreiz bija amerikāņi, itālieši, zviedri un pat viens rumānis). Ir jāatzīmē, ka pirmais Glaindbornas operas administrātors bija vēlākais Ņujorkas Metropolitena operas direktors Rud. Bings (tagad pensionējies; savos memuāros viņš stāsta arī par Glaindbornu). — Glaindborna nav piemērota „liela stila", piemēram, Vāgnera operām, bet ir kā radīta Mocartam.

Līdzīgi Vāgnera Baireutai, arī Glaindbornā ir vairāk nekā stundu ilgs starpbrīdis — dinejai. Tie, kam ir pārāk daudz naudas, bauda ēdamzālē izsmalcinātu ēdienu izvēli ar šampanieti, tur tos apkalpo viesmīļi baltos cimdos u.t.t. Publikas vairums seko vecajai Glaindbornas tradicijas, t.i. sarīko vasarā „pikniku" pils parkā. Pēdējā ir daudz solu un krēslu, tomēr to nepietiek visiem; vairums apsēžas vienkārši parka mauriņā uz izklātas segas, parādās pat sudraba biķeŗi, skan attaisāmās vīna pudeles . . . Ir redzama galvenokārt vecākā un vidējā paaudze: jauniešus laikam atbaida augstās ieejas cenas, — augstākas nekā Londonas Karaliskajā operā. Ir redzami veci kungi (daži pat atspiedušies ne tikai uz viena, bet diviem spieķiem), nevainojamos vakara uzvalkos, arī dāmu vairums gaŗos tērpos, (kaut gan agrākais stingrais noteikums par obligātiem vakara tērpiem ir atcelts).

Glaindborna i. viegli sasniedzama no Londonas (Viktorijas stacijas): apmēram stundas brauciens līdz „Lewis" stacijai, no turienes iet autobuss līdz Glendbornai. Stacijas tuvumā ir arī vairākas ērtas, kaut arī provinciālas viesnīcas.—Glaindborna ir un paliek viens no angļu aristokratijas (kaut arī tagad finanču aristokratijas) cietokšņiem.

Netālu no Londonas ir arī interesantā Vodsdonas (Waddesdon) pils, barona Ferd. Rotšilda celta (1874. g.) — franču renesanses stilā ar Versaļas stilā izveidotu parku. Pēc Rotšildu ģimenes zara izmiršanas Anglijā pils ir kļuvusi Anglijas valsts īpašums — mūzejs. F. Rotšilds ir iekārtojis pils iekšieni 18. g. simteņa stilā. Tur ir daudz skaista Meisenes un Sevras porcelāna. Katalogā ir minēts, ka dažas istablietas pagatavotas Francijas karalim Luijam 16. un Marijai Antuanetei; acīm redzot, franču revolūcijas vētrā šie priekšmeti ir nokļuvuši privātās rokās.

Rotšildu ģimenes bagātības „ciltstēvs" bijis Maijers Amšels (1744. — 1812.) Frankfurtē. Viņa vecākais dēls turpinājis tēva darbu Frankfurtē, bet vecais Rotšilds aizsūtījis savus 4 jaunākos dēlus uz 4 dažādām zemēm — Angliju, Franciju, Austriju un Italiju. Anglijas Rotšildu pilī ir viesojušies karaliene Viktorija, arī karaļi Eduards VII un Džordžs V, arī daudzi britu valstsvīri (Čerčils u.c.), dažādu tautību rakstnieki u. c. Rotšildi ir ne tikai pratuši baudīt dzīvi, bet arī daudz ziedojuši labdarīgiem mērķiem: tā, piemēram, pēdējā kaŗa laikā pils ir kļuvusi par patvērumu apm. 100 Londonas bērniem. Pils ir 2 stāvos: tur ir neskaitāmi saloni un buduāri (sarkanais, zaļais, zilais u.c.).

Austra Augemberga

KULTŪRAS DIENU NORISE ŅUJORKĀ

Kultūras dienās Ņujorkā 26. un 27. janvārī viesnīcas Commodore Windsor Terrace telpās paredzētas divas paneļdiskusijas, koncerts, referāti par latviešu valodu un literātūru, kā arī Kultūras dienu atzinumu pieņemšana. Rīcības komiteja pārrunāja Kultūras dienu sarīkojumu programmu 18. un 26. decembŗa sēdē Ņujorkā. Komitejas priekšsēdis P. Norvilis ievadīs Kultūras dienas ar īsu uzrunu, bet tās atklās ALAs goda priekšsēdis A. Bērziņš.

Pirmās dienas programmā paredzētas divas paneļdiskusijas. Pirmo no tām vadīs P. Norvilis, un tajā piedalīsies PBLA priekšsēdis U. Grava, ALAs kultūras biroja vadītājs M. Grīns no Klīvlandes, rakstnieks Ernests Aistars no Kalamazū, valodniece Valerija Bērziņa-Baltiņa no Mineapoles un vēl divi citi dalībnieki, kas līdz sēdes laikam savu piekrišanu vēl nebija devuši. Pārrunu temats — Latvietības stratēģija.

Pēc īsa pārtraukuma sekos jauniešu pārrunas: Mūsu latviešu skolas. Tematu apskatīs no agrāko skolnieku un pašreizējo skolotāju viedokļa, pārrunājot skolu panākumus, sekmju uzlabošanas iespējas un mācības vielas pasniegšanas metodes. Paneli vadīs Guntars Gedulis. Pagaidām apsolījušās piedalīties Aija Spirģe un Nora Zālīte, bet divi dalībnieki nāks no ALJAs. Pirmās dienas nobeigumā paredzēts koncertapvienības rīkotais pianistes Andas Zirnītes koncerts.

Svētdienas programmu iesāks ar Mineapoles viešņas V. Bērziņas-Baltiņas referātu par latviešu valodas likumību īpašvārdu rakstībā, sevišķi pieskaŗoties uzvārdiem. Sekos Jāzepa Leļa referāts par valodas kopšanu mūsu apstākļos.

Otru daļu ievadīs L. Rumaka aspkats par jaunākām publikācijām trimdā un dzimtenē, bet literātūrvēsturnieks J. Bičolis runās par latviešu literātūras stāvokli svešumā un Latvijā. Beigu daļā G. Saliņš un V. Melngaile referēs par latviešu dzeju trimdā un dzimtenē. Šīs daļas nobeigumā rakstnieks Ernests Aistars no Kalamazū referēs par tematu Vārda sēkla laiku vējos.

Ieejas maksa abām dienām 5 dolari, bet vienai dienai 3 dolari. Skolniekiem, studentiem un pensionāriem puscena. „Commodore" viesnīca atrodas pie „Grand Central" stacijas, 42. ielā pie Leksingtona avēnijas. Kultūras dienu atklāšana pl. 1 dienā; turpinājums otrā dienā pl. 10 rītā.

—be

Atzinība teātŗa darbiniekiem

DV teātŗa eglītes vakarā 29. decembrī DV namā Toronto, piedaloties ap 60 teātŗa saimes locekļiem un viesiem, svētbrīdi vadīja Tonija Krūka, pēc kam visi kopīgi nodziedāja Ziemsvētku dziesmu „Jūs, bērniņi, nāciet", pavadījumu uz klavierēm spēlējot Austrai Plampei, kas pavadīja arī otru dziesmu, kuŗu trijatā dziedāja Tonija Krūka, Mirjama Bērziņa un Herta Jurševska.

Sveicinot teātŗa darbinieku saimi, DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka par sevišķiem nopelniem DV mērķu un darba sekmēšanai pasniedza DV KV Atzinības rakstu Stanim Butkēvičam, Vijai Varei, Ziedonim Upītem, Maijai Gaiķei un teātŗa vadītājam Valdim Martinsonam, bet DV sudraba medaļu ilggadējam teātŗa dekorātoram Valdim Varem.

Jautrajā daļā Hugo Miķelsons demonstrēja „burvju mākslas" veiklības trikus. Tikko priekšnesums bija beidzies, zālē ar lielu troksni iedomātās kamanās, kuŗas „vilka" stirniņa (Liene Martinsone), iebrauca Ziemsvētku vecītis (Ziedonis Upīte, kas vadīja arī vakara norisi) un izdalīja pašapdāvināšanās sainīšus. Velti saņēma arī federālās valdības viesis — Daudzkultūru projektu departamenta pilnvarotais pārstāvis Ontario provincē G. P. Allens ar dzīvesbiedri Dorisu. Valdības viesis DV Kanadas valdes priekšsēža E. Krūkas un red. K. Sidara pavadībā vēlāk ieradās arī Latvija Amerikā redakcijā un spiestuvē turpat DV namā, kur pašlaik sagatavošanā atradās laikraksta pirmais 1974. gada numurs, izrādot lielu interesi par tā veidošanu un iekārtojumu, kas salīdzinājumā ar lielo kanadiešu laikrakstu iespējām iznāk atzīstamā tehniskā apdarē un patīkamā paskatā.

Jautra svētku svinēšana pie teātŗa darbiniečiem klātajiem galdiem vēl turpinājās vairākas stundas, teātrinieku vidū uzkavējoties arī valdības viesim, kas ar lielu interesi noklausījās vakara apmeklētāju dziedātās dziesmas, kuŗas uz ģitaras pavadīja Valdis Turķis, nopriecādamies arī par latvisko Ziemsvētku galdu.

—ls—